"cogito ergo sum"

Mayıs - Haziran 2019 Sayı 23

HAYAL ET

Resimli Mecmua

Hayalet
Mayıs-Haziran 2019

Sayı: 23

Yayın yönetmeni
Mehmet Kaan Sevinç

Yayın Danışmanı
Süheyl Toktan

Editör
Aynur Kulak

Hayalet Mayıs-Haziran 2019 Sayı 23'in oluşmasında değerli katkıları ile destek veren arkadaşlarımız

Atilla Bilgen - Aynur Kulak
Ahmet Yılmaz - Ahmet Canal
Bünyamin Tan- Elvan Adıgüzel - Erol Çelik
Gökçe Mehmet Ay - Gülhan D Sevinç
Melahat Yılmaz - Mehmet Berk Yaltırık
Mesut Ekener - Reha Ülkü
Süheyl Toktan - Tevfik Emre -Tolga Cücen
Oğuz Özteker - Okan Kasnak
Onur Ataç - Özgür Hünel - Ümit Kireççi
Yakup Kamer -Yusuf Gürkan

Grafik Tasarım
Gülhan D Sevinç

e-Mail
hayaleteposta@gmail.com

Editörden

Merhaba Hayal'et Resimli Mecmua sayı 23 ile bir kez daha yine birlikteyiz.

Mayıs ayı sayımız gecikti o nedenle Haziran sayımız ile birleştirdik ve sayı yirmiüç'ü iki aylık olarak yayınladık.

Dergimizin gecikmesi bir çok takipçimizi merakta bırakmış, ne zaman yayınlanacak ve ya artık yayınlanmayacak mı acaba diye mail ve mesajları ile ilgilerini esirgemeyen değerli okurlarımıza teşekkür ederiz.

Sizlerin gönderdiği yazı ve çizgileri, fotoğrafları gayet estetik bir biçim de bir araya getirip birbirinden güzel görsel tasarımlar ile dergiye dönüştüren grafik tasarımcımız Gülhan Sevinç'in değerli ve sevgili annesinin beklenmeyen vefatı hepimizi derinden üzmüştür.

Hayal'et Resimli Mecmua yazar çizerleri olarak Gülhan Sevinç'in anneciği **Safiye Duman**'a **Allah'dan rahmet dileriz.** Mekanı cennet olsun. Ailesinin ve tüm sevenlerinin acılarını paylaşıyoruz.

Usta şair Cemal Süreyya'nın, hayata dair yazılmış; en basit ve en güzel iki dizesi bir ömür özeti.

"Hayat kısa kuşlar uçuyor"

Hayal'et Resimli Mecmua

Güzel günlere sözüm var;
Ya o gelecek,ya ben gideceğim.
Anonim

Bünyamin Tan

KITÂB-I DEDEM KORKUT'UN 3. NÜSHASI BULUNDU HANIM HEY!

Dede Korkut hikâyeleri, Oğuz Türklerinin Rum, Gürcü ve Abaza gibi halklarla olan savaşları anlatırken bir yandan da Oğuz Türklerinin kendi içlerindeki mücadeleleri de anlatan destandan halk hikâyesine geçiş eseri olarak nitelendirilen önemli bir yapıt.

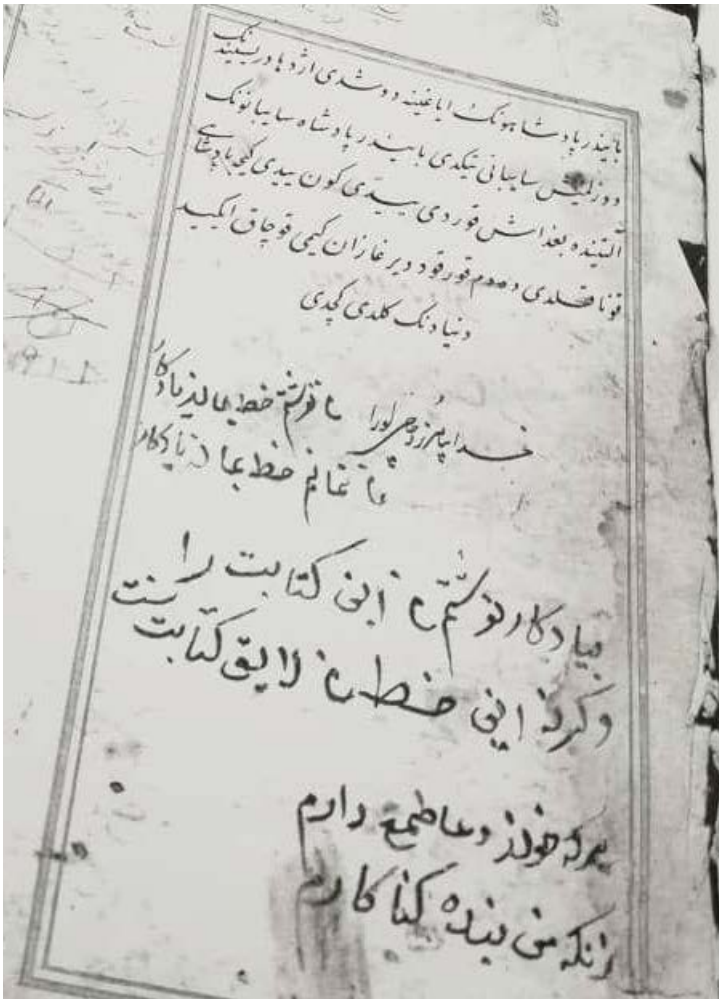

Ord. Prof. Dr. M. Fuad Köprülü: *"Bütün Türk edebiyatını terazinin bir gözüne, Dede Korkut'u da öbür gözüne koysanız, yine Dede Korkut ağır basar."*

Dede Korkut hikâyeleri, Oğuz Türklerinin Rum, Gürcü ve Abaza gibi halklarla olan savaşları anlatırken bir yandan da Oğuz Türklerinin kendi içlerindeki mücadeleleri de anlatan destandan halk hikâyesine geçiş eseri olarak nitelendirilen önemli bir yapıt. Kimi esere adını veren Dede Korkut'un efsanevî bir kişilik olduğunu iddia etmekteyken kimisi de onun Oğuz Türkleri arasında yaşamış bir halk ozanı olduğunu iddia etmektedir. Dede Korkut yaşadı mı yaşamadı mı bilinmez. Ancak Türk halk hikâye geleneğinin önemli bir yapıtı olan bu hikâye dizisi, Oğuz Türklerinin yaşam, düşünce biçimini yansıtması ve Oğuz Türkleri boyları hakkında bilgiler içermesi onu eşsiz kılmaktadır.

Bu eserin bugüne dek bilinen 2 nüshası vardı. Biri Almanya'daki Dresden Kütüphanesi'nde, diğeri de Vatikan Kütüphanesi'nde bulunmaktadır. Bu 2 nüsha üzerine hem yabancı hem de Türk birçok bilim insanı pek çok araştırma yaptı. Pek çok kez yayımlandı ve tekrar tekrar yayınlanacağa da benziyor. Hatta çizgi film dizisi haline getirildi, sinemaya da uyarlandı. Leyla İle Mecnun dizisinin başarılı senaristi Burak Aksak tarafından yeniden bir yorumlama yapılarak bazı hikâyeleri beyaz perdeye de taşındı. Bugünlerde ise eser başka bir olayla gündeme geldi. Dede Korkut hikâyelerinin yeni bir nüshası bulundu. 25 Nisan'da başlayan Dünya Kültür Mirası Dede Korkut Uluslararası Sempozyumu'nda Prof. Dr. Metin Ekici bu haberi duyurdu. Bu yeni nüshaya bir isim de verildi: Türkistan nüshası.

Bugüne kadar bilinen nüshalarda yer alan hikâyelerin isimleri şöyle: Dirse Han Oğlu Boğaç Han, Salur Kazan'ın Evinin Yağmalanması, Kam Püre Bey Oğlu Bamsı Beyrek, Kazan Bey Oğlu Uruz'un Tutsak Olması, Duha

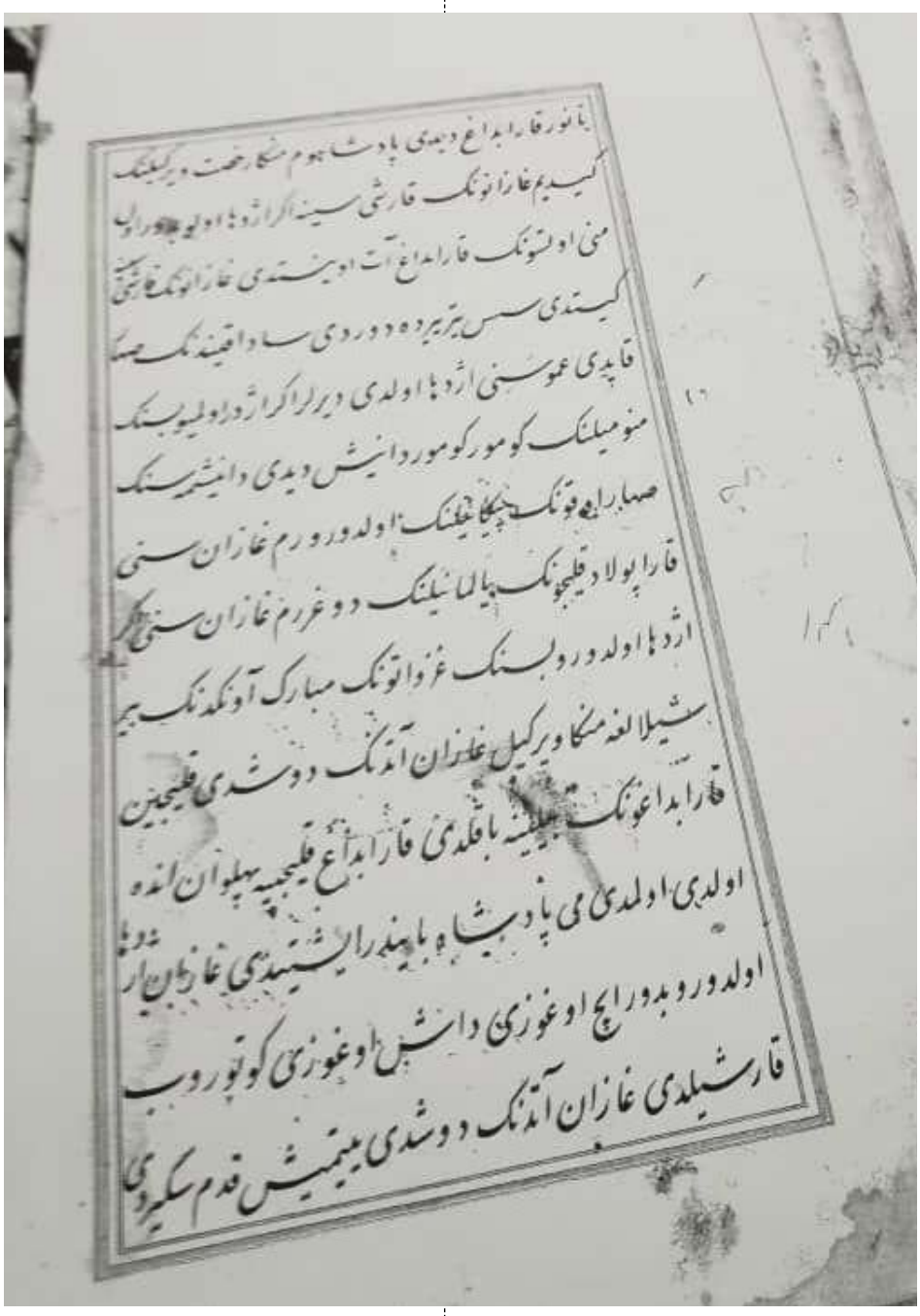

Koca Oğlu Deli Dumrul, Kanglı Koca Oğlu Kan Turalı, Kazılık Koca Oğlu Yigenek, Basat'ın Tepegözü Öldürmesi, Begil Oğlu Emre, Uşun Koca Oğlu Segrek, Salur Kazan ve Oğlu Uruz, Dış Oğuz İsyanı ve Beyrek'in Ölümü. Ve bulunan yeni nüshadaki 13. hikâye: Salur Kazan'ın Ejderhayı Öldürmesi.

Bu 13.hikâyenin yeni ve özel bir baskıyla geleceği haberini de okuduk. Ötüken Neşriyat yayımları arasından çıkacak olan hikâyenin metnini okumadığımız için hikâye üzerine şimdilik yorum yapmak

zor gibi görünüyor. Ancak ejderhanın Türk mitolojisindeki yeri ile ilgili vereceğimiz bilgiler, bu yeni hikâyenin içeriği hakkında bize bir bilgi verebilir kanaatindeyim.

Ejderha, kanatlı, dikenli kuyruklu, derisi pullu, ağzından ateş saçan dev kertenkele ya da yılan biçimindeki efsanevî bir canavar olup Türkçede bu varlığa "evren/ebren" adı verilmektedir. Köken itibariyle ejderha Çin ve hatta Uzak Doğu ülkelerinin simgesidir. Çin mitolojisinde ejderha en önemli sembol olup eski Çin sanatında vazgeçilmez bir yere sahiptir. Türk mitolojisinde bu varlık bir mağarada yaşar ve bir hazineyi beklemektedir. Bazen de suların içinde veya ormanlık alanlarda yaşadığı da görülür. Kimi zaman da ateşin içinde yaşadığı düşünülmüştür. Kuraklığın ve ölümün simgesi olarak kabul edilir. Masallarda da suyun önünü kesen ve suyu bırakma karşılığında bir insan kurban edilmesini isteyen zalim bir canavardır. Suyu ve dolayısıyla yaşamı elinde tutan bir varlık olarak düşünüldüğü için bereket ve güç simgesi olarak da kullanılmıştır. Altay Türklerinin inancına göre Bükrek adlı iyi bir ejderha ile Sangal adlı kötü bir ejderha yaşamaktadır. Kötülüğün ve iyiliğin savaşı bu iki ejderha üzerinden sembolik olarak anlatılmaktadır. (Kaynak: Deniz Karakurt, Türk Mitoloji Ansiklopedisi)

Evren kelimesinin kainat kelimesini karşılamasının yanı sıra ejderha için de kullanılıyor olması diğer bir önemli husustur. Çünkü Türk mitolojisinde dünyanın bir veya daha fazla ejderha tarafından döndürüldüğüne dair bir inanış da vardır. Bu sebeple ejderha "eviren" varlıktır. Evren ismi Anadolu'da Ahilik tarikatının kurucusu olan Ahi Evran isminden de tanıdık gelmektedir. Bu ismin anlamı "yılanın kardeşi" demektir. Ahilik tarikatının esnaf teşkilatı olması sebebiyle bereket ve güç simgesi olarak kurucusunun Ahi Evran adını kullanması kelimenin etimolojik kökeni açısından da anlamlıdır. Türk mitolojisinde ejderhanın büke, sarkan, yelbegen adlarını da aldığını biliyoruz.

Türk kültürünü incelediğimizde Hacı Bektaş Velayetnamesi ve Bektaşi menakıbnamelerinde, Dede Korkut hikâyelerinin bazılarında, Hz. Ali cenknamelerinde, efsanelerde, masallarda v.s.de ejderha kimi zaman kötü kimi zamansa yardımcı bir güç olarak karşımıza çıkmaktadır. Dede Korkut'un yeni nüshasındaki hikâyenin Salur Kazan'ın Ejderhayı Öldürmesi başlığını taşımasından yola çıkıp önceki anlatıları göz önüne aldığımızda Oğuz halkına zulmeden bir ejderhanın olduğu ve bu ejderhanın da Salur Kazan tarafından öldürülerek halkın rahat bir nefes aldığı kurgusunun olması muhtemel görünüyor. Hikâye henüz yayımlanmadığı için bu yorumumun doğruluğu veya yanlışlığıyla ilgili bir şey söylemek de mümkün görünmüyor. En kısa zamanda yayımlanması ve okumamız dileklerimle.

İllüstrasyon Berni Wrightson

Aynur Kulak

DR. JEKYLL VE MR. HYDE:
TUHAF BİR HİKAYE

Bu ay korku dosyası için tuhaf bir hikaye seçmek istedim. Daha doğrusu tuhaf bir yazarın, tuhaf hikayelerini… Bir yandan birbirimizin yüzünde bizi bize gösterdiği tedirgin edici hikayeleri, bir yandan çocuk kitapları olan maceraperest yapısıyla şaşırtan bir yazarı yazmak korkudan ziyade heyecan verici.

"Erdemlerimiz ve kusurlarımız birbirinden ayrılamaz.
Güç ve madde gibi.
Onlar ayrıldığında insan bir hiçtir."

Nikola Tesla

Bu ay korku dosyası için tuhaf bir hikaye seçmek istedim. Daha doğrusu tuhaf bir yazarın, tuhaf hikayelerini… Bir yandan birbirimizin yüzünde bizi bize gösterdiği tedirgin edici hikayeleri, bir yandan çocuk kitapları olan maceraperest yapısıyla şaşırtan bir yazarı yazmak korkudan ziyade heyecan verici.

Üç kişiyi yazacağım. Robert Louise Stevenson'ı, Dr. Jekyll'ı, Mr. Hyde'ı.

Ters çevrilmiş üç bardağın içinde saklı olan zarı bulmaya benzeyecek bu iş. Bardaklar bir el tarafından hızla yer değiştirirken olup biteni takip etmek ve her seferinde yanlış bardağı seçmek… Ta ki zarı bulana kadar. Her işin korku verici bir yanı vardır. Bu yazının korku verici yanı yolun sonunda bulacağım kişinin kim olacağı gerçeği. Stevenson mu; Dr. Jekyll'ı mı; Mr. Hyde mı?

R.L Stevenson

Dışardan bakıldığında halsiz, çelimsiz, mutsuz gözüken bir adamın dinamiği yüksek çocuk öyküleri yazması, bir ruhtan iki ayrı karakter yaratması olasılık dışı. 1850 yılında İskoçya'nın Edinburgh şehrinde dünyaya gelen Stevenson yaşadığı müddetçe çeşitli hastalıklardan mustarip olur. Daha çok da veremden. Babası deniz feneri mühendisi annesi ev kadınıdır. Evin tek çocuğu olan Stevenson'dan aile geleneğine uygun olarak mühendis olması istenir. Edinburgh'ta mühendislik öğrenimi görebileceği bir okula gitmesine rağmen Stevenson'ın aklı kitaplardadır.

Sağlığı sık sık okula devam edemeyecek derecede bozulur. Bu durumda hocaları eve gelir ve bunun dışında kalan tüm zamanını kitap okuyarak geçirir. Babası Thomas Stevenson oğlunun bir yandan geleneği sürdürüp mühendis olmasını istiyor, bir yandan da edebiyatla ilgilenmesi hoşuna gidiyordu. Louise'in 16 yaşında yazdığı ilk öyküyü bastıracak kadar ilgiliydi bu durumla. Ama Louise babasının isteğini gerçekleştirmeyecek, mühendislik okumayı bırakıp ülke ülke gezecekti. Bu gezilerden birinde sık sık gittiği Fransa'da kendisinden 11 yaş büyük iki çocuk annesi Amerikalı Fanny Osbourne ile tanışacak, bu tanışıklık hayatının yönünün değişmesinde büyük rol oynayacaktı. Bu birliktelik dolayısıyla Amerika'ya gidecek, iklim şartları nedeniyle sağlığı iyice bozulacak fakat Fanny'in büyük oğlu Lloyd Osbourne ile oynadığı oyunlar ona Define Adası isimli kitabını yazdıracaktı.

Stevenson'ın, Define Adası gibi bir çocuk kitabından sonra gördüğü bir rüya sonucu Dr. Jekyll ve Mr. Hyde kitabını yazması bir hayli ilginç. Fakat çok da olasılık dışı değil. Çünkü Define Adası bir çocuk kitabı olmasının ötesinde korsanları da konu edinen, bu özelliğiyle okurken diken üstünde olmamıza sebep olan bir kitap. Define Adası çocuk klasikleri arasında yer alarak birçok dile çevrilecektir fakat Stevenson bu serüven dolu, macera hikayeleriyle çarpıcı bir şekilde karşıtlık yaşayan Dr. Jekyll ve Mr.Hyde ile asıl ününe kavuşur.

Yayımlandığı dönemden itibaren korku klasiği olma özelliğini koruyan Dr. Jekyll ve Mr. Hyde bir bedende iki ruhtur. Hem çok iyi hem de çok kötü olabilen bu iki ruh psikolojiden, psikiyatriye, psikanaliz yöntemlerine kadar birçok teze, araştırmaya konu olur.

Çünkü çelimsiz, halsiz, etrafta sürekli hasta bir halde dolaşan, ailesi çok istediği halde mühendislik okumayı bırakıp edebiyata yönelen Stevenson insan ruhunun her iki yanını tüm çıplaklığıyla ortaya çıkaran bir karakter-ler yaratmıştır.

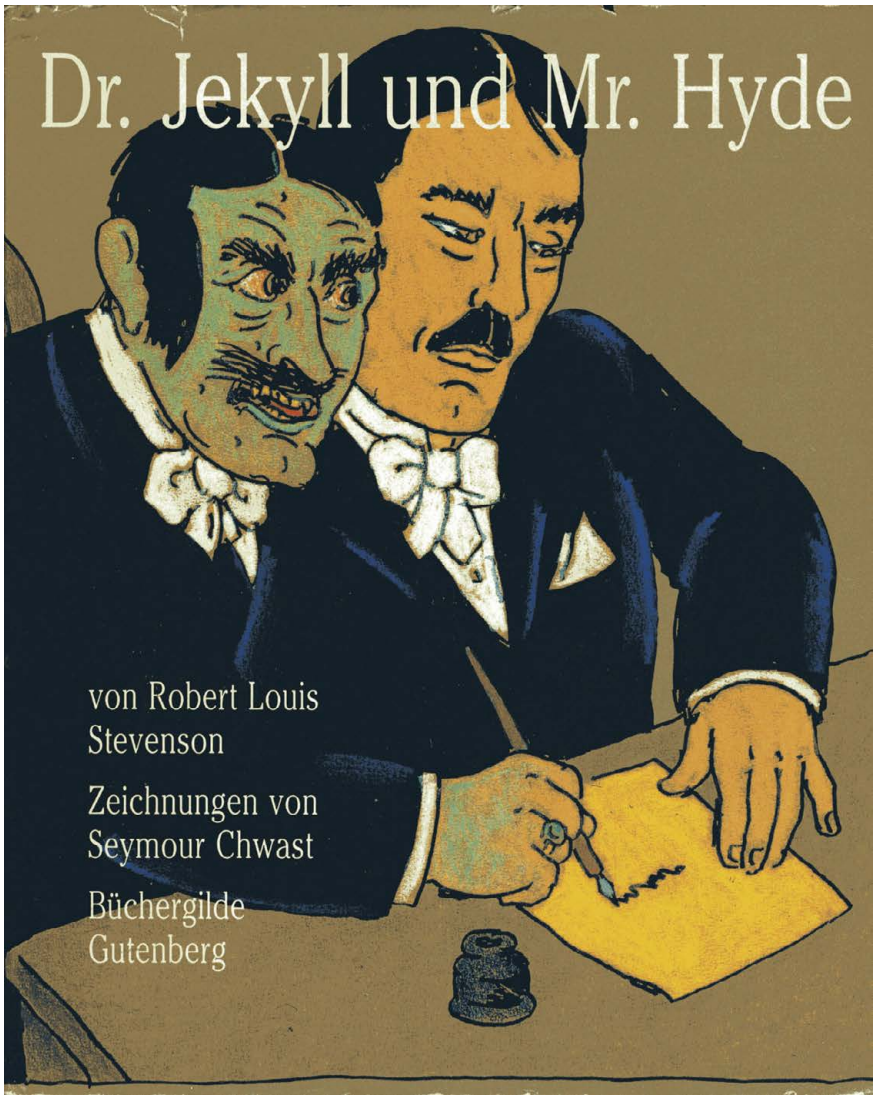

Dr. Jekyll

İyi olan taraf. İyi okumuş, topluma faydalı, iyi bir sevgili olan Dr. Jekyll herkesin bir gün olmak istediği kişi. Onun kötü biri olabileceğine, öyle birine dönüşebileceğine kim inanır(!)? Dr. Jekyll bir gece sevgilisi Beatrix Emery ile sokakta tanıştığı daha sonra cinsel duygular beslediği İvy Peterson ile tanışır.

Mr. Hyde

Kötü olan taraf. Bir cani. Sadist. Katil. Topluma yararlı hiçbir özelliği olmayan Mr.Hyde tanıştığı İvy Peterson'a çok kötü davranıyor. Sadistçe işkenceler yapıyor. Böyle bir adamın Dr. Jekyll'ın içinde bir yerde kendini saklıyor oluşu ve arada bir ortaya çıkması inanılır gibi değil. Ama olaylar tam da böyle gerçekleşiyor.

Dr.Jekyll ve Mr. Hyde'da karşımıza çıkan iyi ve kötü temsilleri iyi ve kötü metaforlarının vücut bulması açısından önem kazanıyor. Dr. Jekyıll laboratuvarında yaptığı ilaçla içinde bastırdığı kötüyü özgürlüğüne kavuşturur. Tüm bunları bir korku öğesi gibi algılasak da aslında insan doğasında bastırılmış olan şiddetin dışarı çıkarılması diyebiliriz tüm olup bitene. İlacın etkisi geçtiğinde yeniden Doktor kimliğine bürünen Mr.Hyde, Jekyll'ın alter egosudur.

Korku insanın içinde doğuştan gelen ve hep var olacak olan bir duygu. Bu duyguyu en iyi ortaya çıkaran Dr. Jekyll Ve Mr.Hyde ise gotik korku edebiyatının en önemli örneği olarak önemini hiç yitirmeyecek şüphesiz.

Gökçe Mehmet Ay

Podcast:
https://anchor.fm/uzay

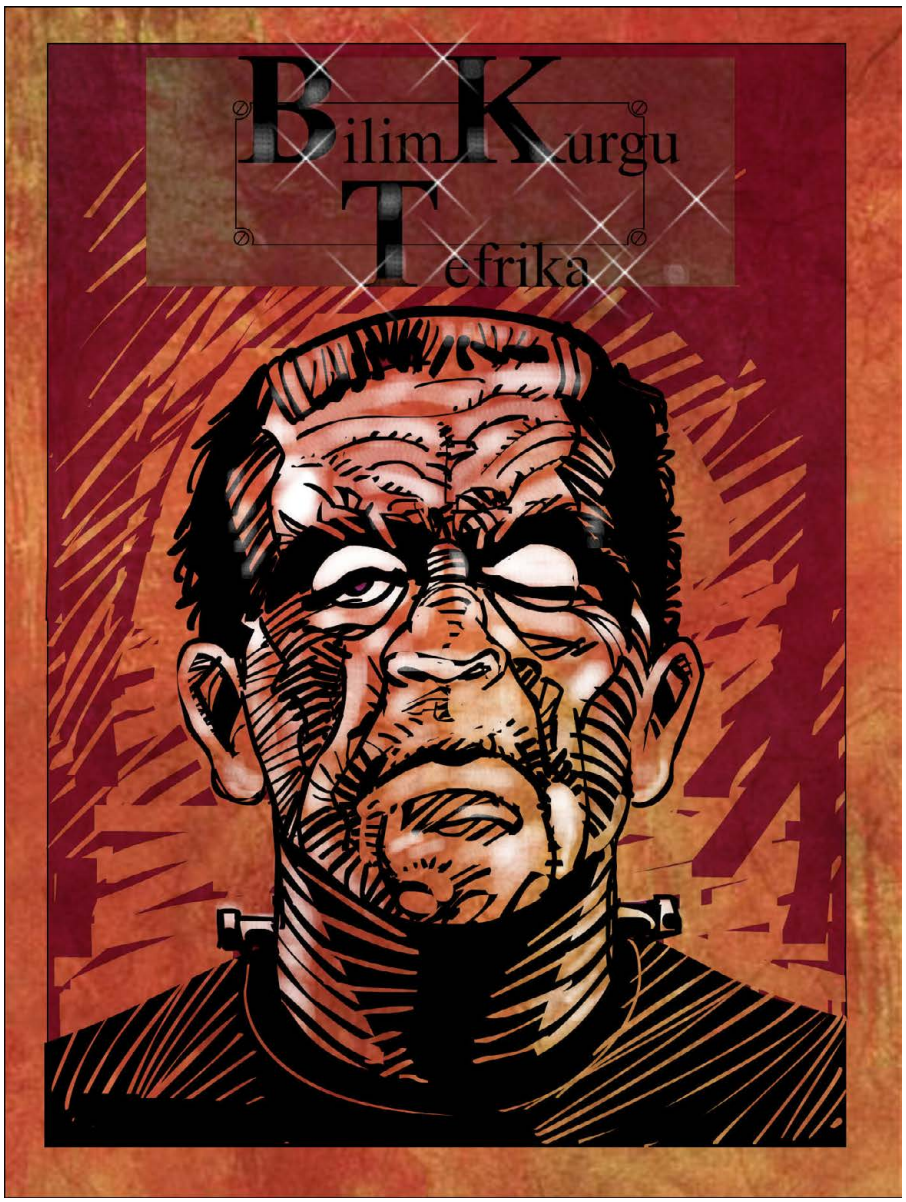

LUEMİ'NİN HEDİYESİ

Tekno-organik zırhlı gemilere durmaları için mesaj gönderdim. Beni dinlemeyeceklerini tahmin ediyordum ama Akıncı eğitimim Arinek'in isteğinin aksine önce soru sormamı sonra ateş etmemi bana öğütlemişti. Yiozi plazmaların aktiflenmesi emrini verirken Arinek'le ben de gemileri inceliyorduk. Arinek gelenlerin Kudzen gemilerine benzediğini ama Kudzen olduklarına emin olmadığını söyledi. Onun anıları ve sensörlerin verilerini incelediğimiz, saatler gibi geçen birkaç saniye sonra kararımı vermiştim. Silah subayına gemilere uyarı atışı yapma emri verdim.

Gemiler kaçış manevraları ile plazmadan sıyrıldılar. Cevap vermeden hedeflerine devam ediyorlardı. Silah subayına yakındaki gemiyi hedef almasını söyledim. Emrimle altı toptan çıkan plazmalar geminin olabileceği alanı dolduracak şekilde ateşlendi. Tekno-organik

zırhlı gemiden bir atış başladı. Sensörler Hekate'de gördüğüme benzer tekno-organik bir silah olduğunu ilettiler.

"Arinek, nedir bunlar?"

"Bilmiyorum, Halil. Tekno-organik ama ne işe yaradığını bilemiyorum."

Plazmalar atılan nesnelere ulaştığında ne işe yaradıklarını anladık. Bunlar yutucuydular.

Mermiler yutuculara temas ettiğinde bir anda tüm enerjisi yok oluyordu. Yutucu bir karadelik gibi enerjiyi içine hapsediyor ve plazma güllelerini yok ediyordu. Altı mermiden dördünü yakalamışlardı. Beşinciden kaçış manevrası ile sıyrılmıştı. Sonuncu her şeye rağmen düşman gemiye isabet etti. Zırh plazmayı sönümlemeye çalıştı. Plazma güllesini tutmaya çalışırken tüm gemi parlıyordu. Zırhı dayanamadı ve bir anda kapkara kesildi. Ardından da plazmanın açtığı delikten dışarı alev fışkırdı. İlk gemi artık Luemi'lerin gemisine doğru gitmiyordu.

Silah subayına hemen ikinci gemiye de ateş etmesi için emir verdim. Bu sefer işi sağlama almak için sekiz topun da ateşlenmesini istedim. Arinek'in plazma gülleleri tekno-organik gemiye uçarken, Luemi'lerin gemisi de bize yaklaşmaya çalışıyordu. Aramızdaki mesafe mekiklerle ulaşılabilecek uzaklığa düşmüştü. Arinek'den bir mekik hazırlaması ve zırhımı içine yüklemesini istedim.

Plazmalar uzayın boşluğunda, sistem düzleminin altından tekno-organik gemiye yaklaştılar. Tekno-organik gemi etrafını bir önceki gemi gibi yutucularla sardı. Bunun kaptanı daha iyi olmalıydı ki bir yandan da kaçış manevraları yapıyordu. İlk iki plazma kaçış manevraları yüzünden çok uzakta kalmıştı. Kalanlardan dördü yutuculara yakalandılar. İki plazmadan biri yutucuların arasından geçerken enerji kaybetmişti. O sessizce söndüğünde düşmana doğru ilerleyen tek plazmam kalmıştı. En azından sonuncunun hedefi vurmasını beklerken, gemi ani bir manevra ile yön değiştirdi. Sistem düzlemine paralel olan vektörünü değiştirmişti.

İkinci salvo için emir verdim. Arinek'le yutucuların ne olduğunu anlamaya çalışırken plazmaların ateşlenmediğini fark ettim. Arinek kumandanın silah subayında olduğunu söyledi. O da benim gibi plazma güllelerinin neden atılmadığını merak ediyordu. Silah subayına döndüm.

"Silahtar, neden ateş etmiyorsunuz?"

Silah konsolunun başındaki timsah ayağa kalktı. Keskin dişlerle dolu ağzını açıp kapattı. Kuyruğunu yere vurdu.

"Kaptan, düşman gemisi dost gemiye çok yakın. Eğer ateş edersem salvonun bir kısmı dost gemiye gelebilir." Kafasını yukarı kaldırıp, boynunu gösterdi.

"Kaptan, görevimde başarısız oldum. Emrinizdeyim." O daha kuyruğunu yere vururken ne olduğunu anlamıştım. Arinek olası atışları modellemiş ve aynı sonucu bildirmişti. Gözleri yukarıda dikilen timsaha bakıp ne yapacağıma karar vermeye çalıştım. Ben şaşkınlıkla silah subayına bakarken Yiozi aramıza girdi.

"Yuva Muhafızı Relyize, Kaptan da kurtarmak için uğraştığımız gemiye zarar vermeni istemez. Değil mi efendim?"

"Elbette, saldırganları Luemi'lere zarar vermesinler diye durdurmaya çalışıyorduk." Yiozi tekrar Relyize'ye döndü.

"O yüzden Relyize, Kaptana canını sunmana gerek yok. Onun bizim gibi güçlü dişleri olmadığı için bu hareketi yapmadığına eminim." Yiozi tüm dişlerini göstererek gülümsedi.

"Ne de olsa benim dişlerim yeter."

Silah subayı, hiçbir timsahta görmediğim bir ifade ile yerine oturdu.

Yiozi yanıma gelince kulağına eğildim.

"Buna gerek var mıydı?"

"Halil, Muhafız Relyize iyi bir askerdir. Ancak senin dişlerinin keskin olmadığını kimsenin düşünmemesi gerekir."

Yiozi ile uzun uzun konuşmam gerekiyordu. Saldırgan gemi Luemi gemisini bordalamak için manevra yaparken buna zamanım yoktu.

"Mekiğe gidiyorum, bordalama takımına hazırlanmalarını söyle."

Ben mekiğe giderken, Yiozi

MKAANS

selam verip telsizinden emirler vermeye başlamıştı.

#

Yolda Arinek'le neler yapabileceğimizi konuştuk. Timsahlar bordolama eğitimi almamıştı. Onların savaşçılıklarından şüphem yoktu ama yanlış bir hareketle hepimizi yok edebilirlerdi. Hangara ulaştığımda peşimde on timsahtan oluşan bir takım vardı. Üstlerinde alevli pençe armalı siyah üniformaları ve sırtlarında kılıçlarıyla yırtıcı görünüyorlardı. Hangarın kapısında bir timsah beni karşıladı. Başını eğerek selam verdi.

"Kaptan, ben sofra muhafızı Pruezi. Görevde takımınıza ben komuta edeceğim."

Pruezi'nin yeşil pullu başının sağ kenarında bir yara izi vardı. Yüzünde sakin bir ifade ile bana bakıyordu.

"Tamam muhafız Pruezi, takımına söyle gemi içinde ateşli silah yok." Yüzü bozuldu.

"Emredersiniz kaptan." Kapı açılırken Arinek sürprizin hazır olduğunu söyledi. İçeride mekiğin yanında Muhafız Pruezi ve takımı için yeni oyuncaklar ve benim zırhım bizi bekliyordu.

"Pruezi adamların ateşli silahlarını burada bıraksınlar ve şuradaki silahlardan alsınlar." Pruezi emri verdikten sonra belindeki tabancayı ve sırtındaki tüfeği bırakıp silahlara baktı.

"Bunların hepsi soğuk plazma silahları. Bordolama görevlerinde geminin gövdesini delebileceği için diğer plazma silahlarını kullanamıyoruz. Bunlar daha düşük güçte olduğu için sadece organiklere ve yumuşak kompozitlere zarar veriyor. Kısa namlulu olanlardan takımındakilerin hepsi alsın. Bıraktığınız tabancalar yerine düşünebilirsin." Pruezi tabancaları inceledi. Eline alıp tetiğin sertliğini kontrol etti. Onun timsah parmaklarına uygun yapıldığını görünce şaşırdı.

"Silahların tasarımı Arinek'in veritabanında gelme. Atalarınızın kullandığı silahlarla aynılar. Şuradaki uzun namlululer pek işimize yaramaz sanırım ama keskin nişancılarına verebilirsin. Şu alan baskı tüfekleri, bordolama takımının ana silahı olacak. Etkili mesafesi elli metre kadar ama sizin kesik namlulu tüfekleriniz gibi geniş bir alana soğuk plazma saçmaları atıyor."

"Anlaşıldı kaptan."

"Masanın sonundaki ilk yardım setlerini de alın. Her birinin içinde Arinek'in veritabanındaki tüm canlılar için acil sağaltma nanorobotları var. Yaranın üzerine sıktığında kanamayı durdurabiliyor. Eğer takımından biri ağır yaralanırsa onu ancak burada, Arinek'de iyileştirebiliriz. Ancak bu setler onu kurtarmak için bize zaman kazandırabilir."

Pruezi silahlardan önce ilk yardım setlerini inceledi. Ardından da takımından iki askeri çağırdı. Pruezi'nin emri ile her asker sırayla silahlarını alırken ben de zırhımın içine girdim.

Zırhımı özlemiştim. Kollarımı ve bacaklarımı içine sokup zırhı çalıştırdığımda hidroliklerin sesi bile bir başka güzel geldi. Göstergeler zihnime aktığında Arinek'in zırhımda da birkaç değişiklik yaptığını fark ettim. Neler yaptığını inceleyecek zamanım yoktu. Mekiğe binme emrini verdiğimde timsahlar hazırdılar.

#

Luemi'lerin gemisine giderken Arinek düşman gemisinin bordaladığını haber verdi. Onlara yetişebilmek için mekiğin motorlarını tam güçte zorladım. Uzayın karanlığında Luemi gemisinde olabileceklerin korkusuyla ilerledik. Gemiye yaklaştığımızda bordalama tünelini çıkarttım. Tünelin borusu hızla Luemi gemisine yerleşti. Uçlarındaki patlayıcılar ateşlendi ve art arda gelen yönlendirilmiş patlamalarla geminin kabuğunu parçaladı. Yol açıldığında içeri ilk ben girdim. Timsahlar da arkamdaydılar.

Geminin içi loş mavi bir ışıkla aydınlatılmıştı. Koridorlarda çığlıklar yankılanıyordu. Zırh bilgisayarım yankıların arasından çatışmanın yerini tespit etti. Hızla o yöne fırladım. Zırhımın bacaklarındaki hidrolik pistonlar gücüme güç katıyor, koridorları hızla geçmemi sağlıyordu. Koridor yemekhane ya da toplantı salonu olabilecek geniş bir odaya vardığında onları gördüm. Dört ayak üzerinde yürüyorlardı. Üstlerindeki zırh sıvı gibiydi. Yaklaşınca elleri ve ayakları olmadığını gördüm.

Sadece ahtapot gibi dokunaçları vardı. Bir an duraksadım. Bana yetişip düşmanlara ateş eden Pruezi'nin çığlığını duyduğumda kendime geldim. Sicim kılıçlarım kollarımdan fırladı. Öne atıldım.

İlk gördüğüm ahtapotun dokunaçlarıyla sardığı silahının ateşi zırhımdan kayıp gitti. Sicim kılıçlarımla dokunaçlarını kestim. Fışkıran kırmızı kan damladığı yerlerden buhar çıkarttı. Ahtapot ayaklarını kaldırıp bana saldırmaya çalışınca onu ikiye böldüm. Kaybettiğim zamanda arkadaşları da bana dönmüşlerdi. Bana ateş etmek için silahını kaldıran biri arkamdaki timsahların ateşi ile yere düştü. Ahtapotun zırhı ilk mermileri tutsa da art arda gelen beş mermiye dayanamamıştı. İleri atıldım. Odanın girişinde siper alıp ateş etmeye çalışan ahtapotun bacaklarını ve kafasını vücudundan ayırdım. Zırhı sicim kılıcıma karşı koyamıyordu. Üç parça halinde yere düşen ahtapotun üzerinden geçip odaya daldım.

Luemi'ler bir köşede toplanmışlardı. Ayakta dört yerde yatan da üç Luemi vardı. Onların karşısında silahlı iki ahtapot bekliyordu. Ahtapotlar ne olduğunu anlayamadan üstlerine saldırdım. Kafalarını sicim kılıçlarımın darbesi ile gövdelerinden ayırdım. Yere düşmelerini beklerken ahtapotlar silahlarını bana çevirip ateş ettiler. Neyse ki mermiler zırhıma işlememişti. Yetişen timsahların ateşi ve sicim kılıcımın darbeleri sonrası iki ahtapot da yere yığıldı. Kazanmıştık.

Luemi'ler korkuyla bana bakıyorlardı. Yanıma gelen Pruezi'yi görünce korkuları daha da arttı.

"Pruezi, takımın durumu nasıl? Yaralanan oldu mu?"

"Hayır kaptan. Sadece ufak bir sıyrık var. Onun için de ilk yardım setini kullanmaya gerek duymadık."

"Güzel. Luemi'ler senden ve askerlerinden korkuyorlar. Siz biraz geri çekilin onlarla ben tek başına konuşayım."

"Kaptan, bu tehlikeli olur."

"Silahsız birkaç kişiyle başa çıkabilirim. Merak etme."

Pruezi emrimden hoşlanmamıştı ama ikinci kez itiraz etmeden yanımdan ayrıldı.

Zırhımı açıp Luemi'lerin yanına indim. Çipimi Luemi diline tercüme etmesi için ayarladım.

"Merhaba, korkacak bir şey yok. Mesajınızı aldık ve geldik." Elimle yerdekileri gösterdim. "Üzgünüm daha erken gelemedik."

#

İlk mesajı veren beni görünce başını eğdi.

"Şuami'nin habercisi ruhumuzu kurtardığın için teşekkürler." Kaftanının içinde ellerini kavuşturmuştu. Başını öne eğerek selam verdi.

"Senin gelişini yüzyıllardır bekliyorduk. Sana nice adaklar yolladık. Sonunda sesimizi duydun." Arkada iki kişi yüzü çizgili kızı öne çıkarttı. Kızın turuncu gözleri yere bakıyordu.

"Mianu ne kutlu bir adaktır. Onun sayesinde sen bize ulaştın." Mianu bana doğru bir adım attı. Timsahlara elimle sakin olmaları için işaret ettim. Kız önümde diz çöktü. Arkasında da elleri kaftanın içinde ilk konuşan vardı.

"Şuami'nin habercisi Luemi'leri kurtarmaya geldin. Sana sözümüzü tutuyoruz. Kraliçe Miruemi'nin kızı Mianu senindir."

Ne olduğunu anlamıyordum. Konuşan adamın gözlerindeki garip ifade beni rahatsız ediyordu. Kıza baktım. Onun bakışları gözlerimi delip ruhuma saplandı. Ne diyeceğimi bilemiyordum. Benden ne istediğini anlamak için Arinek'e uzandım. Kızın arkasındaki liderleri iki elini kızın yüzüne koydu. Yüzünü okşadı ve kafasını geri çekti. Yüzündeki çizgiyi gösteriyor gibiydi. Kız gözlerini kapattı. Kendiliğinden salınan saçları aşağı düştü.

Liderleri "Çok yaşa Şuami" dedi ve nereden çıktığını anlayamadığım bir bıçakla boynunu kesti.

Kızın kırmızı kanı üstüme fışkırdı. Arinek bağlantıdan saniyenin binde biri gibi bir zamanda ne yapmam gerektiğini iletti. İlk yardım setimi zırhımdan çıkartıp nanobot spreyini kızın boynuna sıktım. Nanobotlar kanamayı durdurmaya çalışırken kızı kucağıma aldım. Arinek sıhhiye kabinini çalıştırmıştı. Kızı kurtarmak için onu hızla Arinek'e ulaştırmalıydım.

Devam edecek

Ahmet Yılmaz Arşivinden teşekkürlerimizle.

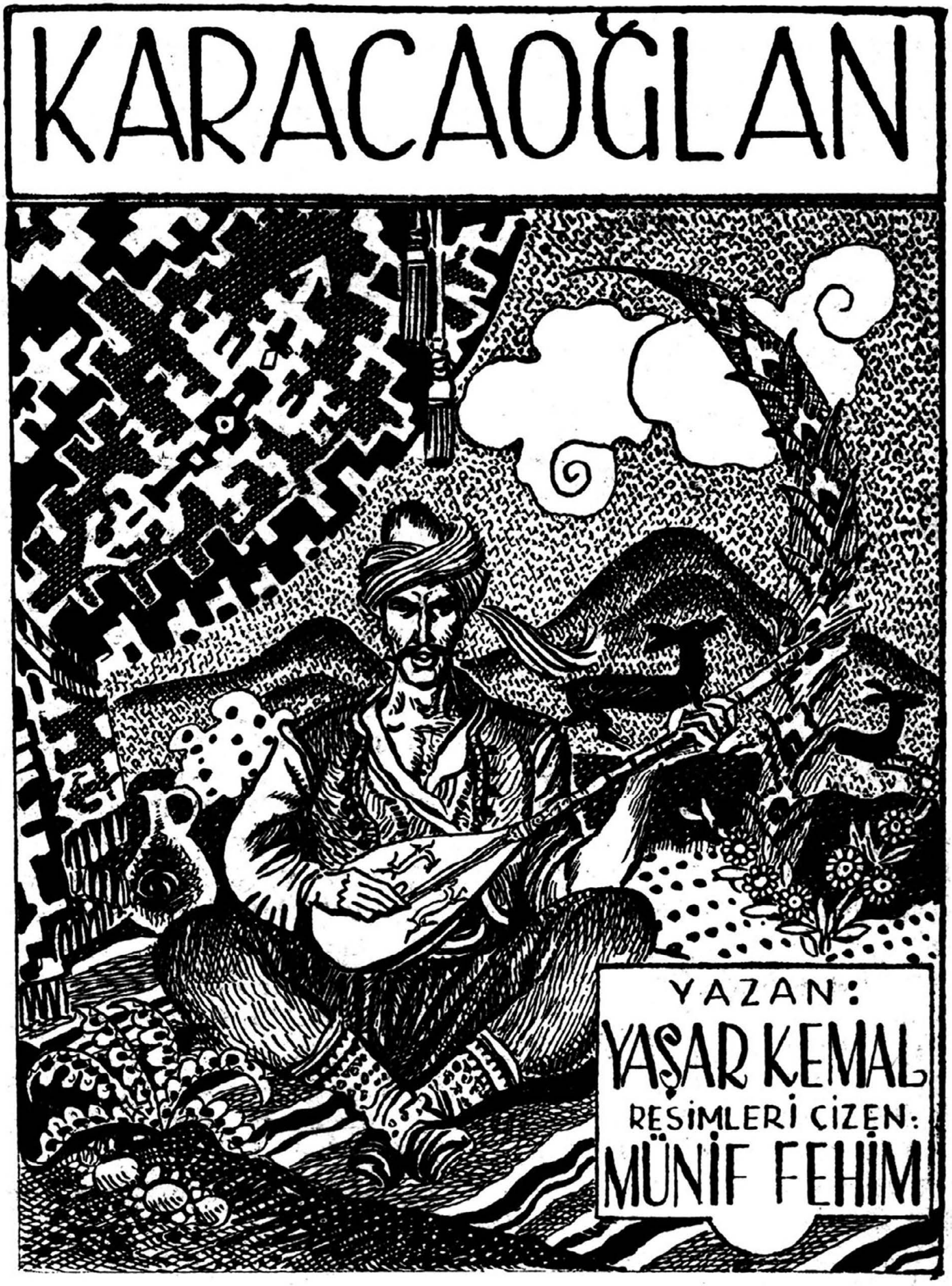

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 18 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Çocuk şaşırmıştı. İyicene. Çadırın içinde dönüp duruyordu. «Balpınarı... Balpınarının orada... Gözüm önüme aksın...»

Kadın çobana bir baktı ki... Sonra Beye... «Balpınarından yuvarlanmış, onu söylüyordu.»

Çocuk kadının sert, ısrarlı bakışına dayanamadı. Bir yolunu bulup kendisini çadırdan dışarı attı. Ardına bakmadan dağlara doğru koşmağa başladı.

Kız bir hoş olmuştu. Hiç kimseyle konuşmuyordu. Sararıp gitmişti. Çoğu zaman çadırın bir köşesine çekilip düşüncelere dalıyor. Bazı bazı da gergef dokuyordu. Parmaklarından renkler, nakışlar dökülüyordu. Sarı bir dalgaydı, mavi bir dalga... Yeşil bir dalga, al bir dalga, mor bir dalgaydı. Küçücük deniz dalgaları gibi renkler ellerinden dökülüyordu. Nakışlar akıyordu parmaklarından. Aydınlık pınarların kayalıklara vurduğu şavk gibi. Ama konuşmuyordu. Neden konuşmuyordu? Bu, arkadaşlarına dert olmuştu. O gün, bugün de Karacaoğlanı bir daha görememişti.

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 19 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

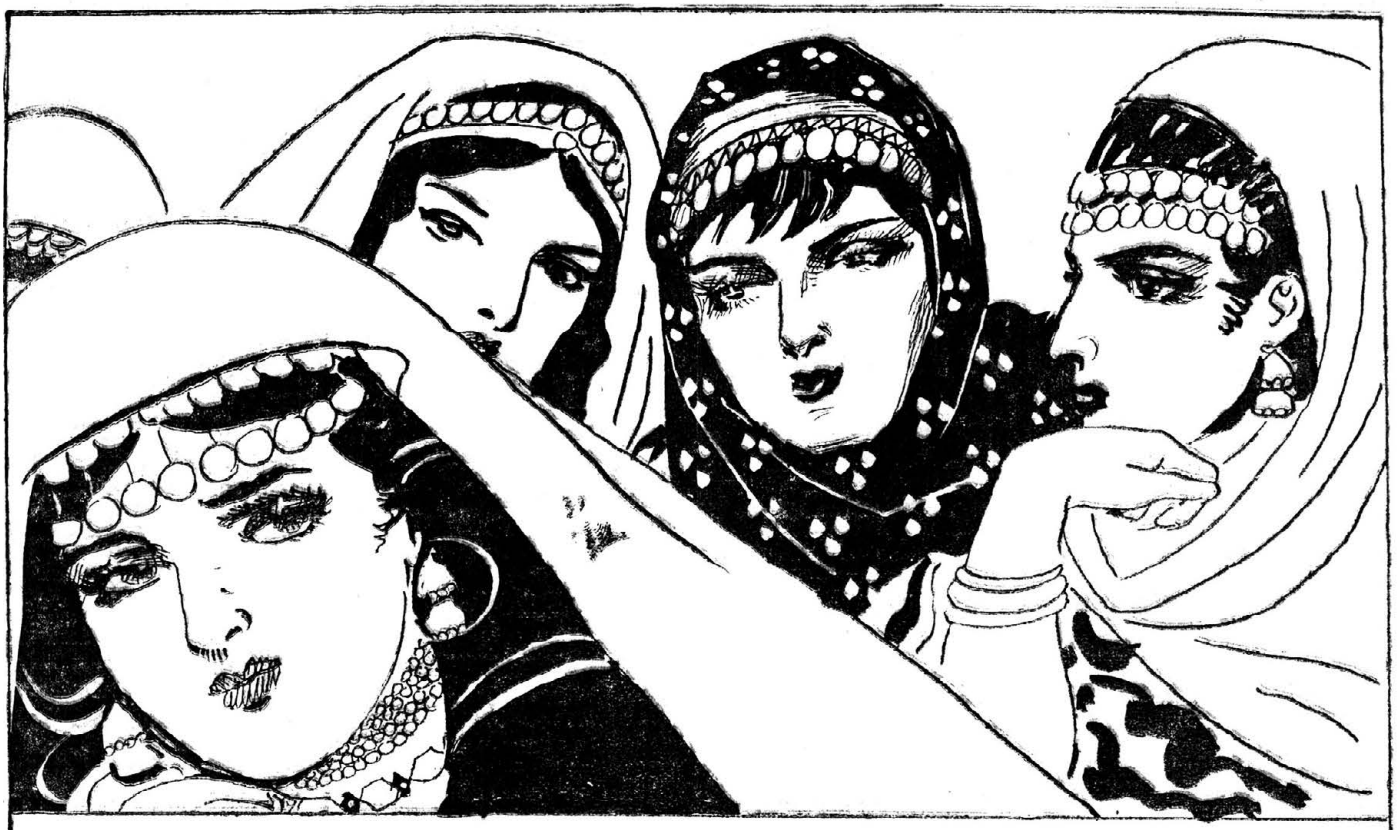

Gergef dokuduğu zamanlar, arkadaşları başına birikiyor, çıt çıkarmadan, onun derdiyle dertli, parmaklarından akan renkleri, nakışları seyreyliyorlardı. Günlerden cumaydı. İkindi üstüydü. Dağlardan çiçek kokuları getiriyordu esen yel. Uzak dağlardan bir türkü getiriyordu. Bir ses, bir uğultu getiriyordu. Bir tutam yıldız ışığı, bir tutam gün ışığı getiriyordu.

Elleri gergefin üstünde kalakaldı. Daldı kaldı. Gün ışığına karışmış bir türkü uğuldiyordu. Bir yaprak hışırdıyordu. Şimşek gibi bir yeşillik kaydı geçti gözlerinin önünden. Kız arkadaşları onu orada kendi haline bırakıp gittiler.

Hıç bir şeyden haberi yoktu. Gelseler etini kesseler haberi olmaz, derler. O kaldeydi. Haberi olmayacaktı. Yüreği günlerden beri ikircikliydi. Neydı bu benim başıma gelen? diyordu da başka bir şeyler demiyordu. Olacak iş değildi. Ne idiği belirsiz bir âşıktı. Başını almış, düşmüş yollara. Kimsiz kimsesiz. Bir Bey kızı!. Elâlem ne derdi? Hını ne derdi? Hını ne derdi? Ne derlerse desinler.. Ne derlerse desinler derken türkülerin cennetine giriyor, kendinden geçiyordu...

Uykuda mı, uyanık mı, belli değil. Düşte mi, hayalde mi, belli değil... Sonra birden ayıktı... Gözlerinden önünden kayan bir yeşillik akıyordu. Uçsuz bucaksız bir maviliğe doğru bir yeşillik, aydınlık bir yeşillik kayıyordu. Bir orman kayıyordu. Bir tutam yıldız, bir tutam gün ışığı kayıyordu. Bir türkü usulcan kayıyordu. Bir su akıyordu. Çakıltaşları süt beyazdı. Pembe pembe çiçek açmış ağın ağaçları... Bir ovaya bir pembelik iniyordu. Bir türkü esiyordu.

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 20 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 21 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

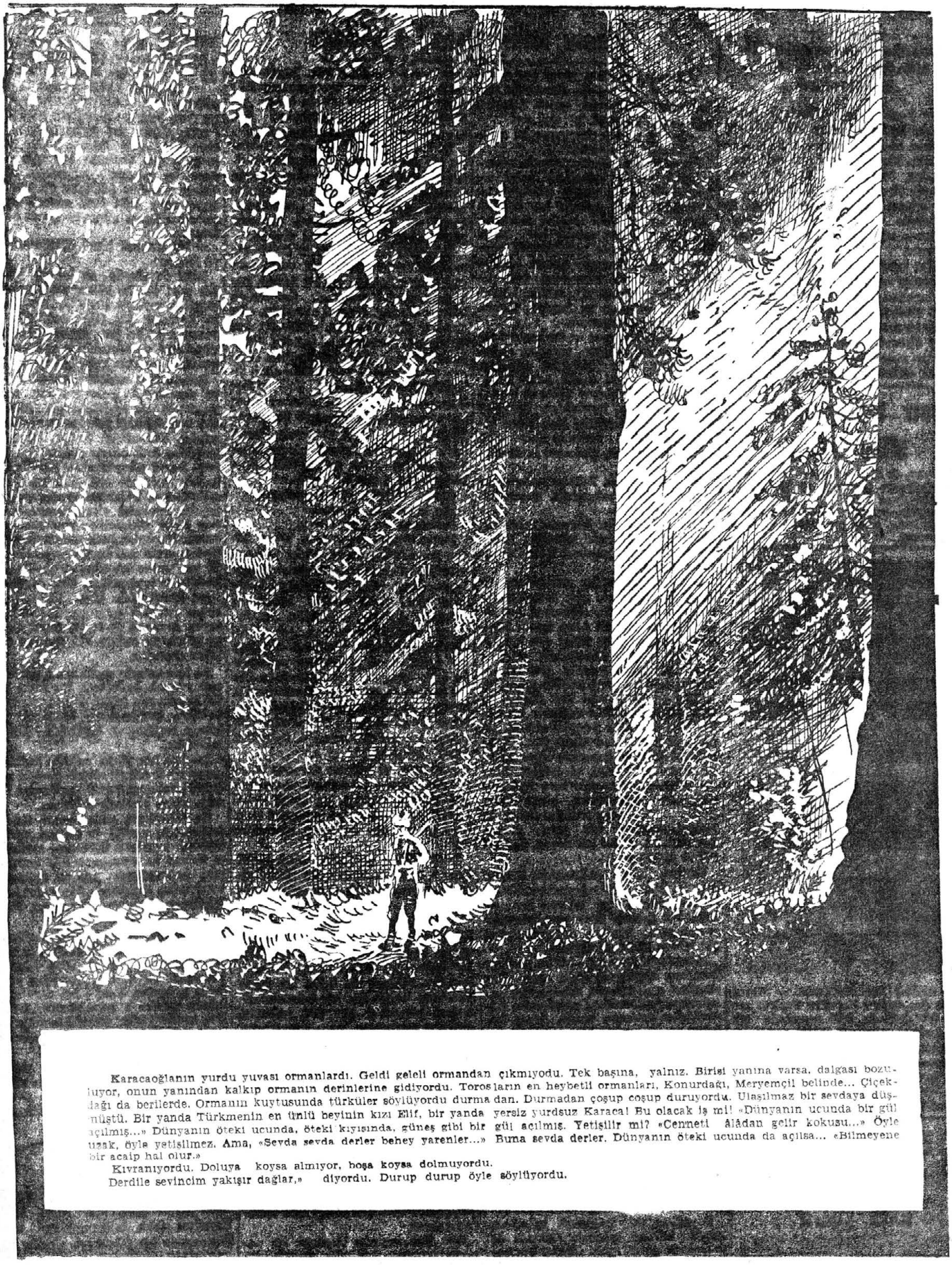

Karacaoğlanın yurdu yuvası ormanlardı. Geldi geleli ormandan çıkmıyordu. Tek başına, yalnız. Birisi yanına varsa, dalgası bozuluyor, onun yanından kalkıp ormanın derinlerine gidiyordu. Torosların en heybetli ormanları, Konurdağı, Meryemçil belinde... Çiçekdağı da berilerde. Ormanın kuytusunda türküler söylüyordu durmadan. Durmadan çoşup coşup duruyordu. Ulaşılmaz bir sevdaya düşmüştü. Bir yanda Türkmenin en ünlü beyinin kızı Elif, bir yanda yersiz yurdsuz Karaca! Bu olacak iş mi! «Dünyanın ucunda bir gül açılmış...» Dünyanın öteki ucunda, öteki kıyısında, güneş gibi bir gül açılmış. Yetişilir mi? «Cenneti âlâdan gelir kokusu...» Öyle uzak, öyle yetişilmez. Ama, «Sevda sevda derler behey yarenler...» Buna sevda derler. Dünyanın öteki ucunda da açılsa... «Bilmeyene bir acaip hal olur.»

Kıvranıyordu. Doluya koysa alınıyor, boşa koysa dolmuyordu.

Derdile sevincim yakışır dağlar,» diyordu. Durup durup öyle söylüyordu.

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 22 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Başını kaldırınca tam önünde kızı gördü. Kız, öyle dikilmiş kalmışdı. Kımıldamıyordu. Kızı görünce Karaca da öyle dikildi kaldı. I. Yutku. Tükrüğü boğazında kurudu. O günden beri, Balpınarı olayından bu yana, kızı bir daha göreceğini hiç umud etmiyordu. Göreceğini değil de, kızın bir daha kendini aramaya ormana geleceğini hiç umud etmiyordu. Bu sebebden durdu kaldı. Taş gibi dondu kaldı.

Kız onu çoktan beri dürmüş seyrediyordu. Bir bulut ötesindeymiş gibi, hayal meyal onu görüyordu. Sazının püsküllüyle oynamasını, kendi kendine mırıldanmasını, bir türküye usuldan başlamasını seyreyliyordu. Bir yerlerden, topraktan, ağaçtan, dallardan, buluttan, çimenden bir buğu gibi bir türkü üşüşüyordu o usuldan bir türküye başlayınca... Öyle göz göze kaldılar. Ne kadar [illegible] belli değil.

Gözleri faltaşı gibi açıldı donmuş Karacaoğlan yerinden kımıldayınca. Karanlık, kapkaranlık bir yerden gün ışığına çıkınca insan nasıl çarpılır, ışık nasıl çarpar insanı, Elif de öylesine çarpıldı. Dönüp kaçacaktı, yapamadı. Gözleri öyle büyüdü kaldı. Kaçacaktı. Ayakları kendisinin değilmiş gibi yürümedi. Gözleri kendisinin değilmiş gibi, Karacanın yüzünden başka yana çevrilmedi. Ele, hele elleri yokmuş gibiydi. İki yanına ölü sarkmıştı. Karaca geldi. Onun bu büyülenmiş halinden ürktü.

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 22 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Sonra ellerinden tutup çekti. Bir kütüğün üstüne yan yana oturdular. Elif bunun da farkında değildi. Başı gene uğuldamağa başladı. Başında gene binbir türkünün nağmeleri vardı. Karacaoğlanın sesi sayklyordu. Karaca onu ayıktırmak için bir iki salladı. Ceylân gözleri aydınlıktı. Bulutluydu. Islaktı. Korkuluydu.

Karaca: «— Kaçalım,» dedi. «Tâ dünyanın öteki ucuna... Buradan öteki ucuna kadar gidelim... Korkma, bizim gideceğimiz yere babayın eli kolu yetişmez. Akçadenizin arkasına kaçalım.»

Kız, öylece büyülenmiş, hâlâ bakıyordu.

«— Başımızı alır gideriz. Bir şehir varmış Akçadenizin öte yanında. Âşıklar, sevdalılar şehiri... Oraya gideriz. İzimizi yitiririz. Ne dersin Elif? Bu işe ne dersin? Yoksa beni sevmez misin?»

Bu söz üstüne Elif ayıktı.

Karacanın elini tuttu, yüreğinin üstüne götürdü. Elifin tüm bedeni yalıma kesmişti. Karacanın elini yaktı teni. Yüreği küt küt atıyordu.

Karaca bundan cesaret aldı: —« Haydi! haydi!» dedi. «Şuradan aşağı, şu dağın ardına aşalım. Oradan Akçadeniz gölünün kıyısına varalım. Oradan da...»

Devam edecek

BATTLE
ROYALE
KOUSHUN
TAKAMI

Ahmet Canal

BATTLE ROYALE

Gelecekte bir gün, rastgele okullardan, rastgele öğrenciler Battle Royale isimli bir oyuna katılmaları için seçilirler. Oyunun tek bir kuralı vardır: Üç gün içerisinde bu öğrencilerden sadece bir tanesi hayatta kalabilecektir, kalanları ise acılı bir ölüm beklemektedir.

Uyarı! Bu mangada yetişkinlere yönelik içerikler bulunmaktadır. 18 yaşından küçüklerin okuması kesinlikle önerilmez.

Konusu: Gelecekte bir gün, rastgele okullardan, rastgele öğrenciler Battle Royale isimli bir oyuna katılmaları için seçilirler. Oyunun tek bir kuralı vardır: Üç gün içerisinde bu öğrencilerden sadece bir tanesi hayatta kalabilecektir, kalanları ise acılı bir ölüm beklemektedir. Her öğrenciye çeşitli silahlar verilir, gönderildikleri adanın çeşitli yerlerine de silahlar yerleştirilir. Başta olanlara anlam veremeyen öğrenciler işin ciddiyetini anladıklarında ise, en yakın arkadaşlar bile birbirlerine düşman olacaktır. Verilen sözlerin bozulduğu, herkesin birbirine ihanet ettiği bu ortamda, iki öğrenci birbirlerine olan aşklarını itiraf edecek ve bu ölüm oyunundan birlikte kurtulmaya çalışacaklardır.

Yazar & Çizer : Takami Koushun, Taguchi Masayuki
Tür : Aksiyon, Dram, Korku, Yetişkin, Psikolojik, Romantizm, Trajedi, Seinen
Bölüm Sayısı : 119
Yayım Tarihi : 2000-2005
MyAnimeList Puanı : 8,08
Türkiye'de yayımlanmamıştır.

Gönüllü çeviri grupları tarafından bizlerin beğenisine sunulan bu güzel manga için hepimiz adına onlara teşekkür ediyorum.

Karakterler:

Shougo Kawada: Sınıf içinde yalnız olarak gösterilen bir transfer öğrencisidir. Program gerçekleşmeden yaklaşık iki ay önce B Sınıfına alınır. 2 yıl önceki önceki programın galibidir.

Kazuo Kiriyama: Herkesin baş düşmanı, aynı zamanda pişmanlık duygusu olmayan acımasız bir katil. Yüksek bir IQ seviyesine sahip.

Shinji Mimura: Örnek olarak gösterilen bir öğrenci. Kaçış planı için sınırları zorluyor.

Noriko Nakagawa: Hikayenin ana kadın karakteri ve Shuuya'nın ilk

ortağıdır.

Shuuya Nanahara: Hayatı boyunca pek çok rahatsız edici olaya tanık oldu. Battle Royale'e karşı gelenleri bir araya getirmeyi amaçlıyor. Shuuya, yasaklanmış olmasına rağmen rock'n'roll müzik dinleyen ve rock müzik çalan bir *"rock yıldızı"*dır.

Mitsuko Souma: Dışarıdan güzel ve baştan çıkarıcı, içeride ise, üvey babasından yıllarca süren fiziksel ve cinsel istismara maruz kaldıktan sonra zarar görmüş, içi boş bir kabuk. Kazuo gibi. Hirono Shimizu ve Yoshimi Yahagi'den oluşan kendi çetesinin lideridir.

Hiroki Sugimura: Kung Fu'da siyah kuşağı var ve program zamanının çoğunu en iyi arkadaşı Takako Chigusa'yı ve sevdiği kız Kayoko Kotohiki'yi arayarak geçirir.

Yoshio Akamatsu: Okuldan çıkan ilk öğrenci.

Ryouko Anno: Roma Katolik yetimhanesi olan Yardım Evi'nin şefidir. Yoshitoki ve Shuuya'ya koruyucu olarak davranıyor. *(Sakamoçi'nin tecavüz ettiğini söylediği karakter.)*

Takako Chigusa: Kız atletizm takımındaki en iyi sprint oyuncusudur.

Megumi Etou: Oyun sırasında terk edilmiş bir evde saklanır. Ailesini aramak için cep telefonunu kullanmaya çalışır, ancak ailesi yerine Sakamoçi cevap verir.

Fumiyo Fujiyoshi: Öldürülen ikinci öğrenci. Sakamoçi konuştuğunu fark ettiği Fumiyo'ya bıçak fırlatır ve öldürür.

Tadakatsu Hatagami: Yuuichirou ile arkadaş olan uzun boylu, atletik bir erkek.

Masao Hayashida: Öğretmen.

Keita Iijima: Shinji Mimura'nın eski bir arkadaşı.

Mizuho Inada: zamanının

çoğunu kendini güzel bir savaşçı olarak düşünerek ve bir hayal dünyasında yaşayarak geçirir. Programda akli dengesini yitirir.

Yonemi Kamon: Battle Royale programının yöneticisidir. Acımasız bir katil. Sapık. Deli.

Izumi Kanai: "Tarafsız" olarak adlandırılan bir gruba üyedir.

Yukiko Kitano: Yumimo'nun en iyi arkadaşı. Kek pişirmeyi çok seviyor.

Kayoko Kotohiki: Hiroki'nin aşık olduğu kız. Program boyunca saklanır.

Yoshitoki Kuninobu: Shuuya'nın en iyi arkadaşıdır. Neşelidir ve öfkesini kolayca kaybetmez.

Youji Kuramoto: Sessiz bir çocuk.

Hiroshi Kuronaga: Kazuo'nun sokak çetesinin bir üyesidir.

Yumiko Kusaka: Yukiko'nun en iyi arkadaşıdır. Shuuya'dan hoşlanıyor.

Chisato Matsui: "Tarafsız" oalrak adlandırılan bir gruba üyedir.

Kaori Minami: Pop idolü Junya Kenzaki'yi seven ve sivilceleri olan bir kız. Mizuho'nun yaptığı şakaların onu kızdırmasına rağmen, Megumi ve Mizuho ile yakın arkadaş.

Kyouichi Motobuchi: Sınıf temsilcisi ve hükümet görevlisinin oğludur.

Yuka Nakagawa: Yukie Utsumi, Haruka Tanizawa, Chisato Matsui, Yuuko Sakaki ve Satomi Noda ile terk edilmiş bir deniz fenerinde saklanan, tombul, neşeli bir kız.

Kazushi Niida: Garip.

Satomi Noda: model bir öğrencidir. Satomi, "sakin ve akıllı yüzüne" uyduğunu söylediği tel çerçeveli gözlük takıyor.

Mitsuru Numai: Kazuo'nun sokak çetesindeki ikinci adamdır.

Toshinori Oda: Shuuya'dan nefret ediyor, çünkü Shuuya rock müzikte iyi görünüyor ve Toshinori'nin en büyük zevki olan rock müziği iyi çalıyor.

Sakura Ogawa: Sınıftaki en çekici kızlardan biri ve Kazuhiko'nun uzun süredir kız arkadaşı.

Keiko Onuki: Shougo Kawada'nın Kobe'deki önceki okulundan sevgilisidir.

Tatsumichi Ooki: Kendi halinde biri.

Yuuko Sakaki: Ooki'nin

kazara ölümüne tanık olan ve Shuuya'yı suçlayan büyük kulakları olan sıkıntılı bir kız. Daha sonra, diğer bir kaç kızla bir araya geldi ve terk edilmiş bir deniz fenerinde saklandı.

Ryuuhei Sasagawa: Kazuo'nun sokak çetesinin bir üyesidir.

Yutaka Seto: Shinji Mimura ile bir araya geldi ve kaçış planı için ona yardımcı oldu.

Hirono Shimizu: Asi bir kız.

Yuuichirou Takiguchi: Çok saf ve arkadaş canlısıdır. Arkadaşı Tadakatsu ile gizlenir.

Haruka Tanizawa: Yukie'nin en iyi arkadaşıdır.

Mayumi Tendou: Zumi Kanai ve Yukie'nin çetesiyle arkadaş olan çekici bir kız.

Akira Tsukioka: Sınıftaki tek eşcinsel. Kazuo'nun sokak çetesinin bir üyesidir. Narsist.

Yukie Utsumi: Akıllı ve sevecen bir kız. Haruka ile iyi arkadaş. *"Tarafsız"* olarak adlandırılan bir gruba üyedir.

Yoshimi Yahagi: Asi bir kız.

Kazuhiko Yamamoto: Sakura'nın uzun süredir erkek arkadaşıdır.

Eleştirel bir bakış

Sen ne güzel bir mangasın Battle Royale.

Gerek çizimleri, gerekse anlatılan hikaye olarak gerçekten benzersiz bir yapısı var Battle Royale'in.

Ve bol bol geri dönüşlerin olduğu bir manga. Hikayenin ortasında birdenbire geçmişe döneceksiniz. Kafanız karışmasın.

İlk sayfasından itibaren çizimleriyle zaten sizi eline geçiriyor. Hikaye benim için arka planda kaldı çünkü gerçekten çizimlerden ve o vahşetin gerçekçiliğinden kendimi alamadım. Bu kadar duygu

katılabilir mi çizimlere?

Romanıyla birlikte okuduğum bir manga olduğu için daha net anlayabildim her şeyi. Romanı olduğu gibi aktarmışlar mangaya. Ne bir eksik ne bir fazla. Bu da büyük bir başarı. Sırada filmini izlemek var.

Liseli çocukların hayatının anlatıldığı mangalara hep ön yargılı oldum. Elimin tersiyle ittim ve okumadım. Ama Battle Royale bu ön yargımı kıran bir manga oldu. Her ne kadar türü bakımından diğer mangalardan ayrılsa da liseli çocukların hayatını konu alan bir mangaya eskisi kadar ön yargılı yaklaşmamam gerektiğini anladım.

Her sayfası ayrı bir heyecan. Her sayfası ayrı bir vahşet. Sonunu kesinlikle tahmin edemiyorsunuz. Tabii kurtulacak olanları size gösteriyorlar ama ters köşeleri çok yerinde yaptıklarından dolayı ağzınız açık bir şekilde okuyorsunuz mangayı. Sonlara doğru ölür bu adam dediğim kim varsa patır patır döküldü. Çok şaşırmıştım.

Hikaye olarak ilham kaynağı olduğu bir çok film ve kitap var. Oyun var. Bundan dolayı Battle Royale daha da anlamlı olan bir manga ve kitap oluyor. Okunması gereken ve mutlaka kütüphanenizde bulunması gereken bir eser. En azından ben öyle düşünüyorum.

Manga size aktarmak istediği her duyguyu o kadar güzel aktarıyor ki bir saçmalık yapan karaktere öfkelenmekten kendinizi alamıyorsunuz. Sanki kendi arkadaşınız bir hata yapmış gibi kızıyorsunuz ama elinizden bir şey gelmiyor çünkü o çoktan ölmüş oluyor. En ufak bir hata payınız bir yok bu oyunda. Ses çıkarır ve dikkatsiz davranırsan ölürsün!

Sizi gereğinden fazla geriyor. Sanki siz ses çıkarsanız arkanızdan size doğru gelen bir saldırı olacağını düşünüyorsunuz belli bir süreden sonra.

Ölüm sahneleri benim en sevdiğim yerler oldu. Çünkü o kadar güzel bir şekilde resmedilmiş ki sizi adeta büyülüyor. Abartmıyorum. Okuyunca ne demek istediğimi anlayacaksınız.

Duygusal yerler yok mu peki? Ah, Ah. Gözlerinizin dolacağı yerler de gelecek. Çünkü gerçekten saf bir şekilde iyiliğe inananlar da var. Onların çabası sizi duygulandıracak. Dedim ya hissetmeniz gereken duygular çok güzel resmedilmiş. Alkışlamalıyız. Ayağa kalkıp saygı göstermeliyiz.

Daha fazla anlatmak istemiyorum. Battle Royale'i okuyun. İzleyin. Anlatın.

Erol Çelik

ÇOBAN KULÜBESİNDE PADİŞAH RÜYASI GÖRMEK

Eğer on bir dakika içinde güvenli tabutuna giremezse, zehirlenip gidecekti. Daha önce hiç bu kadar geç kalmamıştı ve hiç bu kadar başını belaya sokmamıştı.

Eğer on bir dakika içinde güvenli tabutuna giremezse, zehirlenip gidecekti. Daha önce hiç bu kadar geç kalmamıştı ve hiç bu kadar başını belaya sokmamıştı. Her geçen gün kendini biraz daha hayallere kaptırıyor, gerçeklikten uzaklaşıyordu.

Şehrin tüm gözeneklerinde çıldırmış gibi sirenler çalıyor, insanlar sirenin dalgalanmasıyla ayrı bir köşeye kaçışıyordu. Hayatta kalanların hepsinin birer tabutu olmalıydı elbette ama oraya ulaşamazlarsa ona ihtiyaçları kalmayacaktı.

"Karbon monoksit seviyesi yüzde 20!" İnsanın kusmasını tetikleyen, sirenleri bastıracak yükseklikte bir gürültüyle, bir kadının tok ama duygusuz anonsu duyuldu.

En azından, daha on dakikası olduğunu biliyordu.

Cumhuriyet caddesinin sonuna kadar koşacaktı. Daha önce bu mesafeyi yedi dakikada aştığı çok olmuştu ama şimdiki hesabına göre altı dakikanın altında koşmalıydı. Kurum bağlamış botlarıyla bundan daha iyi koşması bir mucizeydi elbette. Koşarken, sırt çantasındaki gaz maskesini çıkartmaya çabalaması, az sonra önünden geçeceği, daha önceden müzik market olan, şimdilerde su ve bir kaç gıda malzemesinin takas usulü satıldığı dükkandan, çantasındaki ampul karşılığı bir şişe su almayı düşündü.

Sadece düşündü. Bu dünyada hiçbir şeye zaman yoktu ki, yaşamaya olsun.

Caddenin solundan aşağıya, limana doğru inerken, "Karbon monoksit seviyesi yüzde 34!" anonsunu duydu. Başı dönüyor, kanı sanki damarlarının içinde küçücük demir talaşları gibi akıyordu.

Yaşadığı apartmanın girişine vardığında dünyada tek başına kaldığını hissetti. Zaten öyleydi. Az sonra, eğer yetişebilirse, şehri zehirleyen fabrikanın bacasından salınan gaz yüzünden ölmemek için, oksijen tüplerinin beslediği bir tabuta girecekti. Tüm hayatı o oksijen tüplerinin dolu olmasına bağlıydı. Kadın olmanın hiçbir ayrıcalığının kalmadığı bu zalim dünyada, tüpleri dolu tutabilmek için neler yaptığını kendisi bile unutmuştu.

"Karbon monoksit oranı yüzde kırk bir!"

Bu sefer de, ölüme ramak kala o küçücük kutunun içine girmeyi başardı. Yaklaşık dört saat boyunca, fazla oksijenden dolayı zorunlu hayaller görecekti.

Bir tabutta, güzel hayaller kurmak ne kadar mümkünse.

Süheyl Toktan

Konu başlığımızın sinema bağlantılı ve tamamlayıcı yan ürünü olarak izlenmesini önerdiğim filmimiz:

Florence Foster Jenkins (2016)

Yönetmen: Stephen Frears

Yazan: Nicholas Martin

☆ Meryl Streep,

☆ Hugh Grant.

Gounot - Faust
Bianca Castafiore - Géraldine Farrar
Edgard P. Jacobs - Choeurs et orchestre de la Scala de Milan,
Igor Wagner, Piano
/ Deutsche Grammophon

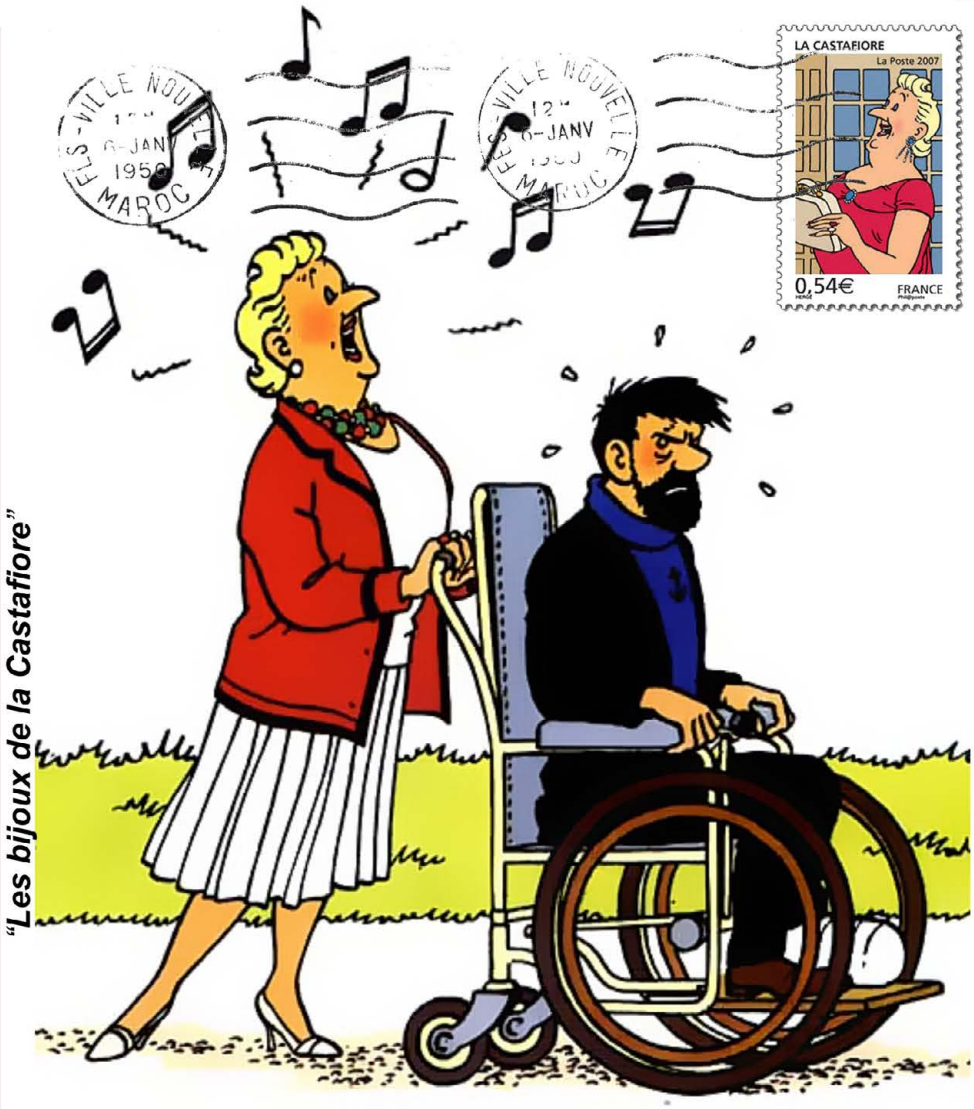

Bianca Castafiore
Diva mı yoksa kova mı?

Ah! je ris de me voir
si belle en ce miroir,
Est-ce toi, Marguerite, est-ce toi?
Réponds-moi, réponds-moi,
Réponds, réponds, réponds vite!
Non! Non! ce n'est plus toi!
Non...non, ce n'est plus ton visage;

Gülüyorum kendimi gördüğümde
bu aynada böyle güzel,
Bu sen misin Marguerite, sen misin?
Cevap ver bana, cevap ver bana,
Cevap, cevap, cevap ver çabuk!
Yo! Yo! bu sen değilsin artık!
Yo... yo, artık bu değil senin yüzün.

Bianca Castafiore'un adı, Amerikalı zengin Florance Foster Jenkins'in adından muhtemelen daha tanıdık gelecektir size. Kaptan Haddock'un performanslarından, özellikle de Gounod'nun Faust'undaki Mücevher Aryasını yorumlanmasından pek tad almadığı şu ünlü şantözden bahsediyoruz. 1939'da Ottokar'ın Âsâsı'nda ilk kez ortaya

İlk karşılaşma, "**Le Sceptre d'Ottokar**" Ottokar'ın Âsâsı, sayfa28 / 1939

çıkan karakter için, sesiyle birlikte müzik tarihinin tozlu sayfalarında gömülü kalan Amerikalı eksantrik Florence Foster Jenkins'den ilham alınmış olabilir mi acaba?...

2007'de ortaya çıkan *"Mozart'ın kafatası"* adlı kitapta gazeteci Bruno Costemalle, Florance Foster Jenkins'in kelimenin gerçek anlamıyla, İtalyanca'da *"beyaz iffetli çiçek"* demek olan Bianca Castafiore için model görevi yapmış olduğu hipotezini ileri sürüyor. 1869'da - artık pek âşinâ olduğumuz- Pensilvanya'da doğan Jenkins'in müzik tutkusu oldukça erken gelişmişti. Babası 1909'da öldüğünde ona küçük bir servet miras kaldı ve bu sayede arkadaşları ve ailesi tarafından cesareti kırılmış bir şarkıcı olarak kariyerine başlamasına olanak bulabildi.…

1912'de, sıradan yetenekleri sâyesinde değilse de, onu ünlü yapan resitalleri verdi. Bir nota'yı düzgün tutamaz, tempoyu takip edemez ve doğru söyleyemezdi ama hızlı bir şekilde tuhaf bir izleyici topluluğunun sevgisini kazandı. Onunla dalga mı geçiyoruz? Bu bir *"profesyonel kıskançlık"* meselesidir çünkü 'kantatris', kendini Luisa Tetrazzini ve Frieda Hempel gibi zamanın büyük yorumcularıyla kıyaslayacak kadar virtüözlüğünden emindi.

Konserleri çoğu zaman virtüözite gerektirdiği kabul edilen Mozart, Verdi ve Johann Strauss'un aryalarının yanı sıra Brahms'ın liedlerinden birçok parçadan oluşuyordu. Ve tabii, söylemeyi çok sevdiği *'Mücevher Aryası'nı* özel olarak belirtelim. Sesine ek olarak, alay konusu kostümleri de ayırt ediciydi ve fantezi karakterinin dillere düşmesinde önemli rol oynamıştı. 1943'te bir taksi kazasından sonra, *"artık eskisinden daha yüksek bir Fa seslendirebildiğini"* söyleyerek sürücüye bir kutu puro göndermesi gibi olaylar da cabası.

Olağanüstü bir soprano olduğuna inanan Florence Foster Jenkins nihayet halkının isteğine cevap veriyor ve dünyanın en prestijli klâsik konser salonlarından biri olan New York'taki

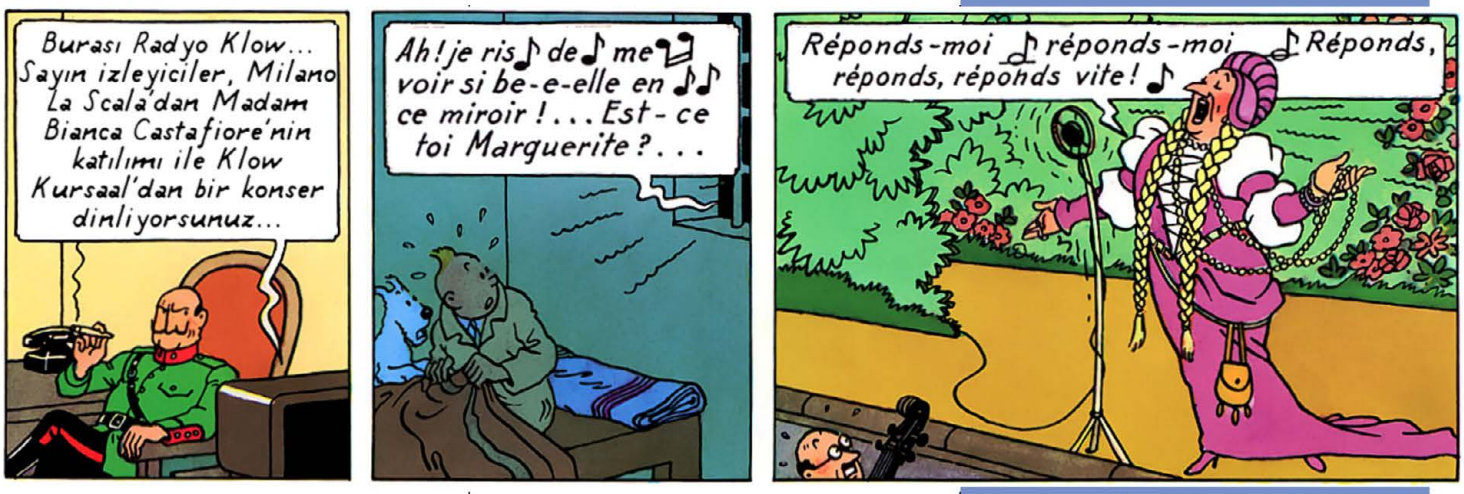

İlk konser, "**Le Sceptre d'Ottokar**" Ottokar'ın Âsâsı, sayfa29 / 1939

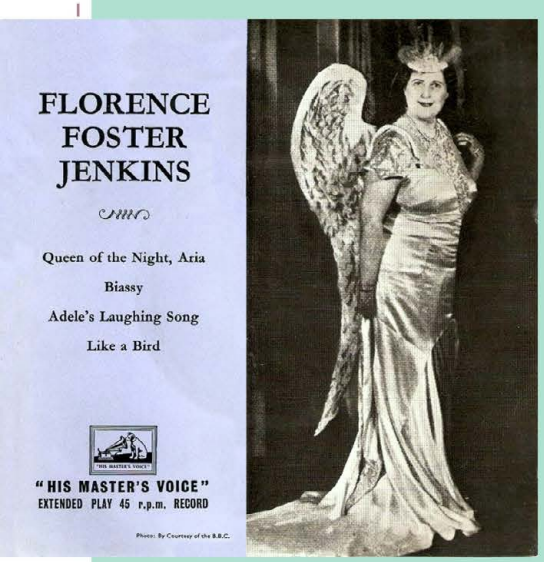

Üstte: EP format 'His Master's Voice' / 1956.
Altta:Sung by Meryl Streep, EP format vinil, Promo / 2016

"Le Sceptre d'Ottokar"
Ottokar'ın Âsâsı, sayfa38 / 1939

Carnegie Hall'da son konserini fecî bir performansla gerçekleştirdikten iki gün sonra ironik bir şekilde, bir müzik mağazasında kalp krizi geçirdi ve bir ay sonra da öldü... Evet, açıkca alay düzeyindeki eleştiri yağmuru karşısında 'Leydi Florence'ın kalbi kırılmıştı.

Bu korkusuzca kendini gösterebilme çabasında bir tür dokunaklı kahramanlık da yok mudur? Yoksa bir insanın acıklı şekilde kendini kandırabilmesinin boyutlarının nereye varabileceğini mı göstermektedir sadece? Bunu Meryl Streep'in enfes yorumunu izleyerek tekrar düşünmek isteyebilirsiniz diye umuyorum.

Bazıları, Hergé'nin bu konuda ardında hiçbir emare bırakmadığı gerçeğini ve bu benzerliğin olası kanıtlarını dikkate almadı hiç. O sıralarda, profesyonel ve özel yaşamıyla zamanın ünlü ve olağanüstü sopranosu Maria Callas, Milano, New York, Chicago, Londra ve Paris'teki efsanevî performanslarıyla - Mücevher Şarkısı kaydı da pek ünlüdür- dünyayı ayağa kaldırıyordu. Bunun sonucu ve çok göz önünde bir örnek olarak Castafiore'ye model olmuş olabileceği varsayımı için çok

uygun bir isim gibi görülmüştü. Yakıştırmaların devamı yine zamanın ünlü sopranoları Elisabeth Schumann, Renata Tebaldi gibi sanatçılarla kurulan küçük benzerliklerle sürdü gitti.

Gerçekten de, Castafiore performansları panellerinde Tenten ve Kaptan Haddock'un

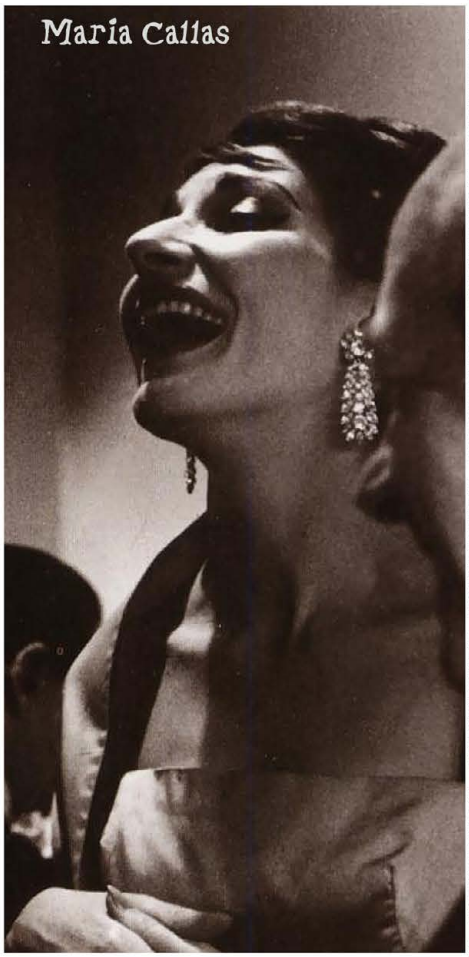

yüzlerinde okunan dehşetle karışık şaşkınlık, kırık-titrek çizilmiş notalar, doğru söylenmekten uzak bir şarkıyı işaret etmektedir, hiç şüphe yok. Yoksa öyle değil de, aslında Hergé operaya olan '*nefreti*' sebebiyle duygularının ifadesi olarak mı bunu kullanmıştı? Hani bizim *"Çemişgezek Çemişgezek olalı böyle zulüm görmedi"*nin Fransızcası...

Elbette, Hergé operadan hoşlanmıyor olabilirdi... *"Opera beni sıkıyor, hattâ büyük utancımı itiraf ediyorum: beni güldürüyor."* diyen üstadın bu sözlerinden sonra, bizleri gülümseten bir şarkıcı modeli kurmasına fazla da şaşmamak gerekiyor sanırım.

İster Hergé operayı sevmiyor, Tenten ve Kaptan da onu bağlı olarak bunu yansıtıyor olursa olsun, her şeye rağmen biz yine de Bayan Castafiore'nin reddedilemeyecek bir uluslararası şöhreti olduğunu hatırlamadan geçmeyelim.

Ancak Tenten'deki müzik sadece ünlü 'Mücevher Aryası' değildir. Diğer taraftan bütün Tenten maceralarının lirik referanslarla geçiliyor olduğunu da göz ardı etmemek gerekiyor.

Orada, aydınlatmalar, kameralar ve kablolarla dolu oturma odasında, Milano Bülbülü şarkısını söylüyor :

"Ah ! Gülüyorum kendimi gördüğümde bu aynada böyle güzel,

Bu sen misin Marguerite, sen misin?"

...Ve sonra ışıklar söner, ardından o büyük an: *"Tanrım! Mücevherlerim!"*

Gecenin karanlığına doğru, ayın maviletirdiği çalılıklarda ilerliyor Tenten. *"O ses de ne? Ne cezbedici müzik! Bir gitar bu... Ah! Evet, muhtemelen Çingeneler."*

"Les 7 boules de cristal" *7 Kristal Küre, sayfa11-satır2 / 1948*

George Barelli *ve kız arkadaşı aktris* **Anne Nannah, Bianca Castafiore**'*yi dinlemeye gelmişler. Biraz da gecikmişler. /* **Bob de Moor**, *1990*

Divayı neşeli renkler içindeki çingenelerin uzak şiveleri ve onaltılık notalarıyla örten çizerin dâhîce bir vuruşu. Bu da Hergé'nin şarkısı. Aynı zamanda onun kendi anlayışının beyânı. Operaya karşı, coşkulu müzik ! *"Müzikal geçmişim yok"* diye de itiraf etmiştir Hergé ama *"müziği severim, özellikle klâsik müziği."* diye de eklemiştir. En sevdiğiniz sanatçılar? *"Debussy, Eric Satie, Beatles. - Eric Satie'nin Müziğini iyi çizilmiş buluyorum."*

İşin gerçeği, *'Ottokar'ın Âsâsı'* sırasında, Hergé Milanolu bülbülün gelecekte bu kadar önemli olacağını hayâl etmekten oldukça uzaktı. Sildavya'daki o üç performansından sonra 1943'te yayınlanan *'7 Kristal Küre'ye* kadar Castafiore ortadan kayboldu.

Peki ne olmuştu da bu yan karakter 1943'de yeniden, hem de etkili biçimde tekrar bir serüvene dahil olmuştu? Bunun bir müsebbibi olması gerekmez miydi?

"Edgard Félix Pierre Jacobs"
(1904 - 1987)

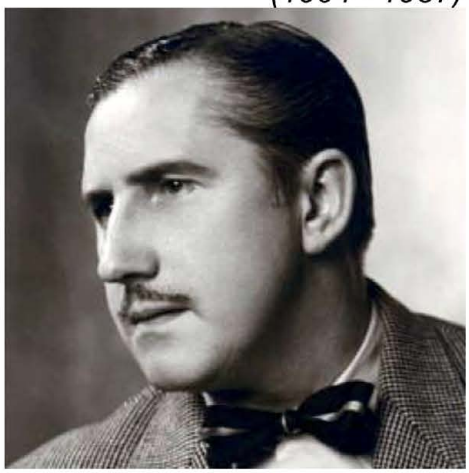

"Les Cigares du Pharaon"
Firavunun Puroları / 1955 (renkli)

"Les 7 boules de cristal" *7 Kristal Küre, sayfa11-satır3 / 1948*

"Tintin et les Picaros"
Tenten ve Pikaro'lar / 1976

"Les bijoux de la Castafiore" *Kastafiore'nin mücevherleri / 1963*

Hergé 1943 yılında daha sonra stüdyosuna katılacak olan kırk yaşlarında saygıdeğer bir bey ile tanıştı. Yıllardır çizen bu adam, birçok başka sırra vâkıftır da! İzlediği ilk Faust sunumunda, 1917'de (on üç yaşındaydı) *Edgar Pierre Jacobs* -adı buydu- şarkı söylemeye karar veriyor ve öyle de yapıyor. O bir bariton. 1929 yılı, *'Mükemmeliyet Büyük Ödülü'*. Fakat Fransız yasalarının yabancı şarkıcı sayısını kısıtlamasıyla birlikte *'Blake ve Mortimer'in* gelecekteki babası Théâtre de Mons'daki kariyerine son vermek durumunda kalıyor.

Hergé ve Jacobs tanıştıktan kısa süre sonra iyi dost oluyorlar. O yılların 2. Dünya Savaşı yılları olduğunu unutmayalım. Birlikte çalışmaları Jacobs'un eski siyah-beyaz Tentenleri yeniden yapılandırılıp renklendirmesine dahil olmasıyla başlıyor. Bu projeyi *'7 Kristal Küre'* ve *'Güneş Tapınağı'nın* çizimine ve hikayesine doğrudan katkıda bulunmasıyla devam ediyor. Jacobs, geçmiş kariyeri itibariyle de opera hayranı olarak, Hergé'yi bir konsere götürmüş ve artık bildiğimiz gibi, Hergé operadan hoşlanmamıştı. Bununla başlayarak arkadaşı Jacobs'u Tenten'in Maceralarında destekleyici bir karakter olan opera şarkıcısı Bianca Castafiore aracılığıyla hafifçe taşladı hem de uzun yıllar boyunca. Bu 1947'de Jacobs'un Tenten albümlerine ortak imza ile devam etmelerini istemesi ve Hergé'nin bunu reddetmesi üzerine zayıflayan iş ilişkilerine rağmen bozulmayan arkadaşlıklarına paralel olarak devam etti -önceki sayfada mumyalanmış mısırbilimci E.P. Jacobini örneğinde görüldüğü gibi.

İşte hikâyenin aslı-faslı bu. Şimdi artık başa dönüp o ilk soruyu cevaplama görevi size kalıyor. Ben söyleyeceğimi söyledim ama noktayı koyacak yerim kalmadı...

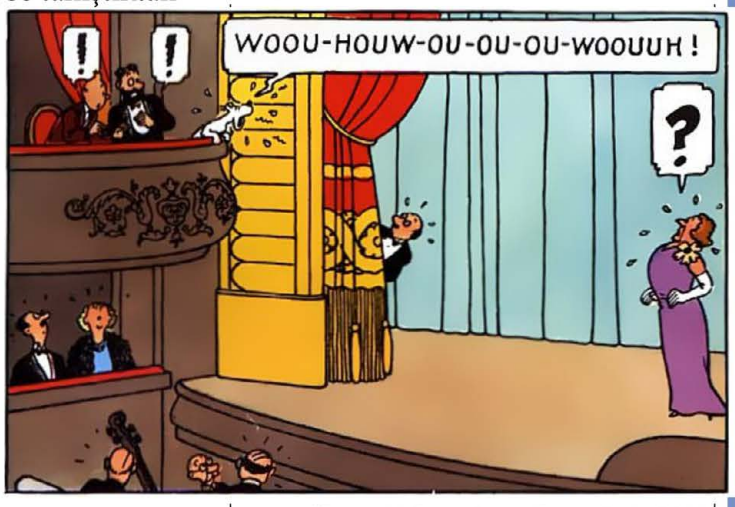

"Les 7 boules de cristal" *7 Kristal Küre, sayfa11-satır4 / 1948*

Özgür Hünel

"Gerçekleştiğine inanamıyorum!" dedi kız kendi kendine, büyük bir heyecanla. Büyük patlamanın ısısı ona ulaşamadan bir saniye önce yok olmuş ve şimdi bu ilk defa gördüğü garip yerde bulmuştu kendini.

KÜTÜPHANECİ 1.Bölüm

"Gerçekleştiğine inanamıyorum!" dedi kız kendi kendine, büyük bir heyecanla. Büyük patlamanın ısısı ona ulaşamadan bir saniye önce yok olmuş ve şimdi bu ilk defa gördüğü garip yerde bulmuştu kendini. Kız ilk şoku atlattıktan sonra etrafını inceleyerek yürümeye başladı. Karşısında devasa kitaplıklardan, sayısız raflardan oluşan bir kütüphane vardı. Daha önce bir kütüphane şöyle dursun, birkaç kitabı bile bir arada gördüğü nadir olmuştu ama birkaç fotoğraftan ve anlatılanlardan, kütüphanenin ne olduğunu biliyordu. Kız, eliyle raflardaki kitapları nazikçe okşayarak belki yarım saat yürüdü, ama kütüphaneyi bitirmek bir yana, bu mekanın ne kadar büyük olduğu ile ilgili bir tahminde bulunabilecek kadar bile keşfetmemişti henüz. Yere baktığında orada bir zemin olduğunu biliyordu ama zemini göremiyordu. Göğe baktığında orada bir çatı veya kubbe, ya da onun gibi bir şey olduğunu tahmin edebiliyordu, ama onu da göremiyordu. Havanın sıcak mı yoksa soğuk mu olduğunu da söyleyemezdi. Korku, heyecan, mutluluk, üzüntü… Bunlardan hangi birini veya hangilerinin karışımını hissetmesi gerektiğini bilemeden, sadece yürüdü. Bazı raflarda kitaplar dışında çivi yazılı eski tabletler, parşömenler, üzeri yazılarla ve resimlerle dolu hayvan derileri ve hatta resimli vazolar, çeşitli kaplar vardı. Koridorlarının ve dönemeçlerinin sonu gelmeyen bu labirent gibi kütüphanede, bazen aynı yerden defalarca geçtiği hissine kapılarak, belki saatlerce yürüdükten sonra, hiç yorulmadığını, hiç acıkmayıp susamadığını fark etti.

Bir süre sonra kız artık daha fazla yürümek istemedi ve kitaplıklardan birinin önünde rastgele durdu. Onun yaşında bir genç kızın boyunun yeteceği seviyede bir raftan, eski, deri kapaklı kalınca bir kitap aldı ve rastgele bir sayfasını açtı, rastgele bir cümle okudu: neque intenderent fabulis et genealogiis interminatis quae quaestiones praestant

magis quam aedificationem Dei quae est in fide

Yazı bilmediği bir dildeydi ama her nasılsa okuyup anlayabilmişti. Tıpkı sonrasında eline alıp göz gezdirdiği, her biri farklı dillerde olan onlarca kitap gibi.

Kız kitaplara dalıp gitmişken, birden bire, birinin onu izlediği hissine kapılarak irkildi. Pür dikkat kesildiğinde duyduğu ve kendisine ait olmayan nefes sesi ise elindeki kitabı düşürmesine ve büsbütün korkuya teslim olmasına sebep oldu. Nefes sesini duyduğu yere kafasını çevirdiğinde, bir gölgenin aniden bir kitaplığın arkasına saklandığını görür gibi oldu. "Kimsin sen?" diye sordu oraya doğru ürkek adımlarla ilerlerken, "burası neresi, neredeyim?"

Bir süre geçtikten sonra gölge, saklandığı yerden aynı ürkeklikle başını çıkardı. Kız karşısındaki her ne ise, kendisi gibi korktuğunu ve şaşkınlığa uğradığını fark edince, korkusunu yendi ve bu defa sesine nezaket katarak konuştu:

"Haydi çık oradan, saklanmana gerek yok," dedi her kelimede biraz daha güven verici olmaya çabalayarak, "sana zarar vermeyeceğim."

Gölge, karşısındakinin kendisine tehdit oluşturmadığını anladığında, bu defa ürkek değil, meraklı gözlerle ve hevesli adımlarla kıza yaklaştı. Karşı karşıya durdular. Kızın karşısında, çocukluk ile gençlik arasındaki bir yaşta *(kız ile hemen hemen aynı yaştalardı)*, ve onunla aynı boyda bir erkek vardı. Üzerinde basit, çürümeye yüz tutmuş kumaş kıyafetler vardı, ayakları çıplaktı. Bir süre sessizlik içinde birbirlerine baktılar. Sessizliği bozan, erkek oldu. Ağzından anlamsız bir takım sesler çıktı. Kızın ne dediğini anlamadığını gördüğünde, sürekli konuşmasını daha da düzeltmeye çalıştı. Sonunda sesler bir anlam ifade etmeye başladığında, çocuk içinde eski Trakya dilinden kelimeler barındıran antik bir Yunan lehçesi konuşuyordu ve kız hiç bilmediği ve hiç duymadığı bu dili kusursuz anlıyordu.

"Özür dilerim," oldu erkeğin ağzından çıkan ilk anlamlı sesler bütünü, "çok uzun zamandır biriyle konuşmamıştım. Çok ama çok uzun zamandır."

"Kimsin sen?" diye sordu kız.

"Adımı hatırlamıyorum. Çok uzun zaman oldu."

"Peki burası neresi?"

"Bir kütüphane."

"Gerçekten mi?" dedi kız, iğneleyici bir gülümsemeyle, "bunu fark etmemiştim."

Erkek, kızın şakasını fark etmemişti. Şaşkınlığından dolayı kıza kim olduğunu ve buraya nasıl geldiğini sormayı bile akıl edememişti. Diyalogları sırasında kızın gözlerine, üzerindeki kıyafetlere takılıp kalıyor, bazen bir soruya cevap vermeye başlaması çok uzun zaman alıyor, kızın daha önce hiç görmediği el hareketleri ve beden dili kullanarak konuşuyordu. Kız, bu insanla konuşmanın, konuşmayı bilen ama binlerce yıl hiç konuşmamış biri ile diyaloğa girmek gibi hissettirdiğini fark etti. Kız az önce elinden düşürdüğü kitabı yerine geri koymak istedi ama kitap çoktan, kendiliğinden rafındaki yerine geri dönmüştü bile. Kız, şaşkınlık hissini sonrasında karşılaşacağını tahmin ettiği şeylere saklamanın daha mantıklı olacağına karar verip, bunun üzerine fazla kafa yormadı. İkili, bu sonsuz gibi görünen kütüphanenin koridorlarında dolaşarak, birbirlerini tanımaya ve sohbet etmeye devam ettiler. Sohbet ilerledikçe, genç erkek kendini daha rahat ifade etmeye ve konuşmaya alışmaya başladı.

"Sana bir isimle hitap etmem gerek, hmm," dedi kız ve çenesini sıvazladı, etrafına bakarak düşünmeye başladı. Burası bir kütüphane ve sen de buradaki -en azından ben gelene kadar- tek kişi olduğuna göre...

"Buldum, sana "Kütüphaneci" diyeceğim," dedi, neşeli bir tavırla.

"Pekala, ben sana nasıl hitap edeceğim?" diye sordu Kütüphaneci.

"En sevdiğim şey öykülerdir. Ve artık bir kütüphanede olduğuma göre, iyisi mi sen bana "Öykü" diye hitap et."

"Anlaştık, Öykü," dedi kütüphaneci, gülümseyerek.

Kütüphaneci bir süre Öykü'ye kütüphaneyi -en azından hatırladığı kısımları- gezdirdi. Sonra Öykü, konuyu tekrar açtı:

"Burası neresi, Kütüphaneci?"

Kütüphaneci bu zor soruya nasıl cevap verebileceğini düşündü. Belli ki "kütüphane" cevabı bu defa yeterli olmayacaktı.

"Etrafına bir bak, raflardaki eserlere," dedi kıza bakarak, "ortak noktaları ne sence?"

Kız rastgele bir raftan bir kitap çıkardı ve sayfalarını karıştırdı;

MKAANS

İllüstrasyon- Mehmet Kaan Sevinç

bu bir çizgi romandı. Bir başkasını aldı, bir romandı. Bir başka raftan bir çatlak vazo aldı, çizimler bir mitolojik kahramanın başarılarını anlatıyordu. Romanlar, çizgi/grafik romanlar, film/dizi senaryoları, tiyatro oyunu metinleri, opera, müzikal librettoları. Parşömenlere, eski derilere yazılı antik masallar, mitolojik öyküler, el yazması destanlar. Hatta rol yapma oyunları için hazırlanmış kaynak kitaplar ve video oyunlarına ait senaryolar. Hiç tarih kitabı yoktu, bilim, sanat, siyaset veya herhangi teorik bir konu üzerine herhangi bir eser... Kız bir tane bile bulamamıştı.

"Bunların hepsi," dedi,

"Kurgu," diye tamamladı kütüphaneci kızın düşüncelerini okumuş gibi, "evet."

Sonra kızın ellerinden usulca tutarak onu yere oturttu ve kendisi de karşısına oturdu.

"Şimdi sana bir öykü anlatacağım sevgili Öykü," dedi ellerini önünde birleştirerek, "benim öykümü."

***

Antik Yunanistan,
Bilinmeyen bir zaman.

Kızın Kütüphaneci adını verdiği delikanlı, o zamanlar, köyleri, kasabaları ve şehirleri gezerek geçimini sağlayan bir şairler, müzisyenler ve tiyatrocular topluluğunun içine doğmuş ve tüm hayatını onlarla birlikte yol alarak geçirmişti. Drama sanatçılarının tiradlarını, şairlerin şiirlerini, çalgıcıların, ozanların çalıp dillendirdiği destanları dinlemek, ama en çok da tiyatrocuların metinlerinin yazılı olduğu parşömenleri ve yazmaları okumak, hayatta en sevdiği şeylerdi. Bunlara olan sevgisi o denli büyüktü ki, kendisi de bir öykü anlatıcı olmayı hiç düşünmüyor, sadece ve sadece bu anlatıları okumayı, bunları okumanın verdiği hazzı yaşamak istiyordu.

Bir vakit, drama sanatçıları, Ovid'in "Metamorfozlar" eserinden bir miti, turnelerinin bir sonraki durağı için sahneye hazırlıyorlardı. Delikanlı bu sayede bu metni okuma fırsatı bulmuştu ve özellikle bir efsane, "Heykeltraş Pygmailon'un Efsanesi" ki sahnelenecek eser de buydu, delikanlıyı deyim yerindeyse büyülemişti. Kendisinin anlatılara duyduğu sevginin dengini ilk defa heykeltraş Pygmailon'un kendi yonttuğu bir kadın heykeline olan aşkında bulmuştu. Pygmailon kendi eseri fildişinden heykelde o kadar muazzam bir işçilik çıkarmıştı ki, normalde kadınlara ilgi duymayan bu adam, kendi eserine aşık olmuştu. Heykeltraşın dileği üzerine tanrıça Afrodit heykele can vermiş ve Afrodit'in kutsamasıyla evlenmişlerdi.
Bu efsane, delikanlıya bir fikir verdi. Yakınlarda bir Afrodit tapınağı yoktu ama, kervanlarının konakladığı vadinin yakınında eski bir Apollon tapınağı vardı.

"Apollon ışığın olduğu kadar, güzel sanatların da tanrısı, isteğime çok da uzak değil?" diye düşündü ve ertesi sabah herkes uykudayken topluluktan ayrılarak bir başına tapınağın yolunu tuttu. Ailesiyle, arkadaşlarıyla vedalaşmak aklına gelmemişti çünkü başına ne geleceğini bilmiyordu. Bilmiyordu ama hayatı boyunca tanıdığı herkesten sonsuza kadar ayrılıyordu, Apollon tapınağına doğru attığı her adımda.

Tapınağa vardığında öğle vaktiydi. Sunağa gitti, diz çoktü ve ellerini açarak Apollon'a dua etmeye başladı.

"Ey ulu tanrı, sana sunacak adağım yok, yüreğimdeki hevesten başka. İsterim ki dünyadaki tüm öyküleri, tüm destanları, efsaneleri bileyim. Hepsini okuyayım. Hepsini... Hepsini... Hepsini..."

Delikanlı son kelimeyi huşu içinde kaç kere tekrarladığını bilmiyordu, neden sonra, etrafını kaplayan pasparlak ışığı fark etti. Işık giderek yoğunlaşıyordu. Önce ışığın ardındaki dünya görünmez oldu, sonra delikanlı ışığa bakamaz hale geldiğinden gözlerini yumdu. Göz kapakları da ışığın acısını kesmeye yetmez olduğunda elleriyle gözlerini sımsıkı kapattı. O anda, cinsiyetini anlayamadığı gibi, nereden geldiğini de anlayamadığı bir ses duydu. Sesi sanki kulaklarıyla değil de, zihniyle duyuyordu. Ses ona, içindeki isteğin yoğunluğu yüzünden dileğinin kabul olduğunu, "insanoğlunun yarattığı her bir öyküyü okuyana kadar dileğinin son bulmayacağını" söyledi...

Devam edecek

Mehmet Berk Yaltırık

Vakit geldi! Yeni romanım Istrancalı Abdülharis Paşa 17 Mayıs'ta tüm kitapçılarda olacak. İthaki Yayınları'nın başlattığı yeni bir serinin, yerli spekülatif kurgu eserlerinin yayımlanacağı Pangea Kitaplığı'nın ilk kitabı. Şimdiden iyi okumalar!

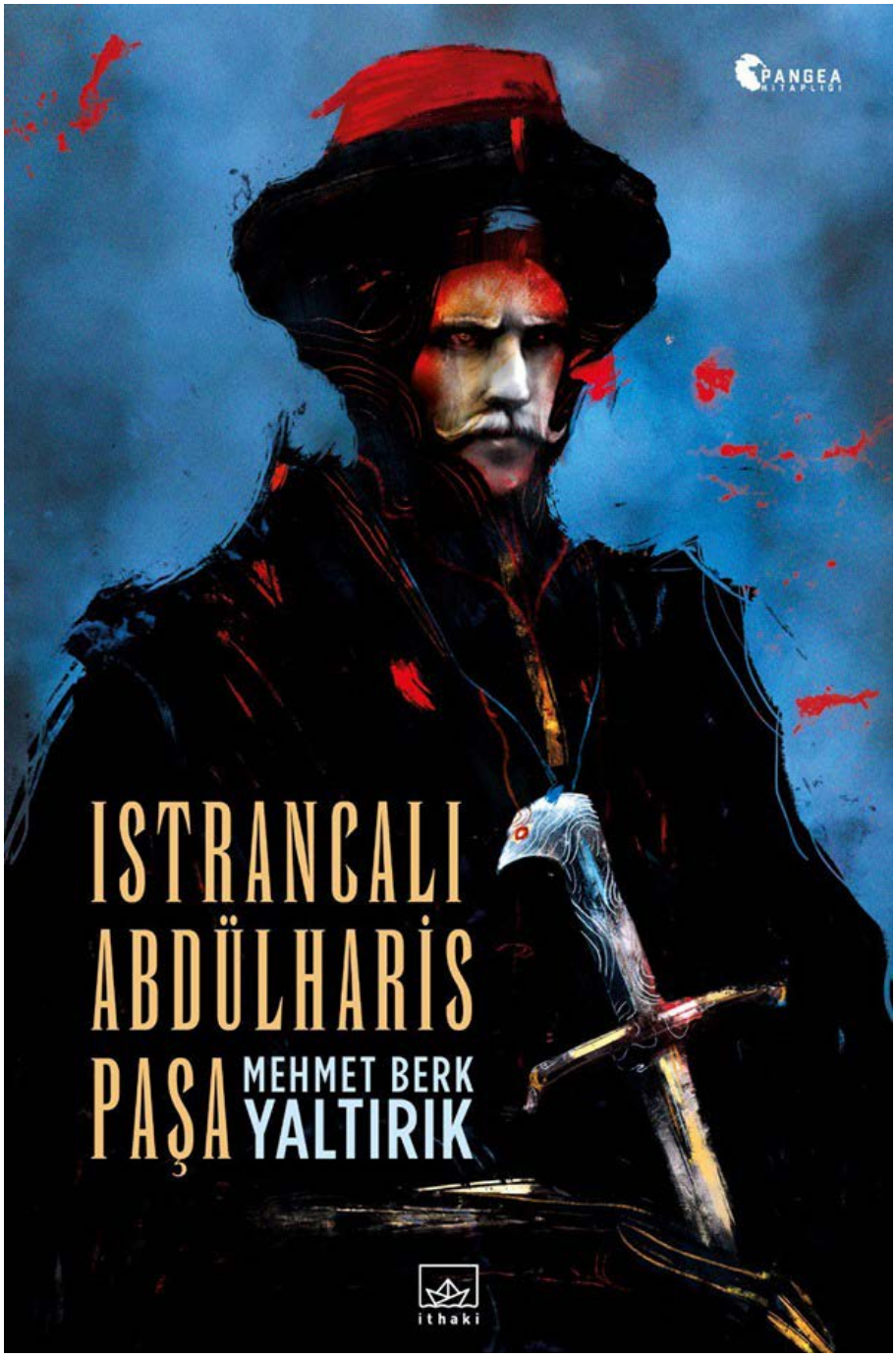

ISTRANCALI ABDÜLHARİS PAŞA NASIL YAZILDI?

Tarihi kurgu ve korkuyu harmanladığım, 17 Mayıs'tan itibaren okuyucuyla buluşacak ***"Istrancalı Abdülharis Paşa"*** nam romanımla ilgili bazı şahsi notları ve bilgileri burada Hayalet e-Mecmua okuyucularıyla da paylaşmak isterim. İlk romanım ***"Yedikuleli Mansur"*** gibi İthaki Yayınlarından, Pangea dizisi altında çıkacak. *(Şayet yerli kurgular okumaktan hoşlanıyorsanız, bu etiketi takibe almanızı tavsiye ederim)*

Gölge e-Dergi'nin fırtına gibi estiği dönem, Edirne sokaklarını geceleri arşınlayan bendeniz şimdikinden daha gençti ve 2012'ye yeni girmiştik. ***"Yedikuleli Mansur"***u romana dönüştürme fikri çerçevesinde notlar alıyorum, bir yandan da Gölge e-Dergi'de, Kayıp Rıhtım'da ve denk geldiğim mecralarda fantastik, korku türünde tarihi hikâyeler kaleme alıyorum. Gölge e-Dergi'nin martta çıkan 54. sayısını kaçırmıştım. Nisan başında çıkacak 55. sayısı için yetiştirmem gereken bir hikâye vardı. O kış bir-iki modern yorumuyla birlikte *(hatta bir tanesi rock cover)* Gamzedeyim Deva Bulmam *(Tatyos Efendi'den)* adlı şarkıya sarmıştım. Bazı okurlar aşinadır, ***"Gamzedeyim Kime Yazıldı?"*** adlı öyküm işte o kış yazılmıştı ve Şubatta 53. sayısında yayımlanmıştı Gölge'nin. Mezkûr şarkının verdiği köhnelik ve kasvet hissiyatıyla yine Osmanlı döneminde geçen dehşetli bir mevzuya tabiri caizse aşeriyordum.

Hikâye taslak dosyamda yeni bir hikâyeye başlarım diye açtığım hikâyelerden biri ***"Şerruh Paşa"*** başlığını taşıyordu. Benim lise yıllarında 2002-2003 döneminde ilk halini oluşturduğum, 2004'te bir kısa öyküyle roman taslağından hallice hikâyesini yazdığım bir karakterin dehşetli hallerinden birini konu alan, başka bir macerasına dair birkaç cümlelik notlardan ibaretti. Karakterin asıl adı ***"Abdülharis"*** olsa da lise yıllarında fantastik yerli dizilerden ***"Ruhsar"d***aki karakterlerden birinin adını takmıştım. Alelacele açtığım dosyalardan birine de bu adla kaydetmiştim. Gece dolaşmasının ardından eve döner dönmez ***"Şerruh Paşa'nın Sırrı"*** adlı hikâyeyi *(internette mevcuttur)* yazmaya koyuldum. 1 Nisan 2012 tarihinde okurla buluşan Gölge'nin 55. sayısında yayımlandı. Artık ismini değiştirmeye mi üşendim yoksa dikkat çeksin diye kasten mi böyle bıraktım bilinmez bu adla okur karşısına ilk kez çıktı Istrancaların paşası. Tek bir öyküyle tuhaf bir bilinirliğe sahip olmuştu. Edirne'de sokakta kokoreç yediğim esnada kokoreççide çalışan ahaliden bir ağabeyin ***"Şerruh Paşa'nın devamını yazacak mısın?"*** diye sormuşluğu dahi vakidir. Bununla birlikte ikinci bir Abdülharis öyküsü yazmak birkaç yıl boyunca nasip olamamıştır diyebilirim. Yabani derginin ağustos 2016'da çıkan 3. sayısında modern dönemden bir macerasını ***"Istrancalar'da Kaçamak"*** adlı öyküyle anlatmışsam da pek ardı gelmemişti. O dönem ***"Yedikuleli Mansur"***un bitişiydi, düzeltmeleriydi, basılmasıydı derken hayli hengâmeli geçmişti. Belki de böylesi iyi oldu. Böylece taslak dosyamda farklı farklı dönemlere dair biriken Abdülharis Paşa taslaklarını tek bir dosyada toplayarak lisede hayal ettiğim gibi romana dönüştürmeye karar verdim. Yeni bir roman çalışmasını kaleme almak üzere kolları sıvadığımda diğer dosyaları es geçip buna yoğunlaştım. Abdülharis Paşa'nın yaşam öyküsü zaten daha lise senelerinde tuttuğum taslakta belirlenmişti. Bunu zenginleştirmiş ve hikâyeye bir araştırmacıyı da dâhil ederek günümüze taşımıştım.

2016 sonbaharında Gölge e-Dergi'de yazdığım ***"Tepedeki Bar"*** tefrikasını bitirmem, "Istrancalı Abdülharis Paşa"yı kaleme aldığım döneme denk gelince romanı tamamlayana kadar oyalanmak ve okuyucuya da biraz heyecanlandırmak amacıyla ***"Varkolakların Gecesi"*** adı altında ***"Fright Night"*** filminden esinlenen bir hikâye tefrikasına başladım. Gölge e-Dergi'de kasım 2016'da çıkan 110. sayıda yayımlanmaya başlayan tefrika, Hayalet e-Mecmua'da ocak 2019'da 19. sayıda çıkan 19. bölümüyle son buldu. Burada 2016 sonbaharında geçen tek gecelik bir macerada birkaç bölüm itibarıyla Abdülharis Paşa da hikâyeye dâhil oldu.

Romanın ana zaman dilimi ***"Şerruh Paşa'nın Sırrı"*** adlı hikâyenin çok sonrasında ancak ***"Istrancalar'da Ziyafet"*** adlı öyküyle, ***"Varkolakların Gecesi"*** adlı tefrikanın öncesinde geçiyor. Yani sadece Osmanlı'nın çözülme devrine değil erken 2000'lere uzanma da söz konusu. Bu kadim ve korkunç derebeyinin hikâyesini merak edenler, evvelini okumak isteyenler yahut sadece geceleri ürpertili bir şeyler okumayı arzulayanlar için ***"Istrancalı Abdülharis Paşa"*** raflarda ***"kurbanlarını"*** bekliyor…

Tarkan ve Kurt, Alibey Amca, Hüdaverdi, Sezgin Burak, Pırtık, Çoban Çantası, El-Cougar ve Puma

Tarkan ve Hüdaverdi *çizgi kahramanlarını*
Türk karikatür ve çizgi roman sanatına kazandıran
Gazeteci-Ressam SEZGİN BURAK *ustamızın anısına saygıyla.*
25-05-1935 / 04-10-1978

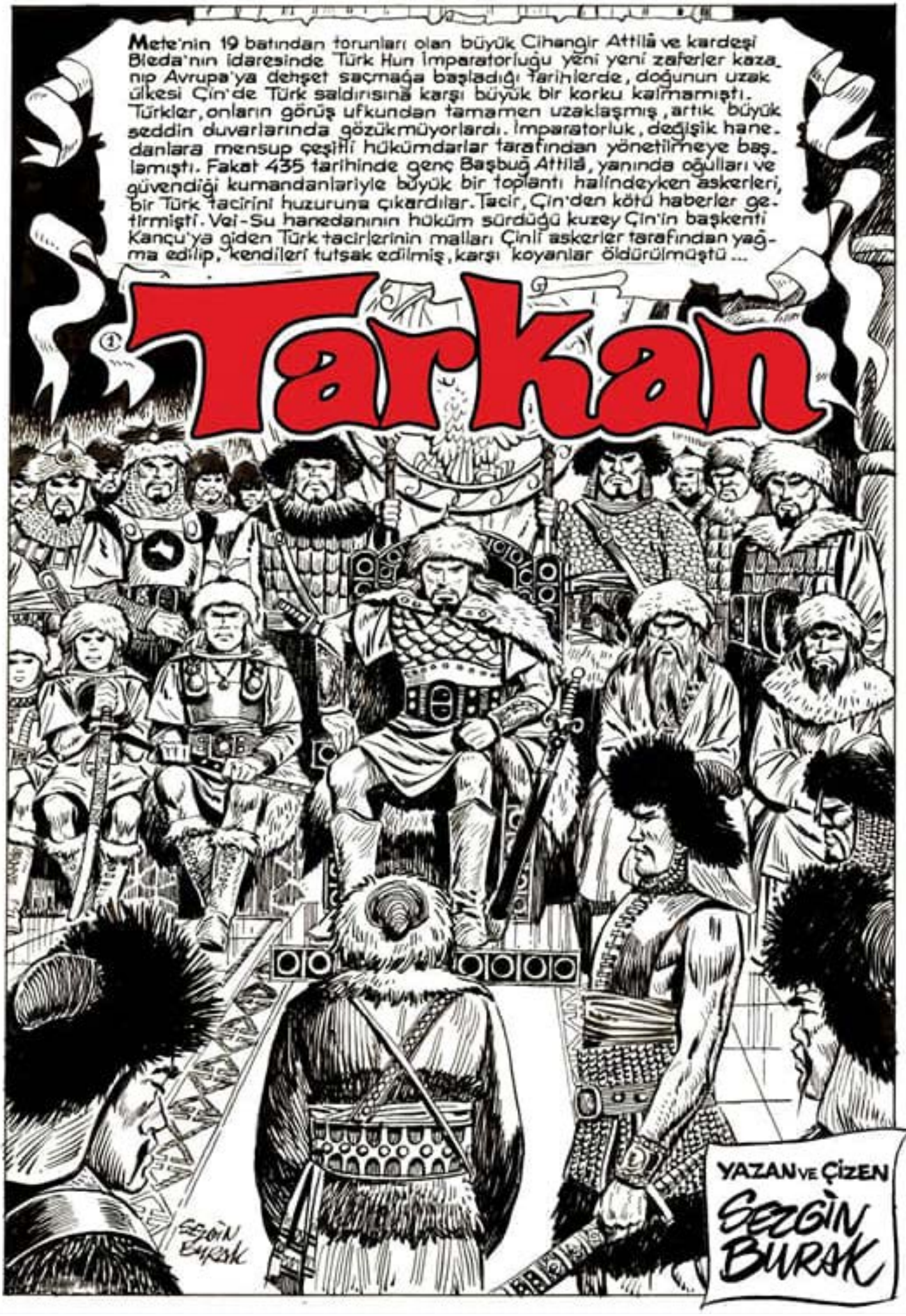
Mete'nin 19 batından torunları olan büyük Cihangir Attilâ ve kardeşi Bleda'nın idaresinde Türk Hun İmparatorluğu yeni yeni zaferler kazanıp Avrupa'ya dehşet saçmağa başladığı tarihlerde, doğunun uzak ülkesi Çin'de Türk saldırısına karşı büyük bir korku kalmamıştı. Türkler, onların görüş ufkundan tamamen uzaklaşmış, artık büyük seddin duvarlarında gözükmüyorlardı. İmparatorluk, değişik hanedanlara mensup çeşitli hükümdarlar tarafından yönetilmeye başlamıştı. Fakat 435 tarihinde genç Başbuğ Attilâ, yanında oğulları ve güvendiği kumandanlarıyla büyük bir toplantı halindeyken askerleri, bir Türk tacirini huzuruna çıkardılar. Tacir, Çin'den kötü haberler getirmişti. Vei-Su hanedanının hüküm sürdüğü kuzey Çin'in başkenti Kançu'ya giden Türk tacirlerinin malları Çinli askerler tarafından yağma edilip, kendileri tutsak edilmiş, karşı koyanlar öldürülmüştü ...
1
Tarkan
YAZAN VE ÇİZEN
SEZGİN BURAK

Bünyamin TAN

GAZANFER AĞA'NIN SAATİ

Bölüm 4

Burak, kafeden içeri girdiğinde Aysun çoktan gelmiş ve denize bakan bir masaya oturmuştu bile. Onun geldiğini görünce ayağa kalktı. Burak, masaya yaklaştı ve Aysun'la görüşüp karşı sandalyeye oturdu.

- Eee anlat bakalım. Neymiş mesele.

Burak, tüm olanları baştan sonra anlattı. Saatten, saatin geçmişinden ve tanıştığı ve birden bire ortadan kaybolan esrarengiz kadından da bahsetti.

Burak, kafeden içeri girdiğinde Aysun çoktan gelmiş ve denize bakan bir masaya oturmuştu bile. Onun geldiğini görünce ayağa kalktı. Burak, masaya yaklaştı ve Aysun'la görüşüp karşı sandalyeye oturdu.

- Eee anlat bakalım. Neymiş mesele.

Burak, tüm olanları baştan sonra anlattı. Saatten, saatin geçmişinden ve tanıştığı ve birden bire ortadan kaybolan esrarengiz

kadından da bahsetti. Müzayede salonunun müdürüyle konuştukları da ekledi. Aysun, dinledikleri karşısında afallamıştı. Burak:

- Neler oluyor sence?

- Bak Burak abi, ben büyücü, falcı, muskacı biri değilim. Yani evet, halk bilimi çalışmalarında bu tür memoratlar üzerinde çalışıyoruz. Anlattığın şeyler hiç yabancı gelmiyor bana, ama bunların hepsi birer efsane, mitoloji veya batıl inanç.

- Sence bu anlattıklarımın batıl tarafı var mı?

- İnan ne diyeceğimi ve ne düşüneceğimi ben de bilmiyorum.

- Peki, nedir bu olay? Bu kadın kim, hayatıma, rüyama giren ve bana bu dehşeti yaşatan?

- Peki, önce sakin ol. Madem merak ediyorsun, anlatacağım. Türk mitolojisinde bayçura diye bir varlıktan söz edilir. Bir çeşit kötü karakterli bir cin... Kadın kılığına girebilir ve kırmızı elbise giydiği söylenir. Aniden bağırdığı, gülüp oynadığı, şaka yaptığı ve uyuyan insanın yerini değiştirdiğinden bahsedilir. Hatta evi dağıttığı ve evdeki eşyaların yerini değiştirmekten zevk aldığı, kilitlenen kapıları açtığı veya açık olan kapıları kilitlediği de rivayet edilir. İğne, makas, anahtar gibi eşyalara bayılır. Yangın çıkardığı da söylenir. Bu tarz kötücül varlıklar özellikle değerli eşyaları sahiplenir ve onları alanlara musallat olurlar. Yani senin anlattığın hikâyeyle çok benzer, evet ama bu sadece bir efsane, mitolojik bir anlatı bu. Gerçek değil ki?

- Demek ki o kadar da gerçek dışı değilmiş Aysun?

- Peki, ne yapmayı düşünüyorsun?

- Ne mi? Tabii ki de bu saatten kurtulmayı. Her şey onla başladı onunla bitecek belli ki. Onu yok etmeliyim.

O esnada saati cebinden çıkarmış, Aysun'a göstermişti.

- Bilmiyorum Burak Abi, biraz sakinleşip mantıklı düşünsen. Bence bunların hepsi birer tesadüf...

- Bu kadar tesadüf biraz garip, hatta biraz değil çok garip. Hatta tesadüf değil, olan bitenin ta kendisi.

Bu cümleler dökülür dökülmez oturduğu sandalyeden fırlayıp kafeden çıktı. Aysun'un ardından "Burak Abi, dur! Nereye gidiyorsun?" diye bağırdığını bile duymadı. Aklından tek geçen şey bir an önce bu lanet olası saatten kurtulmaktı.

Arabasına bindi. Saati denize atmaya karar verdi. Aklına Galata Köprüsü geldi. Orada iyice kırıp parçalayıp denize atabilirdi. Arabayı çalıştırdı ve hızla Galata istikametine giden Meclis-i Mebusan Caddesi'ne doğru yol aldı. On beş dakika sonra Karaköy'e varmıştı. Telefonuna gelen mesaj sesi dikkatini dağıttı. Mesaja bakmak için telefonu eline aldığında köprü girişinin tam ortasında kırmızı elbisesiyle Melis duruyordu. Bir an için ne yapacağını bilemedi ve ona çarpmamak için direksiyonu kırdı. Öncesinde o kadar hızlıydı ki direksiyonu kırınca savrulmaya başladı. Pek çok kez takla attı ve

MKAANS

İllüstrasyon- Mehmet Kaan Sevinç

köprünün demir bariyerlerine çarptı. Hızını alamayan araç bir hurda yığını halinde denize uçtu. Marmara Denizi'nin koyu maviliklerinde gittikçe kaybolmaya başladı. Burak, kaza anında başına aldığı darbe nedeniyle bayılmıştı. Yavaş yavaş denizin derinliklerine batan arabasının içinde boğularak hayatını kaybetti. Her şey bir anda olup bitmişti.

Etraftaki insanlar hemen polise ve ambulansa haber vermişlerdi. Aracı çıkarmak için epey uğraş verilmesi gerekti. Sonunda çıkarılabildi ve içinde Burak'ın cansız bedeni vardı. Önce yere yatırdılar ve ardından bir ceset torbasına koyup sedyeye yükleyerek ambulansa yerleştirdiler. Bir müzayede akşamında başlayan her şey bir trafik kazasında son bulmuştu. Sahip olmadığı iki güzellik, sonunda Burak'ın afeti ve sonu olmuştu.

***

6 ay sonra... Sarıyer sahilinde sıradan bir İstanbul sabahı... Ehlikeyif bir balık tutkunu oltasını denize savurmuş, öylece bekliyordu. Tam o sırada, biraz ilerisinde bir bankta kırmızı elbiseli, esmer, güzel bir kadın simit yiyor ve çay içiyordu. Ara ara balık tutmaya çalışan adamı kaçamak bakışlarla süzüyordu bir yandan. Adam, böylesine hoş bir kadının kendisini süzmesinden daha da bir keyiflenerek bir sigara yaktı ve denizin havasını içine çekti. Biraz sonra oltasının sarsıldığını hissetti.

- Hay yaşa, sonunda vurdu oltaya bi'tanesi bee!...

Hızlıca oltayı çekti. Fakat oltanın ucunda balık yerine eski bir saat olduğunu gördü. Altın kaplamalı, elmas süslemeleri olan köstekli eski bir saatti bu.

- Aman Tanrım, ne muhteşem bir şey bu...

Bankta oturan kadın birden bire dibinde bitivermişti:

- Vay canına, gerçekten muhteşem bir şey... Çok şanslısınız. Kusura bakmayın. İlerideki bankta oturuyordum ve birden bire oltanıza takılan bu güzel şeyi gördüm. Yakından bakmak istedim. Rahatsız etmedim umarım.

- Hayır, etmediniz. Gerçekten dediğiniz gibi bugün çok şanslıyım.

Kadının yüzünde sinsi ve ürkütücü bir gülümseme belirdi. Adama elini uzattı.

- Bu arada tanışmadık sizinle, adım Melis. Ya sizinki?

- Benimki de Berk.

- Hep buralarda mı balık avlarsınız?

- Evet, genelde buralardayım. Fakat sizi daha önce burada hiç görmemiştim.

- Evet, İstanbul'a yeni taşındım ve sabah yürüyüşü yapıp etrafı keşfe çıkayım dedim.

- Çok iyi düşünmüşsünüz. Tanıştığımıza memnun oldum.

- Ben de memnun oldum.

Adamın gözlerinin içine hiç kırpmadan bakıyordu. Yüzünde yine o sinsi ve ürkütücü gülümsemesi vardı. Bayçura ve sahiplendiği Gazanfer Ağa'nın saati, yeni kurbanını bulmuşlardı.

Bitti

Tolga Cücen

ÇİZGİLERDE AFRİKA

Marvel'in muhteşem sinema evreninin önemli parçalarından birinin Wakanda ve önemli karakterlerinden birinin de Black Panter olmasından sonra Afrika'ya bu alışık olmayan bakış popüler kültürde-sinemada Afrika'nın ele alınışını tekrar gündeme getirdi.

Marvel'in muhteşem sinema evreninin önemli parçalarından birinin Wakanda ve önemli karakterlerinden birinin de Black Panter olmasından sonra Afrika'ya bu alışık olmayan bakış popüler kültürde-sinemada Afrika'nın ele alınışını tekrar gündeme getirdi. Bu bağlamda -bütün çizgi roman tarihini taramak imkânsız olsa da- çizgi romanda Afrika ve Afrikalıların ele alınışının önemli anlarının özetini yapalım istedim.

Kara kıtanın ve Afrikalıların popüler kültürdeki temsili sömürgecilik ve kolonizasyon tarihi yüzünden hep problemli olmuştur esasen. Geçen on yıllar boyunca Batı kaynaklı popüler kültür üretiminde siyasal gelişmelere paralel belirgin bir evrimi takip etmek mümkün.

Çizgi romanda bu tartışmanın en önemli başlangıcı Tenten'in Kongo macerasıdır (1932). Herge'nin gençlik yıllarının günahı olarak adlandırdığı ve sonradan özür dilediği bir eserdir. O günün zihniyetini/düşünce yapısını ele veren, bugünkü hassasiyetlerimizle okuduğumuzda oldukça tuhaf ve ırkçı bulabileceğimiz bir çizgi romandır. Herge'nin Afrika'ya ayak basmadan, dünyayı tanımadan oldukça genç bir yaşta ve dönemin doğrularıyla ürettiği eser sonradan Tenten'in *(ve Herge'nin)* ırkçı olup olmadığı tartışmalarına başlangıç noktası olmuştur. Herge'nin bu izi silebilmesi ise uzun yıllar almıştır.

Albümde Afrikalılar adeta birer yetişkin-çocuk gibi zihinsel melekeleri çok gelişmemiş olarak yansıtılırlar. İnsandırlar ama öğretilmeye -eğitilmeye muhtaç birer çocuk gibidirler. Fiziksel olarak ise abartılı yüz hatlarıyla karikatürize edilmiş *(dudaklar, burunlar)* Afrikalı çizmek dönemin ve izleyen uzun yılların vazgeçilmez normudur adeta. Beyaz adamın Kongo'da işlediği günahlar bir tarafa beyaz adam medeniyet getirici, öğretici, kurtarıcı rolündedir. Macera 1946'da elden geçirilir; özellikle kolonizasyon tarihi ile bağları yumuşatılır. İlk albümde

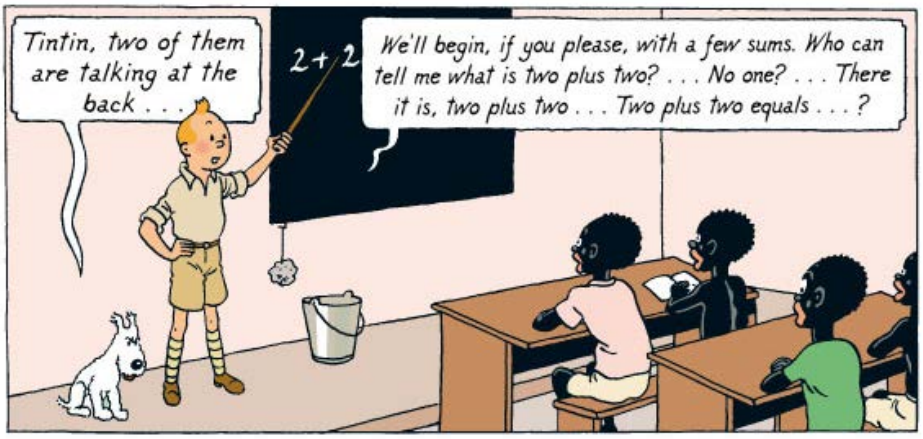

Tenten çocuklara Belçika'yı ülkeleri olarak öğretiyorken ikinci albümde basit bir matematik problemi çözmektedir. Buna rağmen albümün genel ırkçı tavrı ortadan kalkmamıştır.

Tabi ki daha iyi örnekler de vardır; büyük usta Jije'nin yarattığı kahramanlar Blondin ve Cirage'da Blondin beyaz bir çocuk olarak serinin ana kahramanı olsa da sidekick rolünü üstlenen siyahi Cirage de ondan alta kalmamaktadır. Görünüş itibari ile az önce bahsettiğimiz şablona uygun çizilmiş olsa da oldukça akıllı olarak yansıtılmaktadır ve Frankofon gelenekteki başroldeki ilk siyahi kahramandır.

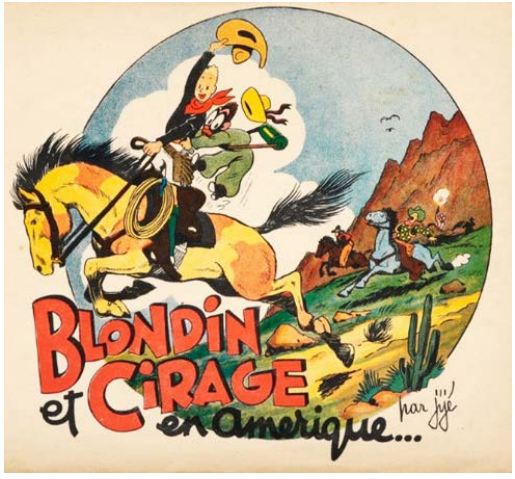

Avrupa çizgi romanının kalbi Fransa-Belçika'da bunlar olurken Amerika'da ise Lee Falk ilk Afrikalı suçla savaşan kahramanı yaratmıştır *(1934)*. Mandrake'nin yardımcısı/sideckicki Lothar*(bizde Abdullah)* bir Afrika prensidir belki ama heybetli cüssesi, üstün fiziksel gücüne rağmen özellikle ilk maceralarda konuşma melekeleri kısıtlı, fazla düşünmeyen bir aksiyon kahramanı, Mandrake'nin fiziksel gücü olmanın ötesine geçemez. Bugün baktığımızda komik ve yetersiz gözükse de toplumsal seviyede ayrımcılığı yoğun devam ettiren Amerika'da bu dönemine göre bir devrimdir adeta. Kadın-erkek ilişkilerinde ise ayrımcılık hala devam ettirmektedir, Lothar'ın sevgilisi siyahken Mandreke'nin ise elbette beyazdır.

Bu ayrımın en belirgin olduğu çizgi romanlardan biri ise yine Falk'un yarattığı Kızılmaskedir *(1936)*. Kızılmaske 21 nesildir Afrika'da olmasına rağmen hala bembeyazdır zira bir şekilde hep beyaz kadınlarla evlenip nesillerini devam ettirmeyi başarmışlardır. Falk bir hikayeyle-bahaneyle elbette bunu maskeler, Phantom gençliğinde tanıdığı bir beyaz kıza aşık olur ya da kıtaya gelen bir gazeteciye ama bunlar kahramanın beyazlığını koruması için *(ırk ayrımının devamı için)* birer kılıftır.

Sonuç olarak ne kadar vizyoner olsa da *(siyahi bir kahraman yaratmış olsa da örneğin)* Falk'un eserleri Amerika'da beyaz

çocuklar için üretilmektedir; nesilden nesile ırklar arasında evliliklerle melezleşen bir Phantom'un donemin Amerika'sında okunma ve yaşama şansı yoktur. Unutmayalım ki bugünden baktığımızda ırkçı gibi yorumlayabileceğimiz detaylar zamanı için ilerici bile gözükmektedir; hala otobüslerinde coloured *(renkliler)* bölümünün ayrı olduğu Rosa Parks olayının henüz yaşanamadığı bir Amerika'dan bahsediyoruz.

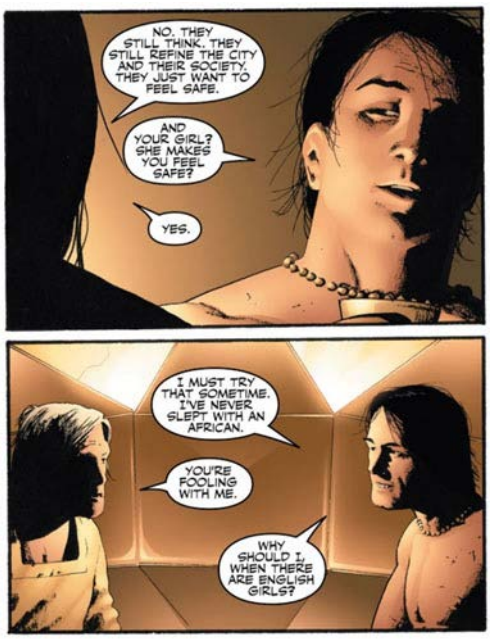

Serinin kötü adamlarında sömürgeci, hırsız, Afrika'yı talan eden beyaz adamlar olsa da Kızılmaske yine kurtarıcı beyaz adam rolünü üstlenmiştir. Afrikalılar ise *(istisnalar olsa da)* irrasyonel bir şekilde birbirlerine düşen, sömürülen, korunmaya- kollanmaya muhtaç ve Kızılmaskenin etrafında örülen

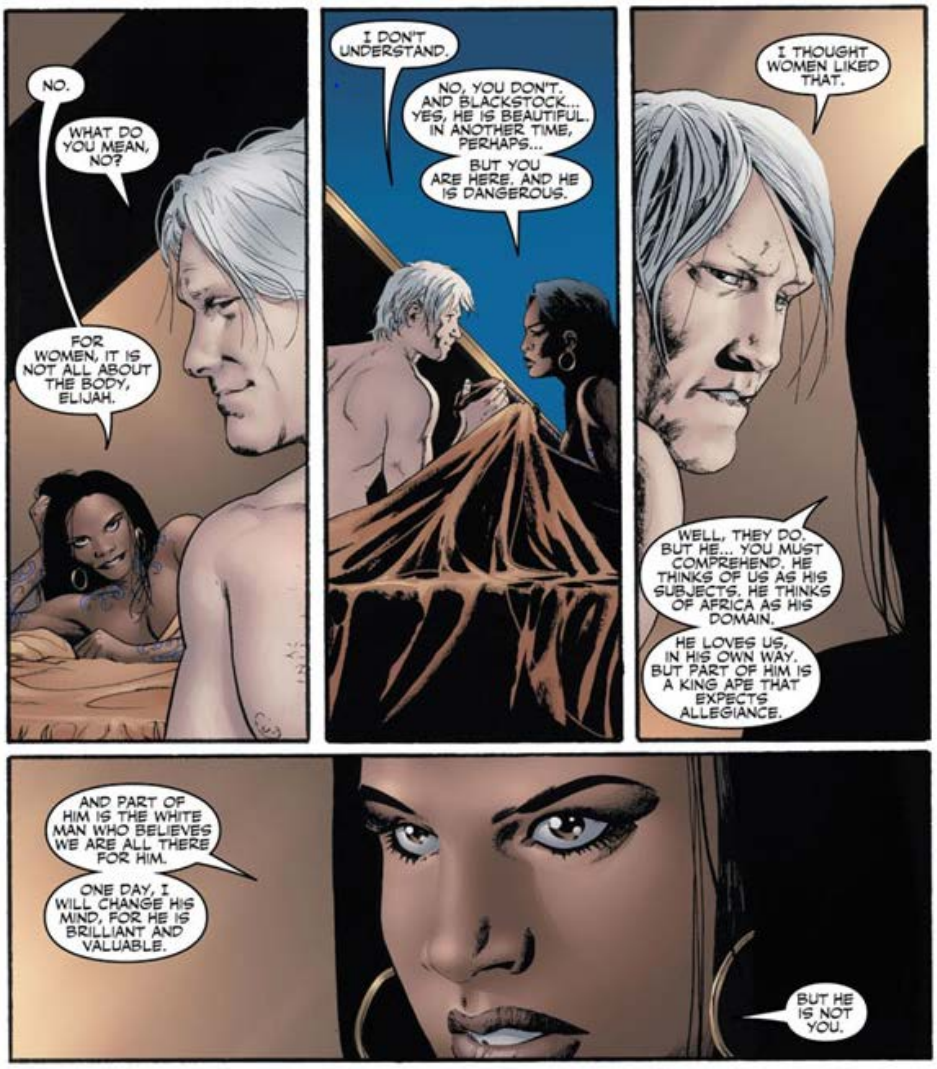

mite inanma saflığında olan kişilerdir. Bu haliyle Kızılmaske bir kurtarıcı beyaz adamın prototipi Tarzan'ın nesiller boyunca tekrarlanmış kostümlü süper kahraman aşamasına geçiş hikayesidir.

Yıllar sonra bu dönemin ayrımcı bakışı yine bir çizgi romanda Warren Ellis tarafından eleştirilir *(Planetary - 2003)*. Çizgi romanın kahramanı Elijah Afrika'nın derinliklerinde, Wakanda tarzi bir gizli şehirde Tarzan'la konuşmaktadır. Tarzan İngiliz kızları dururken neden siyahlarla beraber olayım ki diye şaşırmaktadır. Konuşmanın devamında Afrika'da çok daha fazla vakit geçirdiği, mutlaka bir cinsel deneyiminin olmuş olabileceği ima edilince de siyahi kadınlar dışında (büyük olasılıkla yaşadığı hayvan topluluğunda) bazı cinsel deneyimleri olduğunu itiraf eder. Buna rağmen siyahi bir kadınla birlikte olmayı daha aşağı bir yerde görmektedir. Ama hikâyenin devamında bir siyahi prensesten melez bir çocuğu olur.

Ellis adeta bütün pulp tarih adına günah çıkarmaktadır. Afrikalıların dilinden gelen eleştiri de ise Tarzan'ın kısaca iyi ve hoş

olduğu ama bütün Afrikalıları kendi tebaası saymak gibi bir yanılgısı olduğu anlatılmaktadır.

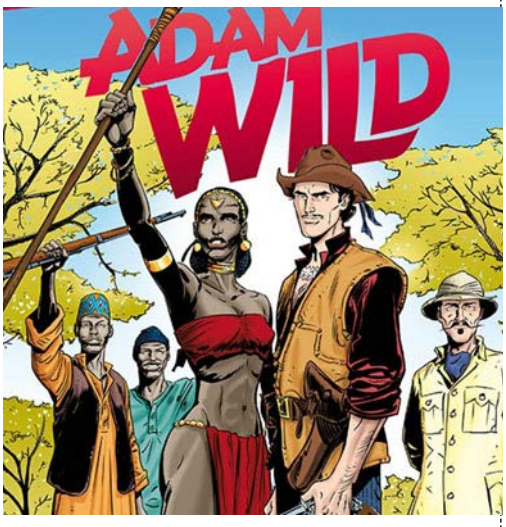

İkinci dünya savaşı ve akabindeki süreçte pek çok Afrika devletinin bağımsızlığını kazanmasıyla kıtaya bakış da hızla değişir. Kirby ve Lee'nin teknolojik harikalarıyla Wakanda'yı ve Black Panter'i yarattığında yıl henüz 1966'dir ama Amerikan comics dünyasında asıl patlama 70'lerin başındaki blaxploitation akımı sırasında olur. Afrikalıların da tüketici olarak potansiyellerinin farkına varan yapan yapımcılar bu potansiyeli değerlendirmek (kimi zamanda sömürmek adına) birbiri ardına siyah kahramanların başrolü oynandığı ucuz macera filmleri çekmeye başlamıştır; Luke Cage, Misty Knight vb. birçok siyahi kahramanın birden sahne alması ise bu dönemin yansımasıdır.

Bu dalga esnasında Storm ilk Afrika kökenli ana kadın kahraman olarak ortaya çıkar (1975). Storm'un en önemli özelliklerinden biri ise sadece bir siyahi Amerikalı kadın olması değil aynı zamanda güçlerini de Afrika mitolojisinden alıyor olmasıdır.

Öte yandan Frankofon dünyada her şey doğrusal olarak gelişmemektedir elbette, inişli çıkışlı bir süreçtir bu iyileşme. Chaland'in meşhur kahramanı Freddy Lombard'ın Afrika macerası (Fil Mezarlığı) 1984'de yayınlanır. Siyahları ele alış tarzı ve beyaz adamla ilişkileri açısından aradan on yıllar geçmiş olmasına rağmen adeta Tenten'in Kongo macerasının seviyesine bir dönüştür.

Afrika'yla tarihi ilişkisi her zaman netameli olmuş İtalya ise konuya uzun yıllar Amerikan pulp hikayeleri tarzı (Tarzan, Kızılmaske) bir yaklaşım geliştirmiş olsa da son dönem yaratılan kahramanlarda bu değişmeye başlamıştır. Örneğin bu akımın son temsilcilerinden Adam Wild'da (2014) Afrikalıların hem fiziksel hem zihinsel yansıtılması geçmişe nazaran düzeltilmiş olsa da, Adam'ın sevgili zenci bir prenses olan Amina olsa da (en azından Tarzan ve Kızılmaske'nin kısıtlamaları umurunda değildir)

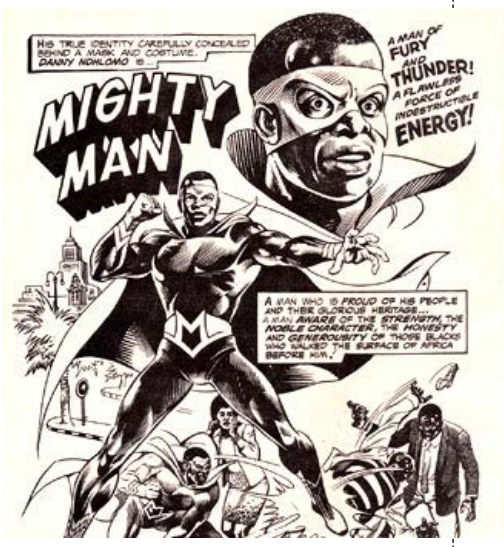

kurtarıcı beyaz adam prototipi dönüşerek sürmektedir.

Bütün bu tarih içerisinde üretilmiş belki de en ilginç çizgi romanlar ise bizzat Afrika için üretilmiş iki seridir. Apartheid rejiminin hala devam ettiği yıllarda Güney Afrika gazete bayilerinde iki kahraman belirir (1975): "Mighty Man" ve "Tiger Ingwe". Görünüşte işçilik olarak oldukça kaliteli serilerdir. "Mighty Man" Güney Afrika'nın şehirli, modern yönünü yansıtan klasik bir maskeli kahramanken "Tiger Ingwe" Afrikalıların doğayla bağını, mitolojisini ve kırsal alanı temsil etmektedir.

İşin aslı çok sonraları anlaşılacaktır, devlet Apertaid rejimini maskelemek, devletin kurallarına kanunlarına uyan, kendi çizdikleri ayrımcı çizgileri sorgulamayan siyah nesiller yetiştirebilmek için bir propaganda savaşı vermektedir. Bu iki kahraman da savaşın bir parçası olarak gizli fonlarla, paravan şirketlerle işin uzmanı profesyonellere yaptırılmış propaganda işleridir.

Benim favorim ise Afrika'yı ve Afrikalıları bir beyaz adam olarak kurtarmaya soyunmayan Corto'dur zira belki de en gerçekçi kahramandır. Ne onları anladığını- çözdüğünü iddia eder ne de kurtarıcı yahut kahraman olmaya hevesi vardır (1972 – Etiyopyalılar) : "Ben bir kahraman değilim"…

Atilla Bilgen

NE İŞİM VAR BENİM VİETNAM DA HO AMCA

Telefonun sesini duyduğumda uykumun en tatlı bölümündeydim. Dolayısıyla duymazlıktan gelip başımı yastığın altına soktum. Ama lanet olası telefon en az benim kadar inatçıydı ve sesi ortalığı çınlatıyordu! Bin bir çabayla gözümü aralayıp saate baktım; yediydi. İstemsizce "Oha! Daha sabahın körü!" diye mırıldanarak ahizeyi kaptım ve "Ne var?" diye sordum. Tanımadığım bir adam, anlamadığım dilden bir şeyler söyledi.

Telefonun sesini duyduğumda uykumun en tatlı bölümündeydim. Dolayısıyla duymazlıktan gelip başımı yastığın altına soktum. Ama lanet olası telefon en az benim kadar inatçıydı ve sesi ortalığı çınlatıyordu! Bin bir çabayla gözümü aralayıp saate baktım; yediydi. İstemsizce "Oha! Daha sabahın körü!" diye mırıldanarak ahizeyi kaptım ve "Ne var?" diye sordum. Tanımadığım bir adam, anlamadığım dilden bir şeyler söyledi. "Ne diyorsun kardeşim? Doğru dürüst konuşsana!" dedim. Ses tonumdan etkilenmeden konuşmasına devam etti. Küfür etmiş olma ihtimaline karşı "Ben de senin!" diyerek telefonu kapattım. Kaldığım yerden yatmaya devam edeceğim sırada eşim uykulu bir sesle "Uyandırma servisi miydi?" diye sordu. "Bilmiyorum." diyerek başımı yastığa iyice gömdüm. Uyumaya hazırdım, ne var ki eşimin gevezeliği tutmuştu! "Vietnam'da bizi başka kim arayacak? Haydi, kalk ve hazırlan. Geç kalacağız." Pozisyonumu değiştirmeden "NeriMAN'ım süpermanım valla çok erken. Biraz daha yatalım." diye mırıldandım. Ancak eşim takıntılıydı! Kafaya bir şey koydu mu onu gerçekleştirmeden rahat edemezdi! Bu yüzden "Unuttun herhalde, sekizde otobüs hareket edecek. Daha kalkacağız, hazırlanacağız, kahvaltıya ineceğiz. Ancak yetişiriz. Haydi, bırak miskinliği de kalk artık." dedi. Otel odasındaydık ve içeride topu topuna tek bir banyo vardı. Kadınların hazırlanması

erkeklere göre her zaman daha uzun sürerdi. Bu bilimsel bir gerçek olduğuna göre, önce onun kalkması gerekirdi. Aklımdan geçen bu düşünceyi söyleyip arkamı döndüm. "Ama hayatım…" dedi. Bir kadın bir cümle içinde ama kelimesini kullanıyorsa itiraz etmenin bir anlamı yoktur, dediği olacaktır! Yine de şansımı zorladım ve "NeriMAN'ım süpermanım istediğimiz saatte kalkıp Hanoi'yi kendi başımıza keşfetmeye ne dersin?" diye sordum. Yattığı yerden kımıldamadan "Daha önce buralara geldin mi?" diye sordu. "Ne işim var benim Vietnam'da?" diye yanıtladım. "O zaman boş boş konuşma! Kalk ve hazırlan. İşin bittiğinde bana seslenirsin." dedi. "Hanoi dediğin ufacık şehir! Burada da kaybolursam yazıklar olsun bana." diye söylenerek yataktan doğruldum. Yanıt vermedi. Muhtemelen uyumuştu. Perdeler kapalı olduğundan oda loştu. Kaba etimi kaşıyarak pencereye gidip perdeyi açıp dışarıya baktım. Cadde her taraftan gelip her yöne giden motosikletlerle doluydu. "NeriMAN'ım süpermanım dün akşam gördüklerimiz meğerse sadece fragmanmış! Gel de şu hale bir bak." diye seslendim. "Kaçmıyor ya. Kalktığımda bakarım!" dedi. Bu sabah söylediği en mantıklı sözlerdi. Bu yüzden itiraz etmedim ve uyuşuk adımlarla banyoya gittim.

Yemek salonuna girdiğimizde bizi ilk olarak ağır bir sos kokusu karşıladı. Kahvaltıda bu koku ne alaka diye birbirimize baktık, ama ikimizin de ilk günüydü, bu yüzden yanıt bulamadık. Kafamızda soru işaretleriyle tabağımızı alıp açık büfeye doğru ilerlerken rehberimizle karşılaştık ve duraksamadan kokunun sebebini sorduk. "Bunun adı Nouc Mam. Vietnam mutfağının geleneksel sosudur. Deniz suyu, deniz tuzu ve çeşitli baharatlarla salamura edilen balığın suyundan yapılır ve hissettiğiniz gibi ağır bir kokusu vardır." dedi. Bunun üzerine "Her şey iyi güzel de, şu an kahvaltıdayız. Sos konulacak ne olabilir ki?" dedim. Gülümseyerek "Etrafı bir dolaşın sonra konuşuruz." dedi.

Pho çorbası vardı. Suşi vardı. Nooodle vardı. Yağsız, tuzsuz haşlanmış pilavın havuçlusundan yumurtalısına kadar her çeşidi vardı. Ne olduğunu çözümleyemediğim balıklı, etli yemekler vardı, ama biz müşkülpesent olduğumuzdan alacak bir şey bulamadık. Açık büfenin etrafındaki turumuzu bitirdiğimizde tabaklarımız öksüzdü! İkinci turumuza başlarken eşime "You killl meeeee" diye yalvarıyor, o da bana "Umudunu kaybetme hayatım. İllaki yenilecek bir şeyler vardır." diye teselli veriyordu.

Gözden ırak bir bölümde karşımıza birdenbire peynir çıktı! Üstelik yanında domates de vardı! Gördüklerimizin hayal olup olmadığını test etmek amacıyla bir dilim alıp ağzıma attım. Tamam, bir Ezine değildi, ama sonuçta peynirdi! O sevinçten eşimle birbirimize sarıldık. Masamıza oturduğumuzda tabağımız; peynir, domates ve tropikal meyvelerle doluydu.

Karnımız doymuş sıra Hanoi'yi tavaf etmeye gelmişti. Bu amaçla tur otobüsüne bindik. Sırt çantalarımız bile tek başlarına oturmasına karşın, sayıca az olduğumuzdan otobüsün yarısı boş kalmıştı. Hareket edince başımı pencereye dayadım ve gündüz gözüyle dışarıyı seyrettim. Şehir eski, köhne, kaotik binalar ve dar sokaklardan ibaretti. Daracık caddeler; nadiren seyreden otomobillere karşılık, sağlı sollu vızır vızır geçen motosikletler, bisikletler, üç tekerlekli tuktuklarla doluydu. Her kaldırım, her köşe başı ve her çıkmaz sokak üzerleri tepeleme tropikal meyvelerle yüklü el arabaları ve en fazla bir metrekarelik yer kaplayan ve bizim nohut pilavcılara benzeyen açık hava lokantalarıyla işgal edilmişti. Bu tezgâhların ufacık ocaklarında yamru yumru tencereler içinde birbirinden ilginç yemekler pişiriliyor ve üzeri muşamba kaplı

MKAANS

plastik bir masanın etrafındaki, yere neredeyse sıfır olan taburelerde oturan insanlar bunları yiyorlardı. Yemekler kaldırımda pişiyor, kaldırımda yeniyor ve nispeten daha kuytu bir köşedeki bulaşık bölümünde ise bir kap deterjanlı suda yıkanıyordu.

"Hanoi'de hayat resmen kaldırımlarda geçiyor!" diye içimden geçirirken rehberimizin sesini duydum ve bakışlarımı pencereden alıp o yöne doğru çevirdim. Oturduğu ön koltuktan ayağa kalkmış, otobüsün koridorunda elinde mikronla gezeceğimiz yerlerle ilgili bilgi veriyordu.

"Efendim bugünkü ilk durağımız, Ho Amca diye bilinen Ho Chi Minch'in mozolesi. Vietnam'ın Atatürk'ü olan Ho Amca, 1890 yılında doğdu. 1911'de bir Fransız gemisine bulaşıkçı olarak bindi ve gezmedik ülke, okunmadık kitap, Vietnam'ın bağımsızlığı için çalmadık kapı bırakmadı. Ülkesine dönemediği bu otuz yılda Vietnam'ın özgürlük hareketinin doğal lideri oldu. 1941'de geri döndüğünde ülkesi Japon işgali altındaydı. Vietnamlılar onun önderliğinde Japon işgalcilere karşı gerilla savaşı verdiler ve dört yıl sonra bağımsızlıklarına kavuştular. Ancak savaş sonrası bu sefer Fransa'nın işgaline uğradılar. Dokuz yıl da onlarla savaştılar. 1954'te son Fransız birliğini de darmaduman edince Cenova'da imzalanan antlaşmayla Vietnam resmen ikiye bölündü. Kuzey bölüm komünist blok, güzey tarafı ise batı blok tarafından desteklendi, Cenevre antlaşmasına göre 1956 yılında yapılacak referandum ile iki taraf birleşecekti. Ancak güney tarafı buna yanaşmayınca iç savaş başladı. 1965 yılında Amerika'nın katılmasıyla alevlenen mücadelede kadın, erkek, çocuk toplam üç milyon kişi ölür. Savaş 1975 yılında Amerika'nın geri çekilmesiyle bitti ve kuzey ve güney tarafı resmen birleşti. Bir araya gelmesi imkânsız görünen bin bir çeşit fraksiyonu, siyasi görüşü, hareketi birleştirdiğinden, aydınlanmış ışık anlamına gelen Ho Chi Minh adını alan Ho Amca, ülkesinin bağımsızlığını göremeden, 1969 yılında öldü. Yakılıp küllerinin ülke üzerine yayılmasını vasiyet etmesine karşın, ülke için yaptıklarını asla unutmayan Vietnamlılar sevgi ve minnettarlıklarını göstermek için bedenini mumyalaştırıp adına bir anıtmezar yaptılar. Sol tarafınıza bakacak olursanız orayı görebilirsiniz."

Bu sözleri duyunca önümdeki koltukta oturan eşime doğru yaklaştım ve kulağına "Bu ne sevgi bu ne ızdırap NeriMAN'ım? Son arzusunu yerine getireceklerine adama neler yapmışlar." diye fısıldadım. Eşim sorumu yanıtlayacağına parmağıyla dışarıyı işaret ederek "Bu kuyruk içeri girmek içinse ayvayı yedik!" dedi. İşaret ettiği yere bakınca ikili veya tek sıra halinde bekleşen ve başı sonu belli olmayan bir insan kalabalığıyla karşılaştım. Şimdi kuyruğa girersek akşama belki içeri girebilirdik. Duruma müdahale etmek amacıyla "Zeynep Hanım sıra çok kötü. İçeri girmek için inat edeceğimize oturduğumuz yerden ruhuna bir el fatiha okuyup yolumuza devam etsek." dedim. Rehberimiz bu sözüm üzerine ufak bir kahkaha atıp "Endişelenecek bir şey yok. Kuyruk çok hızlı ilerler, zira mozolenin içinde ziyaretçilerin durmasına, mumyayı incelemesine izin vermezler. Ama otobüsten inmeden önce sizi bir konuda uyarmak zorundayım. İçeride konuşmak, gülmek, ellerinizi cebinize koymak, ikili sıradan çıkmak veya oturmak kesinle yasaktır. Aranızda şortlu ve kolsuz tişörtlü olmadığından o konuda rahatız." dedi. Ön tarafta oturan bir hanım "Ya olsaydı?" diye sordu.

"Otobüste beklemek zorunda kalırlardı."

"Ya nefes almak! O serbest mi?" diye sordu eşim.

"Onda bir sorun yok! Dilediğiniz kadar alıp verebilirsiniz. Ancak telefon, fotoğraf makinesi, su, çanta gibi kişisel eşyalarınızı otobüste bırakın.

Kapıda sıkı güvenlik önlemi var. Gördükleri an toplayıp çıkışta geri almanız için kırmızı bir poşete koyuyorlar. Bu da haliyle gereksiz bir zaman kaybına sebep oluyor." dedi.

Mumyanın bozulmaması için fotoğraf çekilmemesi mantıklıydı, ama güneşin altında beklerken su içmemin Ho Amca'ya ne zararı olabilirdi! Üstüne üstlük konuşmamız da yasakmış! Eşime bir şey söylemem gerekirse ne olacak? Kurallara uymadığım için velimin gelmesini mi isteyecekler? Uçak parasını onlar karşılayacaksa bırakın konuşmayı kahkaha bile atarım!

Rehberimiz durumu abartıyordu. Bu yüzden sırt çantamı yanıma aldım ve bir devrimci(!) edasıyla otobüsten indim. Eşim bu halimi görünce sebebini sordu. "NeriMAN'ım süpermanım ne olursun bu kadar saf olma. Çantada silah filan yok. Alt tarafı tişört, plastik bir su şişesi, gözlük ve şapka var. Bunlarla mı mozoleye zarar vereceğim? Hem unutma biz Türküz bize kural işlemez." dedim. İkna olmadı ve birazdan gününü görürsün dercesine dudak büktü. Bana inanmamasına bozulmuştum. Kinayeli bir şekilde gülerek "Sen daha kocanı tanıyamamışsın!" dedim. Düşüncelerimde yalnız değildim, turdakilerin çoğu benim gibi çantalarını yanlarına almışlardı.

Kuyruk gerçekten hızlı ilerliyordu. Bu arada devrimci kişiliğimi gözlerine sokmak için sürekli eşimle konuşuyor, çantamı bir elimden diğer elime alarak gelen geçenin gözüne sokuyordum! Ve kimse bana katışmıyordu! Gerçi daha sokaktaydık, dolayısıyla ortalıkta görevli filan yoktu. Ama bu hiç önemli değildi, zira özgüvenim tavanlardaydı. Anıt mezarın bulunduğu bahçeye adımımızı atar atmaz bizi güvenlik bölümüne aldılar. Yeşil üniformalı subayların bakışları sert, yüzleri donuk, ses tonları sinirliydi. Bu durumu görünce anında sindim ve ikiletmeden çantamı onlara verdim. Güvenlik odasından çıktığımızda eşim ufak bir kahkaha atarak "Komünizm parayı bulana, feminizm kocayı bulana, ateizm uçak sallanana, senin asiliğinde otoriteyi görene kadarmış." dedi. "Kes" dedim, "uzatma" dedim; dinlemedi. "Hadlerini bildirirdim ama tatilimiz rezil olacaktı " dedim daha çok güldü. Mecburen görevlileri yanımıza çağırıp eşimin konuştuğunu, hatta kahkaha attığını söyledim ve NeriMAN'ım süpermanım hemen sustu. Eş dırdırına birebir gelen bu adamdan her eve bir tane lazım diye içimden geçirirken, bizimle uğraşmayı bırakıp hızlı adımlarla rehberimize yöneldi ve ona sinirli sinirli bir şeyler söyledi. Zeynep Hanım bizi toplamak için elinde tuttuğu flamayı uslu bir çocuk gibi görevliye teslim etti. İçimden kahkahalar atarak yanına gittim kısık bir sesle "Zeynep Hanım lütfen kurallara uyalım. Flamayla içeri girmek ne demek? Kim bilir onunla mozoleye nasıl zarar verecektiniz" dedim. Şaşkın bir şekilde "İyice kafayı yedi bunlar. İlk defa böyle bir olay oluyor." dedi.

Bahçeden anıtmezarın bulunduğu yöne doğru yürürken haki üniformalı kadın görevliler, ilkokul öğrencileri gibi ikili sıra kol hizasında, sessiz bir şekilde ilerlememiz için bizi sürekli uyarıyorlardı. Üstelik megafonla! Sıcaktan bunalmamış olsaydım, sessizliği ihlal ettiklerini yüzlerine vururdum, ancak güneş tam tepemdeydi ve onlarla uğraşacak halim yoktu. Yine de tam olarak sinmemiştim! Fısıltıyla bile olsa eşim ve yanımdakilerle konuşuyor, uygun adım yerine yarım adım atarak düzeni kendi çapımda bozuyordum. Fakat bu protestom işe yaramıyordu. Zira Vietnam devlet büyükleri işi şansa bırakmamış ve sağ tarafımıza yaklaşık elli metre aralıklarla askerler dizmişti. En ufak bir ters hareketimizde bizleri hemen uyarıyorlardı. Hiçbirinin yüzü gülmüyordu. Gerçi haklıydılar.

Güneş tam tepelerindeydi ve üstlerinde kalın beyaz üniformalar vardı. Şikâyet hakları olmadığından hırslarını bizden çıkartıyorlardı.

Bu kadar uyarıyı ilkokul öğretmenimden bile duymamıştım. Mecburen protestomdan vazgeçip bakışlarımı etrafıma çevirdim. Başka bir kapıdan içeri girmiş olan okul öğrencileri öğretmenleri eşliğinde ikili sıralarla yanımızdan geçiyorlardı. Bizim aksimize kuyruğa girmemişlerdi. Sert bakışlı görevlilerden korkmasaydım bu haksızlığa anında itiraz ederdim. Güç bela da olsa sonunda yirmi bir metre yüksekliğinde kırk bir metre genişliğinde olan anıt mezara ulaştık. İçerisi loş, serin ve asker doluydu. Oyalanmadan, hızlı adımlarla ilerlememizi söyleyip duruyorlardı. Sertlik konusunda dışarıdaki arkadaşlarından bir farkları yoktu. Oysa ortam klimalıydı, dolayısıyla terlemiyorlardı! Galiba burada asker olmanın temel şartı asabiyetti! Bu düşünceler eşliğinde Ho Amca'nın huzuruna ulaştık. Cam bir tabutun içinde koyu renk takım elbisesiyle yatıyordu ve sanki birazdan uyanacakmışçasına mutlu ve huzurluydu. Onun bu içten halini görünce şikâyetlerimi anlatmak için dayanılmaz bir arzu duydum. Ne var ki görevlilerin bakışları üzerimizdeydi. Kaş göz işaretleriyle askerleri işaret ettim ve "Durumu anladın Ho Amca! İlgilen." mesajını verdim. "Bu konuda benden medet umma. Vasiyetimi bile yerine getirmeyen adamlar bununla hiç ilgilenmezler." dercesine yüzü mahzunlaştı!

Çıkış kapısında bizler çantalarımıza, rehberimiz flamasına kavuşunca 1906 yılında Fransızlar tarafından yapılmış olan başkanlık sarayına gittik. Geniş bir bahçenin ortasında gösterişli bir binaydı. Dış cephesi sarıydı ve bu renk rehberimizin belirttiğine göre Vietnam'ın uğurlu rengiymiş. Sarayın önüne gelince Zeynep Hanım, "Ho Amca halkının çok zor koşullarda yaşadığını bildiği için bağımsızlıklarına kavuşunca burada sadece devleti yönetti. Kendisi müştemilat da kaldı." diye söyleyince kendimi tutamayarak "Ho Amca'da çok safmış!" dedim. Bunun üzerine "Durun daha kendine yaptırdığı evi görmediniz. Bakalım o zaman ne diyeceksiniz." dedi.

"Kendisine müstakil yer yaptırdığına olsa olsa akıllanmış deriz!" dedim.

"Bence önce bir görelim sonra fikrinizi söylersiniz."

Müştemilat, ne de olsa sarayın müştemilatıydı. Kendi çapında bir havası, albenisi vardı. Ho Amca'nın yaptırdığı ve ölene kadar oturduğu ev ise; bambu sütunlar üzerinde duran sıradan bir Vietnam eviydi. Tek lüksü göle bakıyor olmasıydı. Evin içi dışı gibi sadeydi. Tuvalet, banyo, mutfak yoktu. Yatak odasında sadece bir karyola, çalışma odasında masa, sandalye, daktilo ve radyo, oturma odasında ise konuklar için dört koltuk. Hepsi bu kadar! O an ister istemez eşini düşündüm. Kadın dediğin beyaz eşya ister, on iki parça çatal bıçak takımı ister, yemek takımı ister, salon takımı ister, halı ister ve bunları elde edene kadar da susmaz! Ho Amca bu işin altından nasıl kalktı diye düşünürken rehberimiz konuyu bir cümlede açıkladı: "Ho Amca hayatı boyunca evlenmedi!"

Bambu sütunlar üzerinde duran evin merdivenlerinden aşağıya inerken bakışlarım üzerinde güneş ışınlarının parladığı göldeydi. Dört bir yanı Budha'nın meditasyon yaparken ki halini andıran 30 cm büyüklüğünde ağaçlarla kaplıydı. İçinde kırmızı balıklar yüzerken üstü ise lotus çiçekleriyle doluydu. Gördüğüm bu manzaradan etkilenmiştim. Eşime "Büyük adammış Ho Amca" dedim.

"Evet. Güçlü bir lidermiş."

"NeriMAN'ım süpermanım bırak bu muhabbeti! Dışarıda bu güzellikler varken evini gereksiz eşyalarla doldurmadığı için büyükmüş."

Devam edecek

GÖKTUĞ
Uzun Kılıçlı Kahraman
Çizen: MESUT EKENER
GÖKTUĞ YALIN KILIÇ FAÇO VE ADAMLARININ ÜZERİNE YÜRÜDÜ...
HAYT!
DIGIDIK
DIGIDIK DIGIDIK
MESUT EKENER
25
VAY CANINA DELİRMİŞ BU TEK BAŞINA ÜZERİMİZE SALDIRIYOR.
ŞU DELİYE BİR DERS VERE.....!?
AH
PAF
!!!
KÜT
GÜM
N'OLDU BANA?
HEPİMİZE BİRDEN NE SALDIRIYORSUN ULAN! ERKEKSEN TEKE TEK GELSENE GIYK «geğirdi»
AMMA BAĞIRIYORSUN BE! DUYANDA ADAM BOĞAZLIYORSUN SANACAK.
26
BÖYLEMİ?
LÖRK

27
?
YAKALAYIN ŞUNU GEBERTİN.
ŞEF! BEN BU İŞTE YOKUM. HERİF SAĞ GÖZÜME ÇOK FENA VURDU!.
ISIRIRIM HAA!.
!
PABUCUMU VER LAN!
SIKI DUR KÂFİR BİR VURUŞTA TEKİRDAĞ KARPUZU GİBİ İKİYE BÖLÜCEM SENİ.. «CAAART!»
KÖŞEYİ DÖNEN KILIÇ!.
28
AL SANAL
TÜÜH ELİMDEN KAYDI..
YÖRÜNGEDEN ÇIKAN KILIÇ UZAYDA ACAİP DÖNÜŞLER YAPMAYA BAŞLADI...
BU İNSANOĞULLARIDA FAZLA OLDULAR ARTIK.
VE...
VAAAAHH!
GARŞ

GÖKTUĞ
Uzun Kılıçlı Kahraman
Çizen: MESUT EKENER
YETER BU KADAR MASKARALIK, YAKALAYIN ŞUNU ARTIK.
29
KEÇİSAKAL ŞURAYA BAK YAHU BU GİDİŞLE HERİFİ HAKLIYAMIYACAKLAR BUNLAR. BİR ŞEYLER YAPMALIYIZ..
BEN HERİFİ NASIL HAKLIYACAĞIMIZI BULDUM BİLE...
ÇILDIRDINMI SEN?.. HERİFİN YANINA KİMSE YAKLAŞAMIYOR.
BİZİM İŞİMİZ ONLA DEĞİL CANIM...
MEDUT EKENER
SADECE AKSAKAL'LA UĞRAŞICAZ BASİT BİR İŞ...
AKSAKAL AZ İLERİDE DURMUŞ DURUMU MÜŞAHADE EDİYORDU..
TANRIM SEN GÖKTUĞ'A YARDIM ET.
KEÇİSAKAL İLE TİBO'DA KARŞI TAARRUZA GEÇMİŞLERDİ BİLE..
BAKALIM BU SEFERDE O ACAİP SİLAHIN SAYESİNDE KURTULABİLECEKMİSİN HAH HA..
NE KADAR KÖTÜ BİR DURUM BOĞAÇ ORADA CANLA BAŞLA BOĞUŞUYOR. OYSA BEN BURADA OTURUYORUM ELİMDEN BİRŞEY GELMİYOR AMA DUR BAKİİM !.....
BULDUM..
BENİM SİLÂHIM NE GÜNE DURUYOR YAHU ?.

?
BU SEFER BİZİMKİ İŞİ HALLETTİ GİBİ
GARE
PAT
KÜT
BİZİMKİ ŞİLÂHIDA ELE GEÇİRDİ GALİBA HA HA HA
GÜMM!
?
DAYAN GÖKTUĞ GELİYORUM.
SAVULUN HAYT ŞİMDİ HEPİNİZİN TOZUNU ATTIRICAM..
KÜT
OTUR OTUR - DUĞUN YERDE MORUK
KEH KEH BUNUN İŞİ TAMAM ŞİMDİ KEÇİSAKAL'I AYILTAYIM..
ZONK
ZONK

GÖKTUĞ

Uzun Kılıçlı Kahraman ✕ Çizen: MESUT EKENER

33

BU SIRADA GÖKTUĞ ATINDAN İNMİŞ MÜCADELESİNİ YERDE DEVAM ETTİRİYORDU...

PATIRT!

KÜTÜRT!

HING!

ALLAH ALLAH BİRDEN-BİRE MİDE SANCIM GEÇİVERDİ...

ŞİMDİ ARKASINDAN SESSİZCE YAKLAŞIP BALTAYI BİR SALLADIMMI İŞİ TAMAMDIR.

EPEY YAKLAŞTIM ŞİMDİ BALTAYI SALLAYAYIM..

FAKAT..

34.

INGH!

BİR DAHA BÖYLE TEHLİKELİ İŞLERE BURNUMU SOKARSAM ADAM DEĞİLİM..

YETER ARTIK GÖKTUĞ! KAL OLDUĞUN YERDE...

?!

DEVAM EDECEK

Aynur Kulak

ÖKSÜZ BROOKLYN

Kaos ve Kontrol Türleri Arasında Gezinmek

"Bilinç gerçeklik yaratır. Dünyayı gerçekleştirecek bir zihin varsa ancak dünyada vardır."

Jonathan Lethem

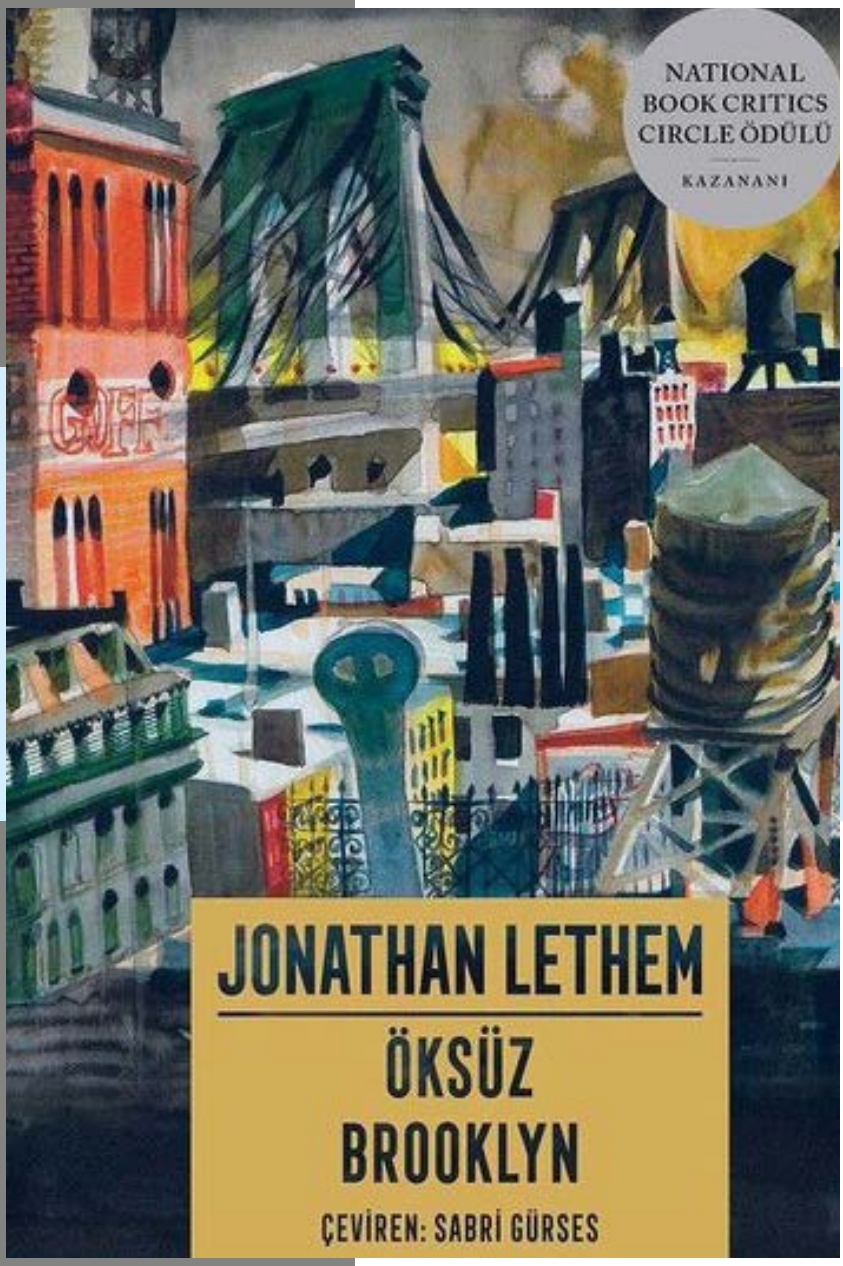

Polisiye deyince ilk akla gelenler, şehir hayatı, geniş caddeler, kovalamaca, çatışma… Aslında hiç bitmeyen çatışma. Ve polisiye deyince ilk akla gelen ülke (Kıta) Amerika. Aslında tek ülke. Bu tespiti gönül rahatlığı ile yapabiliriz. Polisiyenin tüm unsurları; gündelik hayat aksiyonu içerisinde ortaya çıkan hareket (action), çatışma unsurlarının tamamı, bilinmezlik ve çözümlemeler Amerikan tarzı yaşamın ta kendisi. Tüm bunlar Amerika'nın üzerine (derisine) sinmiş ve asla yok olmayacak kokusu (karakteri) gibi.

Jonathan Lethem. Her şeyiyle tam da Amerikanvari olan bir yazardan ve yine tam da Amerikanvari romanı olan Öksüz Brooklyn'den bahsedeceğim. Yıllarca bir şekilde Amerikan polisiye türünün filmlerini izleyenler ve yine bu türde best seller kitaplarını okuyan nesiller olarak kolay bir işe kalkıştığım düşünülebilir. Düşünülmesin lütfen çünkü Edward Nortan'ın 10 yılı geçkin bir süredir hayata geçirmek istediği ama hala geçiremediği (buna rağmen Kasım

2019'da vizyona girmesi beklenen) bir Öksüz Brooklyn uyarlaması söz konusu çünkü. Nortan'ın zorlukları için Hollywood süreçleri diyebiliriz elbet. Jonathan Lethem sadece polisiye türünde kalmayarak, edebiyatın türleri arasında sık sık geçişler yapmış edebiyat ile popüler kültürü birbiriyle harmanladığı kitapların yazarı olmuştur. Öksüz Brooklyn biraz da bu bilgiyle ele alınacağından nereye (hangi türe) yaslandığı ile ilgili tespitten ziyade (Polisiye bir romandır bu çünkü) zaten polisiyenin heyecan verici tüm unsurlarını içinde barındırdığından artı bir şeyler ekleyerek anlatacak olmanın zorlayıcılığı mevzu bahis olabilir. Yine de denemekte fayda var diyerek başlayalım hadi.

Öksüz Şehir, Tourette Sendromlu Lionell

Öksüz Brooklyn yayımlandığı andan itibaren okuyucu tarafından ilgi görür ve Amerikalı edebiyat çevrelerinde ses getirir. Kısa bir süre sonra National Book Critics Circle En İyi Roman Ödülü ve Gold Dagger En İyi Suç Romanı ödülünü alacak olan Lethem 1964'de aktivist Judith Frank Lethem ve avangart ressam Richard Brown Lethem'ın oğlu olarak Brooklyn'de dünyaya gelir. Sanatla uğraşan ebeveynleri sayesinde hayata karşı son derece meraklı ve aktif olan Lethem siyahi çatışmaların, gerilimlerin olduğu bir bölgede büyümesine rağmen o dönemleri "heyecan verici" olarak tanımlayacaktır. Lethem için merakını cezbedici ne kadar aksiyon, hareket oluşursa o kadar iyidir. İleride işine fazlasıyla yarayacaktır bu durum.

"Gerçeklik bir gözlemci olmadan, tam anlamıyla var olmaya hevesli değildir. Neden olsun ki?(!)" der bir söyleşisinde. Dış dünya gerçekliğiyle olan bağının kuvveti iç dünyasının yaratım sürecini besleyecektir. 1982'de Vermont'taki Bennington College'e sanat öğrencisi olarak girer fakat resme değil de edebiyata ilgi duyduğunu far ederek okulu bırakır. Cebinde 40 dolarla otostop çekerek seyahat etmeye başlayacak o dönemi de; "En aptalca ve unutulmaz şeylerden biriydi" diye tanımlayacaktır.

Lethem'in yaşamı tam da Amerikanvari dediğimiz, çok sevilen hikaye türüdür. Delice bir merak, arayış içinde olmak, seçimlerinin yanlışlığını fark edip doğru yolu bulmaya çalışmak. Cebinde 10, 20, 30, 40 dolarla kendini yollara vurmak ve başarmak.

Yani Jonathan Lethem'in hikayesi Amerikan toplumunun o çok sevdiği önce kendi eşsiz hikayeni yaratıp sonra edebiyat yoluyla hikayeler ve olay örgüleri ile karakterler yaratma meselesine cuk oturmakta. Ve tüm bunların sonucunda ortaya çıkan Tourette Sendromlu Lionelle Essrog çağdaş dönem polisiye karakterler literatürüne öksüz şehirlerin adamı olacak şekilde damga vurarak nihayet aramızda.

Bilincin Gerçekliği

Tourette Sendromu (Aynı şekilde kısa aralıklarla meydana gelen istemsiz, hızlı, âni bedensel tikler ve ses tiklerinin oluşturduğu nörolojik veya "nörokimyasal" kalıtsal bir rahatsızlık) yukarıda da belirttiğim gibi Lionelle Essrog'u polisiye edebiyat literatürüne sokmakta başlı başına bir unsur. Aynı zamanda Obsesif Kompülsif (Saplantı, zorlantı bozukluğu) bozuklukları da olan Lionelle her ne kadar Brooklyn sokaklarında bir dizi polisle birlikte hareket etse de O farklı biri. Bunu O'nu tanımaya başladıkça her satırda hissediyoruz.

Zor olan tercih edilerek birinci tekil şahısla yazılan roman Lionelle'ın sözleriyle ulaşıyor bize . Okuyucular kitabın ilk paragrafından itibaren gerçekten de çok farklı bir karakter ile tanışacak olmanın merakıyla bir bilinmezin keşfi derdine düşüyor. Lionelle kim? Tourette sendromu ne demek?

"Bağlam her şeydir. Bir kılığa sokup öyle bak bana. Karnaval çığırtkanıyım, mezatçı, sokak soytarısı, ağzı laf yapan konuşmacı, lafazan bir senatör. Tourette'liyim

ben. Ağzım durmaz ama çoğunlukla sesli okur gibi fısıldar ya da alçak sesle konuşurum, ademelmam inip çıkar, çene kaslarım yanağımın altında minyatür bir kalp gibi atar, ses bastırılır, sözcükler sessizce, kendi kendilerinin hayaletleri, nefes ve tondan yoksun kabuklar gibi kaçarlar. (…) Sözcükler beynimin kornikopyasından işte böyle seyreltilmiş bir formda fışkırır ve dünya yüzeyinde koşturur, piyano tuşlarında gezinen parmaklar gibi gıdıklar gerçekliği"

Jonathan Lethem'in hemen hemen her söyleşisinde üzerine vurgu yaptığı "gerçeklik" duygusu Öksüz Brooklyn'de Lionelle'in sözleriyle ulaşır bizlere. Böylece Brooklyn sokaklarının gerçekliğine dalarız hep birlikte.

Özel dedektif olan Lionelle'in çocukluğundan itibaren mahalleden yakın arkadaşı olan (yaş farkından dolayı abisi de diyebiliriz aslında) ve amirliğini de yapan Frank Minna ile bir akşam üstü her zamanki operasyonlardan birindedirler. Yanlarında polis amirlerinden Gilbert Coney de vardır. Minna bu operasyonda ağır yaralanarak ölür. Lionelle için Brooklyn sokaklarını ve caddelerinin altını üstüne getireceği hikaye bundan sonra başlar çünkü Minna'nın ölümünden kendini sorumlu tutmaktadır. St. Vincent Erkekler Yurdu'nda büyüyen Lionelle, Minna'nın ölmesiyle tam anlamıyla öksüz kalmıştır.

Öksüz Brooklyn düz bir polisiye aksiyon kitabı değil. Özellikle Minna öldükten sonra yazılan kitaba ismini veren Öksüz Brooklyn bölümünde Lionelle'in kendisi ve şehir hakkında yaptığı öz eleştiri ve değerlendirmelerden bunu çok iyi anlıyoruz. Romanın tadını da asıl buralarda almaya başlıyoruz aslında. Şehrin kendi kurallarını koyarak insanlardan alıp götürdüklerine (yakın arkadaşını, kendine olan saygısını, öz güvenini) isyan eden Lionelle'in çaresizlikleri ve mücadelesi, ne olursa olsun merakından, çözme isteğinden hiçbir şey kaybetmeyişi çağdaş polisiye akımı için taze bir nefes oluveriyor.

Lionelle, kısacık da olsa Tourette düşlerini bile anlatıyor. Lethem'in bu gerçekten de yaşadığını hissettiğimiz karakterini ne kadar çok sevdiğini anlıyoruz böylelikle. Lionel Essrog için kurgusal bir karakterdir demeye dilimiz varmıyor.

Kısacası Uzun Uzadıya 312 sayfa süren, kalın diyebileceğimiz bir kitap Öksüz Brooklyn. Yüzeysel bir tanımlamayla Amerikanvari polisiye aksiyon diye bahsedersek kendisinden bu kadar kalın olmasına gerek yoktu diyebilirdik rahatlıkla. Lionelle'yi uzun uzadıya konuşma, bir nevi içini dökme, derdini anlatma konusunda geniş geniş yerler açan, imkanlar tanıyan Lethem işte tam da bu sebepten dolayı Öksüz Brooklyn'i diğer çağdaş aksiyon polisiyelerden ayrı bir yere kendi elleriyle koyuyor adeta.

Unutmayalım Lethem için gerçeklik her şey. Obsesif Kompusüf, üstüne üstlük Tourette Sendromu'ndan mustarip Lionelle karakteri sanki şu an Brooklyn'de yaşıyor. Üzerinde taşıdığı tüm sendromlara rağmen karmaşa dolu büyük bir şehirde özel dedektif olan Lionelle'in gerçekten yaşamıyor oluşunu kim idea edebilir? Böyle karakterler tam da karmaşanın hakim olduğu büyük şehirlere yakışmıyor mu? Ne dersiniz?

İthaki Modern Klasikleri serisinin 8. Kitabı olan Öksüz Brooklyn'i okumanız dileğiyle.

Öksüz Brooklyn

Yazar: Jonathan Lethem
Yayınevi: İthaki Yayınları
Çeviri: Sabri Gürses
Türü: Polisiye-Aksiyon
Yayın Tarihi: Mart 2019
Sayfa Sayısı: 312

Atilla Bilgen

. “Homeros ha? Ne alaka?” diye sordum.
“Efendim büyük üstat Homeros gibi anlatıcıyım! Dağarcığımda mitolojiden yüzlerce hikâye var. Masasına beni davet eden güzel abilerime bu hikâyeleri anlatırım. Bu arada gözlemlerim tıpkı Tekirdağ rakısı gibidir.”

ALPER HOMEROS’A KARŞI! 02

“Homeros ha? Ne alaka?” diye sordum.

“Efendim büyük üstat Homeros gibi anlatıcıyım! Dağarcığımda mitolojiden yüzlerce hikâye var. Masasına beni davet eden güzel abilerime bu hikâyeleri anlatırım. Bu arada gözlemlerim tıpkı Tekirdağ rakısı gibidir.”

“Nasıl yani?”

“Hilesiz, isabetli ve bir o kadar da leziz! Sonra topladığım bu bilgileri alır Olympos dağına götürürüm. Orada başta tanrıların tanrısı Zeus, fonda Poseidon, Hades, Apollon ve diğer kankalarıyla durumunu değerlendirir ve hangi tanrının siluetine büründüğüne karar veririz.”

“Ooo bu iş uzun. Benim o kadar vaktim yok. Şu şişe biter ben kalkarım.”

“O zamana kadar olay da biter be abiciğim.”

“Bu palavralara karnım tok, ama muhabbetin hiç fena değil. Doğrusu tek başıma oturmaktan biraz sıkıldım. Geç otur bakalım.”

“Verdiğin karar on numara abiciğim!” dedi ve sözümü ikiletmeden karşıma çöreklendi. İstediği alt tarafı bir duble rakı, bir dilim beyaz peynirdi, karşılığında ise birkaç saat hoşça vakit geçirecektim...

Sandalyesine yerleşir yerleşmez kendisine kallavi bir rakı bardağı hazırladı. Ucundan birazcık kestiğim lakerdanın tümünü, enginarın yarısını yutup bir dikişte bardağının dörtte üçünü bitirdi. Hızından başım dönmüştü. Bu arada minik kara gözleriyle masayı tarıyordu. İncelemesi bitince “Çok zayıf be abi. Kendine hiç bakmıyorsun! Bak buranın ciğeri on numaradır. Söyleyeyim de yüzüne biraz renk gelsin.” dedi. “Söyle be Homeros.” dedim ve anında “Lütfüüüüüü buraya bak.” diye seslendi. Az evvel siparişlerimi getiren garson boş durmaktan

sıkılmıştı ki hemen yanımıza geldi.

"Yaptığın çok ayıp Lütfüü! Abimizi yabancı görmüş ve nerede yenmeyecek ne varsa dayamışsın! Bak üzerine basa basa söylüyorum; abimiz yakınımdır. Ona göre davran! Şimdi ciğer tavanı öve öve bitiremedim, aman diyeyim yüzümü kara çıkarma. Şimdilik iki porsiyon yeter. Bir de karides güveç yap. Ha bu arada midemizi bastırsın diye üç dört tane de paçanga getir. Sonrasını artık sonra düşünürüz."

Meydanı boş bulmuş ocağıma incir ağacı dikmek için kollarını sıvamıştı. Duruma müdahale etmezsem halim haraptı.

"Homeros gözün bozuk herhalde! Çıkışta seni hastaneye götüreyim istersen." dedim.

Bakışlarını bana çevirdiğinde yaşadığı şaşkınlık yüzünden okunuyordu. "Bunu da nereden çıkarttın abiciğim? Evvelallah kartal gibidir gözlerim."

"O zaman aç gözünü ve iyi bak bana. Hacıağaya benzer bir halim var mı?"

"Yooook."

"Bu konuda hemfikir olduğumuza göre siparişler konusunda Lütfü ile bir daha konuş istersen." dedim. Bozulmuştu. İsteksiz bir şekilde başını sallayıp yanı başında bekleyen garsona döndü ve "Sana abim yabancı değil bizden diyorum, sen hesabı şişirmek için elinden geleni yapıyorsun! Olmadı Lütfüüü. Çünküüü rakı sofrasına karın doyurmak için değil muhabbet için oturulur. Sen bize iki değil bir porsiyon ciğer getir. Karidesi…" dedi ve susup yalvarırcasına gözlerimin içine baktı, olumsuz anlamda başımı sallayınca "iptal et Lütfü. Paçangayı da." Son sözleri hüzünlü çıkınca dayanamayıp araya girip "Onu iptal etme. Sadece iki tane getir." dedim. Gözünün içi güldü ve "Duydun abimi. Abartma yok! Şimdi çekilebilirsin." dedi. Garson masamızdan ayrılırken rakımdan bir yudum aldım. Bunu gören Homeros bardağını anında bitirdi. Bir dilim beyaz peynir attım ağzıma, Homeros koca bir ekmeğin üzerine ezmenin yarısını koyup yuttu. Fazladan sipariş veremeyince anlaşılan masadakilere gözünü koymuştu. Acele etmesem tek kelime etmeden her şeyi silip süpürecekti. O amaçla "Tekirdağ rakısı gibi olan gözlemlerin sana benim için ne anlattı." diye sordum.

"Şimdi abiciğim parmağındaki yüzük evli olduğunu, yüzündeki rahatlık eşinle bir sorunun olmadığını gösteriyor. Bu durumda dertten değil keyiften içiyorsun. Kılık kıyafetine bakacak olursak ya bankacısın ya da plaza insanı. Ha o zaman da akla bu saate ne işi var meyhanede sorusu geliyor."

"Benden yardım bekleme."

"Tahminlerim var ama net değil! Kafayı çalıştırmak için biraz yakıt almalıyım." dedi ve yine kallavi bir bardak hazırladı kendisine. Şişede kalan azıcık rakıyı da bana koyarken. "Bu da çabuk mu bitti ne?" diye sordu.

"Homeros şansını zorlama."

Lütfü'nün siparişleri getirmesi yanıt vermesini engelledi. Yanımızdan ayrılır ayrılmaz "Dal abi ciğere. Bu meret soğudu mu lezzeti kaçar." dedi ve ben bir parça alırken o tabağı silip süpürdü. Arkasına yaslanıp büyükçe bir yudum içti ve "Bak abiciğim saf değilsin. Ağzında iyi laf yapıyor. Bu demektir ki istediğin an, istediğin kişiyi, istediğin kıvama getirecek akla sahipsin. İşyerindekileri bir şekilde uyutup aynen arazi muhabbeti yapıp buraya kaçmışsın. Tamam mı?"

"Kısaca kaytardım diyelim! Peki neden yalnızım?"

"Abiciğim evlisin! Çapkınlık emek ve zaman ister. Senin şu birkaç saatlik kaçamağında o iş hayatta olmaz. Olsa da yüzüne gözüne bulaşır! Bunu bildiğinden öğlen rakısıyla yetiniyorsun, ama bence kesin için gidiyordur! Hani bir fırsatını bulsan, bir de yengeden tırsmazsan eminim hiç düşünmeden dalarsın."

"Korktuğumu nereden çıkarttın Homoreos? Prensip olarak öyle şeylere karşıyım!"

"Yeme beni abiciğim! Şu yeryüzünde eşinden korkmayan bir adam göster masanın hesabını ben ödeyeyim! Bak böyle de iddialıyım. Hem tanrıların tanrısı Zeus bile eşinden tırstıktan sonra insanlar ne halt yesin?"

"Koca Zeus karısından mı korkardı?"

"Hem de nasıl! Ama bir yandan da nasıl çapkın, anlatamam. Uçanı kaçanı! O derece yani. Ne var ki karısından acaip tırsardı. Buna rağmen bildiğinden vazgeçmedi." dedi. Ardından kepçe kulaklarını örten uzamış saçlarını eliyle söyle bir düzeltip " Bak şimdi aklıma geldi. İstanbul boğazının nasıl oluştuğunu biliyor musun?" diye sordu.

"Çapkınlıktan İstanbul boğazına nasıl geldin be Homeros? Hızlı gittin kafayı buldun. Sana artık rakı filan yok."

"Garibanız diye bana sarhoş muamelesi yapma abi! Zaten daha ne içtik ki? Hoş ortalıkta rakı da kalmadı ya..."

"Sen İstanbul boğazını

İllüstrasyon- Mehmet Kaan Sevinç

mantıklı bir şekilde karı kıza bağla, sonra bir ufak söyle."

"Harbiden mi?"

"Harbiden."

"Biz de yalan dolan yok abi. Her şey bilimsel! Bak şimdi zamanında nehirler tanrısının Io adında bir kızı varmış. Kız bir içim su! Zeus görür görmez anında abayı yakmış ve "Ya benim olacaksın ya kara toprağın." diyerek peşine düşmüş. Neyse lafı uzatmayayım sonunda ne yapmış ne etmiş yatağa atmış. Ama tedbiri de elden bırakmamış! Kızla birlikteyken karanlık bir bulutla dünyayı örtüyormuş! Hera gün ortasında havanın zırt pırt karardığını görünce, "Bunda kesin Zeus'un parmağı var." diye düşünüp soluğu yeryüzünde almış ve bulutlara çekilmesini emretmiş. O sırada Zeus tam iş üzerindeymiş! Havanın aydınlandığını görünce önce "Ulan ne oluyor" diye afallasa da, hemen kendini toplamış ve kızı sevimli bir ineğe dönüştürmüş."

"İnek mi? Bu da iyiymiş. Devam et bakalım."

"Hera "Bir inekle Zeus'un ne işi olabilir?" diye duraklamış. Ancak anasının gözü olduğundan kocasından ineği kendisine vermesini istemiş. Zeus "Alt tarafı inek! Ne yapacaksın buna? Gel sana beşibiryerde alayım." demişse de, karısını ikna edememiş. Sonunda, "Nasılsa iki gün sonra sıkılıp bırakır, kızla kaldığım yerden devam ederim" diye düşünüp ineği vermiş. Ancak Hera tutmuş ineği yüz gözlü Argos'a teslim etmiş ve "Yanına kimseyi yaklaştırmayacaksın." diye emretmiş. Herif elli gözüyle uyusa bile, kalan elli gözüyle ineği gözetlediğinden Zeus muradına bir türlü erememiş. Bunun üzerine Hermes'i çağırmış ve "Oğlum durumum kötü! İo'dan hevesimi doğru dürüst alamadan Hera böyle böyle yaptı. Ne yap ne et sevgilimi kurtar" demiş."

"Hermes ne alaka? Ne özelliği var ki yardımını istiyor?"

"Abi Hermes deyip geçme. O tanrıların en zekisi, en kurnazıydı. Hırsızların ustasıydı. İster inan ister inanma hırsızlığa daha bir günlükken başlamıştı."

"Yok daha neler!"

"Valla bana el veren büyük büyük dedem Homeros'un yalancısıyım. O da olayı aynen söyle anlatır: "Sabahleyin erkenden doğdu/ Akşam çökünceye kadar çalmıştı bile/ Apollon'un sürülerini." Aynı zamanda liri icat etmiştir ve bu mereti acayip güzel çalardı. Şimdi çaktın mı neden görevin ona verildiğini."

"Homeros farkında mısın oralıkta hala İstanbul boğazı yok. Biran önce oraya geldin geldin, yoksa sadece kendime bir duble söyleyeceğim."

Lütfü bu sırada paçanga böreklerimizi getirip masaya koydu. Homeros iki ısırıkta bitirirken, ben ufak bir parçasını kesip yedim. Rakılarımızı aynı anda içtik. Homeros boşalan bardaklarımızı işaret ederken "Abi bitti. Söylesek mi?" diye sordu. "Ben kendime isteyeceğim, ama seninki hala belli değil." dedim.

"O zaman hemen hızlanıyorum abiciğim! Hermes işi gücü bırakıp köylüler gibi giyinerek yeryüzüne inmiş ve lirini çala çala soluğu Argos'un yanında almış. Yalnızlıktan canı sıkılan Argos müziğin sesini duyunca "Hele gel yanı başıma otur ve biraz tıngırdat bakalım." demiş. Teklifi ikiletmeden yanına çökmüş ve başlamış öyküler, masallar anlatıp çalgı çalmaya. Bunca muhabbete dayanamayan Argos'un uykusu gelmiş, gözleri kapanmış. Ama namussuzun doksan dokuz gözü kapansa bile biri kapanmıyormuş. Hermes vitesi yükseltip bir iki öykü daha patlatınca yüzüncü göz de dayanamayıp kapanmış ve fırsatı kaçırmayan Hermes kılıcını çektiği gibi Argos'un kellesini uçurmuş. Bekçinin ölümüyle Io serbest kalmış kalmasına, ama anasının gözü Hera duruma hemen uyanıp bir at sineğini kuyruğuna musallat etmiş.
Kız kaçıp dursa da, peşinden ayrılmayan sinek durmaksızın onu sokup duruyormuş. Çektiği acıya dayanamayan Io öküz kuvvetiyle tabanlarını yere öyle güçlü vurmuş ki, yer ikiye ayrılmış ve içine Karadenizin suları dolmuş. İşte güzel abiciğim oluşan bu boğaza; insanlar inek geçidi anlamına gelen Bosphoros adını koymuş! Bu arada gökten üç elma düşmüş. Mezemiz kalmadığından ikisini biz yerken üçüncüsünü rakı getirmesi için Lütfü'ye veriyoruz! Nasıl ama!"

"Sonunu iyi bağladın Homeros. Çağır garsonu söyle ufağı."

"Lütfüüüüü bize bir büyüüüü…" sözünü bitirmeden dönüp bana baktı, kaşlarımın çatıldığını görünce "pardon abiciğim heyecandan birden karıştırdım. Lütfüüü kendin gibi bir ufak getir bize."

Devam edecek

PEK YAKINDA,
32 KISIM
TEKMİLİ
BİRDEN...
Fakabasmaz Zihni'nin Harikulade Sergüzeştleri
Yazan: Hüseyin Nadir
Latin Harflerine Aktaran: Bünyamin TAN
Çizen:Mehmet Kaan Sevinç

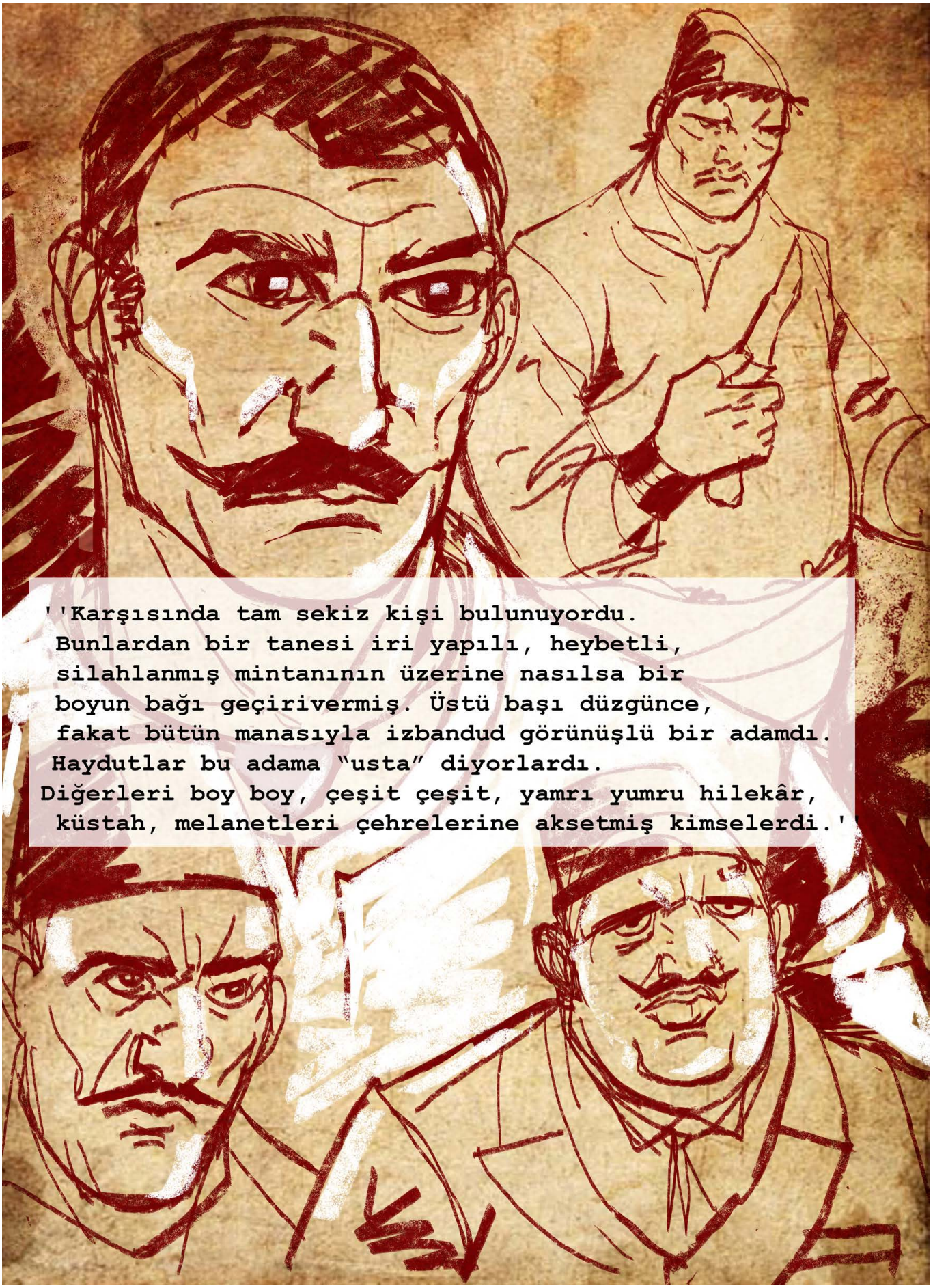
''Karşısında tam sekiz kişi bulunuyordu.
Bunlardan bir tanesi iri yapılı, heybetli,
silahlanmış mintanının üzerine nasılsa bir
boyun bağı geçirivermiş. Üstü başı düzgünce,
fakat bütün manasıyla izbandud görünüşlü bir adamdı.
Haydutlar bu adama "usta" diyorlardı.
Diğerleri boy boy, çeşit çeşit, yamrı yumru hilekâr,
küstah, melanetleri çehrelerine aksetmiş kimselerdi.''

Onur Ataç

PAŞA OĞLU 1.bölüm

Darülfünun talebeleri arasında dolaşan bir söylenti o vahim vakanın sene-i devriyesinde bıkmadan, usanmadan anlatıla gelirdi. Okula yeni gelen kızları korkutmak için ama doğru ama yanlış ama gerçek ama yalan bir şekilde bilenler ve bilmeyenler tarafından tekrar edilir, hatta kendilerinden bir şeyler eklemeyi de ihmal etmezlerdi.

Darülfünun talebeleri arasında dolaşan bir söylenti o vahim vakanın sene-i devriyesinde bıkmadan, usanmadan anlatıla gelirdi. Okula yeni gelen kızları korkutmak için ama doğru ama yanlış ama gerçek ama yalan bir şekilde bilenler ve bilmeyenler tarafından tekrar edilir, hatta kendilerinden bir şeyler eklemeyi de ihmal etmezlerdi.

Birbirlerine meftun olanların Şubat ayının 14'ünü belledikleri bir günde bir araya gelip cilveleştikleri, birbirlerine armağanlar ihsan ettikleri günlerden birinde (Hangi sene olduğunu yemin billâh ederek unuttuklarını söylerler.) Zamanın Paşa oğullarından olan Sekbanzade İsmail Bey, riyaziyat ilmiyle meşgul olmak için adım attığı okuldan insan kanı içen habis bir adem olarak çıkmıştı. Arkadaşları tarafından sessiz sakin olarak bilinen, en küçük olaylara kıyısından köşesinden dahi olsa bulaşmayan Paşaoğlu'nun nasıl böyle bir şey yaptığına akıl sır erdirilememişti. Ancak arkadaşları arasında asıl vahim olanı Paşaoğlu'nun o biçare kızı doğrayıp, kanını içmesi değil, öylesine güzel bir kızla nasıl baş başa kalabildiğiydi.

Mamafih olayın duyulduğu ilk günler ve ilk yıllarda kızlardan çok erkekler perişan olmuş, hele bir de Paşaoğlu'nun şiir yazarak kızı tavladığı duyulunca şairler kendilerini aşka ve dahi meşke değil dağa taşa, börtü böceğe güzellemeler yazarken bulmuş ve böylece nice aşıklar

telef olmuştu. Hele hele bir de kızın dişlenerek öldürüldüğü gibi bir havadis dilden dile dolaşmaya görsün, kızları zararlı erkeklerden koruma ve kollama cemiyeti tarafından zavallı aşıklara diş kontrolü bile yapılır olmuş, dişleri azıcık sivri olanlar kızlardan mahrum ve ziyan olarak fişlenmişti. O yıllarda görülen ve ahalinin cemi cümlesinin de doğrudur diye fikir birliğine vardığı günlerde, erkek talebeler için hayat daha da zorlaşmış, koskoca senelerini bir kız uğruna harcayıp hırs yapanlar, dişlerini seyreltip benden zarar gelmez diyenlerin mücadelesi acı bir hatıra olarak zihinlere yerleşmişti. Neyse ki bu inatlar ve korkular çok uzun sürmemiş, kızlarda bu durumdan bunalmış olmalı ki o kanlı ve zalim gece sanki hiç yaşanmamış gibi unutulmuş gitmişti.

Unutulduğunun ilk senesinde rivayet ederler ki (Uzun dişlilerin yaydığından şüphelenilir) bahar şenlikleri denilen oynamalı kutlamalı temaşalar yüce mevlanın talebelere birazcık yüzleri gülsün diye verdiği bir armağan olarak düşünülüp, şükredilir olmuştu. Bu şenliklerden sonra Paşaoğlu'nun zalimliği uyduruk bir hatıra gibi, sanki bir oyunmuş gibi anlatılmaya başlanmış yine de kimsecikler tarafından umursanmamış ve anlatmak isteyenler de "Kesin öyledir, en doğrusunu sen anlattın, dişlemek nedir hatta tüm kanını emmiş gibi" alaya vurucu sözlerle kınanmış ve hatta tevkif edilmekle gözleri korkutulmuştu.

Gazeteci olan dayısından yıllar sonra olayın vahametini öğrenen ve o caninin okuduğu binada talebe olan Teres Cemil ise duyduklarını pür heyecan bir halde arkadaşlarına anlatmak için akşam olmasını beklemiş ve gecenin karanlığı için yüreklerine şimdiden korku ekerek, o gece uykularını haram eyleyeceği hevesiyle merdivenleri üçer beşer atlamıştı. Onun geldiğini gören sabırsız arkadaşları ise "Hadi ulan teres, başla anlatmaya yoksa vallahi billahi seni kötekleriz," diyerek türlü komiklikler şakalar yapmaya başlamış, Cemil ise içinden "Gülün gülün, ben size neler edeceğim," diyerek tek kelime etmeden oturduğu yerden anlatmaya başlamıştı.

"1937 yılında zengin ve namlı bir ailenin çocuğu olarak doğan İsmail, gel görelim ki vaktinden evvel dünyaya gelmek istemiş ve daha karnındayken anacığının canını yakar olmuştu. Hekimler, bu sabırsız ve ızdırap dolu çocuğu çıkarmak için çok uğraşmış ve en sonunda harap ve bitap düşmüş bir halde babasının avcunun içine sığacak kadar küçük olan masumu adama teslim etmişlerdi. Ancak İsmail daha doğar doğmaz bahtsızlığın pençesine yakalanmış ve porfirya denilen bir illete tutularak kendisine enjekte edilen bazı ilaçlar sayesinde güç bela hayatta tutulmuştu.

Türlü illetler ve belalardan azad edildiği sanılan İsmail, talebelik yaşına gelene kadar evde bin bir çeşit oyunlar oynayıp, babasının getirdiği oyuncaklarla gününü gün eder, hayaller aleminde kendini kah bir kumandan, kah bir hekim olarak düşlermiş. Her ne kadar ailesi onun dışarı çıkıp arkadaşlarıyla oyun oynamasını istese de buna pek yanaşmaz, ancak ısrarlardan bunalarak akşamüzeri birkaç saat dışarı çıkarak evinin önünde gönülsüzce koşturur ve çocukların oyunlarına eşlik edermiş. Ancak ne olursa olsun olan bitenlere katlanmak onun için epeyi zor ve çileli olurmuş. Zaten çocuklarla

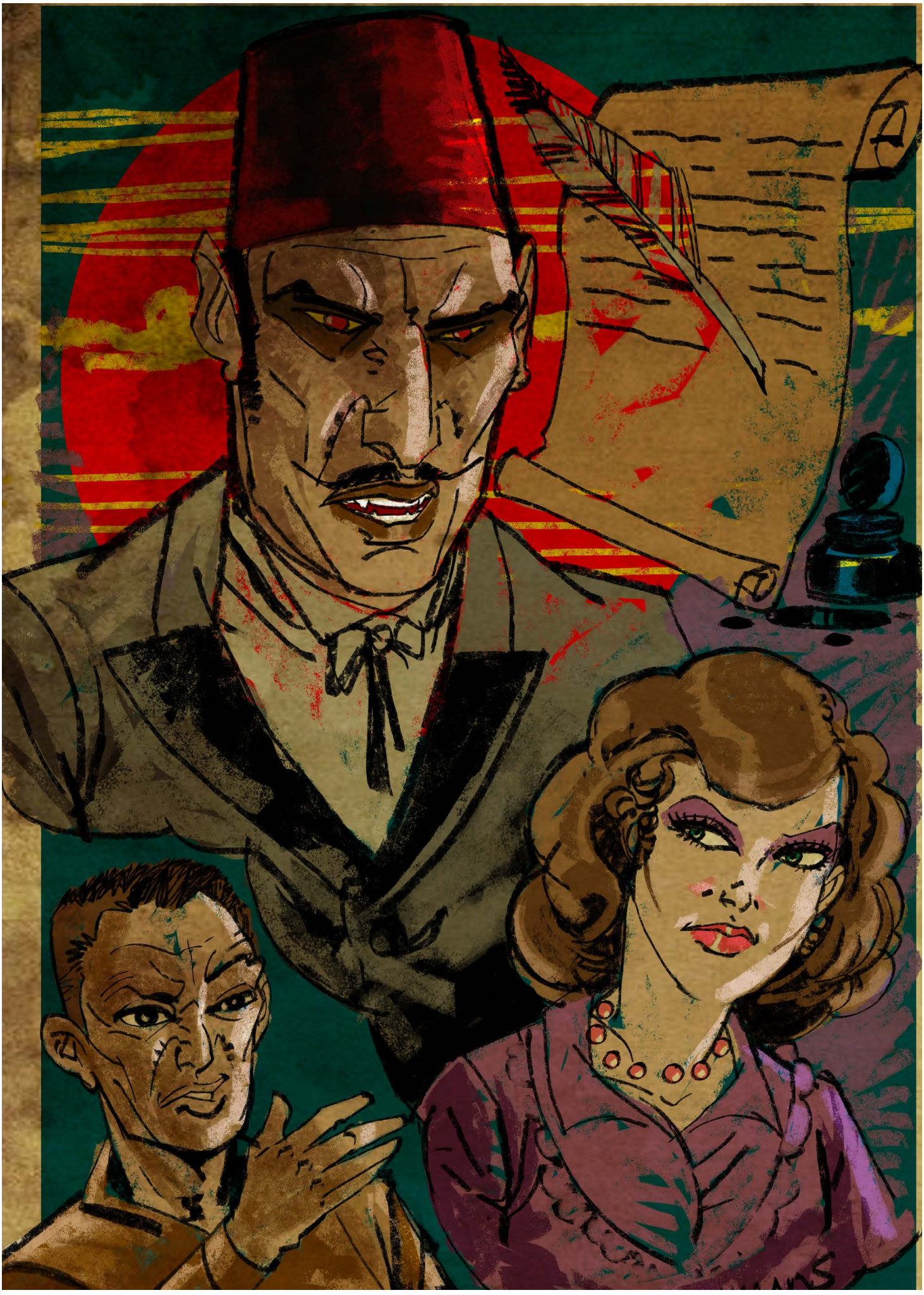

oynamak için bir gün dışarıda koştursa bir ay evden dışarı adım atmaz, hele güneş denen o yakıcı zillet ne zaman üstüne düşse tüm gün ağlamaktan perişan olurmuş. Çocuklarının o illetten hemen kurtulamayacağını anlayan ailesi ise ona renk renk boyalar alarak en azından odasına kapandığında bir işle meşgul olmasını istemiş. Saatlerce odasında çizim ve boyama işleriyle uğraşan çocuk, eserlerini tamamladıktan sonra gururla ailesine gösterir, resimlerine hayat belirtisi gösteren tek bir canlı ekleme zahmetinde bulunmaz, üstüne üstlük çizdiği kanlı ırmakları da dünyanın en cevval ressamı kendisiymiş gibi takdim edermiş. Çocuk ilk resimden son resme kadar değil güneşe, bulutlu bir gündüze dahi tahammül edemezcesine karanlıktan başka bir şey tasvir etmez olmuş.

Yıllar onun için acımasızca geçedursun (Güneşle az da olsa barışmış bir şekilde) kaderin kötü ağları adım adım onu mektep gününe yaklaştırınca onca insanın arasında ne yapacağının korkusuyla ilk gece sabaha kadar yatağında dönüp durmuş, bir türlü uykuya teslim olamamış. Sabah olduğunda ise gayet uslu bir çocuk gibi annesinin önlüğünü giydirmesini beklemiş ve evden dışarı çıkmış. Amma gel gelelim ki sokağa çıkınca kendisine yine garip bir haller olmuş ve okula gitmektense mezarlığa kaçarım diyerek yönünü mezarlık tarafına çevirmiş ve tabana kuvvet diyerek koşmaya başlamış. (Sonradan derler ki biçare çocuk okula gitmekle, ölümü eşdeğer görürmüş.) Babasının adamları ise vay vicdansız diyerek onun arkasından yaldır yaldır giderek çocuğu yakalamak istemiş lakin küçük çocuk kendisinden beklenmeyecek kadar atik ve çevik bir şekilde adamları atlatmış ancak babasından kaçamamıştı. Anlaşılan kaderin ağları ile babasının elleri ortak çalışıyormuş.

Mektebin ilk günleri hiç olmadığı kadar arkadaşlarına yakın olmaya çalışmış, ancak her seferinde onlara uyum sağlayamadığını görünce de sessizce sırasına oturmaya başlamıştı. Kendisini onlardan daha güçsüz ve zayıf hissediyor, şişman bir arkadaşının bacaklarıyla kendisininkini karşılaştırınca onun bacaklarının ne kadar lezzetli göründüğünü düşünüyormuş. Yine de ne fena bir istektir ki gözleri sadece bacaklara değil arkadaşlarının mabadına da takılı kalıyor, onları ısırmak ve hatta iştahlı bir şekilde yemek istiyor yine de tüm bunlara rağmen onları öldürmek gibi bir düşünce aklından geçmiyormuş. Aklına dolan bu hisleri anlarlar diye de kafasını hemen pencereye çeviriyor, dışarıda olan biteni seyrediyor gibi yapıyor, yiyeceklerle olan tüm düşünceleri zihninden ve gönlünden kovalayarak kendini yine eski hayallerine kaptırıyor ve derin bir iç çekerek başını sıraya koyuyormuş.

Olaysız ve vukuatsız bir şekilde seneleri tamamladıktan sonra (kendisinin anlattıklarının yalancısıyız) Darülfünun'a kadar giden İsmail, babasının ve validesinin de gönlünü aldıktan sonra kendisine ayrı bir ev tutarak günlerini iyice serkeşliğe ve zalimliğe vurmuştu. Bazı geceler, ortalıktan el ayak çekilince hayat kadınlarını eve getirir, onlarla sabahlara kadar cima ettikten sonra kadıncağızlar uykuya

daldıklarında onlara yiyecek gibi bakar, nefsine hâkim olamayınca tabancısıyla onları vurmaya çalışır lakin yüreğine dolan korku hasebiyle parmakları bir türlü tetiği çekemez ve ağlamaya başlarmış. Ancak tetiği çekemediği için mi ağlar, yoksa neden böyle şeyler düşünüyorum mu diye ağlar orasını kendisi bile bilemezmiş.

Yinede o tetiği çektiği andan itibaren içinde yaşadığı dünyanın parçalanarak kendisine zarar vereceğinden eminmiş.

Nice uğraş ve zahmetten sonra mektep basamaklarını ağır ağır olsa da çıkmakla muvaffak olmayı başaran İsmail, fena şeyler düşünmeyip, habis alışkanlıklara da tutulmayacağına söz vererek Darülfünun'dan içeri girdiğinde kimselerle göz teması kurmamış ancak amfi'den içeri kendisinden önce kahkahası giren kişiyi merak edince kafasını kaldırmış ve suret-i melek, gülüşü bir afet-i devran'ın içeri girdiğini görmüştü. O vakte kadar hoşlandığı kızlar olmasına rağmen, hiç biri için mücadele etmemiş, mücadeleyi bırak o güne kadar kimseye seni seviyorum bile diyememişti. O gün talihin döneceği, tarihin yeniden yazılacağı, hatta takvim yapraklarına tarihte bugün olarak eklenecek kadar kıymetli bir günmüş çünkü kızı gördükten sonra onu unutamayacağını düşünerek ona şiirler yazmaya başlamış, bir şekilde ona yakın olmayı düşünmediği bir gün geçirmemişti. Zaten bu nasıl bir aşktır ki, kara kaplı defterine onu gördüğü günlerde coşkulu, mevsim adeta baharmışçasına şiirler yazıyor, onu görmediği günlerde ise Abdülhak Hamit'in Makber'inden bile daha acıklı daha içli şiirleri alt alta dizerek uykuya teslim oluyordu. Ancak uykusunda bile "Ne yer, ne yâr kaldı, gönlüm dolu âh ü zâr kaldı," diye kendi kendine sayıklar, Allahtan kimsecikler olmadığı için feryadı figanı işitilmez, cümle aleme rezil-i rüsva olmaktan kurtulurmuş.

Günlerce hayaller kurarak şiirler yazdıktan sonra sevgililer günü denilen nice aşıkların sonunu hazırlayan, nicesinin de elini ayağını dolandıran güne yakın bir günün öncesinde okulun kuytu köşesinde kızı yakalayarak defteri onun eline tutuşturma zaferine ulaşmıştı. Lakin kızın tepkisinden korktuğu için defteri eline tutuşturur tutuşturmaz mekandan topuklamış ve kızın ne oluyor, bu nedir demesine fırsat vermeden zafer sarhoşluğuna kapılmış komutanlar gibi sırıtarak okuldan uzaklaşmıştı. Gerçi akşam eve gidince böyle yaparak iyi mi ettim, kötü mü ettim, Allahım ben ne ettim diye kurulmuş, sabah ola hayrola diyerek yatağa yatmış lakin uykusu onu kırbaçlamak, bu da yetmez deyip işkence masasına yatırmak istercesine gelmek nedir bilmemişti.

Ertesi gün biraz korku, biraz merak, biraz da sevinçle karışık okula gittiğinde tüm aşıkların mutlu mesut birbirlerine hediyeler verdiklerini, el ele tutuşarak öpüştüklerini görünce kendisinin de bugün böyle şeylerle muhatap olacağını düşünmüş ve adına Rukiye derler o kızı görme umuduyla etrafta dolanır olmuştu. Yine de kaderin ağları mı denir, yoksa bahtsızlığın yakayı bırakmaması mı bilinmez, o güne inat ortada ne Rukiye varmış ne de Rukiye'ye benzer birileri.

O vakitlerde Rukiye'de

kendisine içinde şiirler olan defteri veren deli çocuğu arıyor, en azından ona bir teşekkür etmek istiyormuş. Okulu tırım tırım aradıktan sonra onu görünce gülümsemiş ve el sallayarak yanına gelmesini istemişti. İsmail, kızın ona gülümsediğini görmesine rağmen bunu hayra değil şerre yorumlamayı tercih etmiş, acaba benimle alay mı edecek diye düşünür olmuştu. Yine de yüreğindeki tüm olumsuz mahlukları kovaladıktan sonra kıza doğru gülümsemiş lakin yine de başını eğerek yürümeye başlamış. Rukiye, defterde yazanlara şaşırdığını ve böyle bir şeyi beklemediğini ama içinde yazanları da çok beğendiğini söyleyince, İsmail ona teşekkür borçlu olduğunu düşünmeye başlamış ve hiç olmazsa bu gecenin hatırına ona akşam yemeği hazırlamak istediğini ve yazdığı diğer şiirleri de ona okutmak, hatta beğenirse ona vermek istediğini söylemiş. Karşısında duran çocuğun masum ve efendi görünüşlü olduğunu düşünen Rukiye ise o vakitlerde kendisine meftun olan başka birisi olmadığı için bu teklifi kabul etmiş. Etmiş etmesine ama yine de ona karşı bir şeyler hissetmemiş ve onu üzmemek için bu teklife boyun büküp gülümsemiş.

Dersler bitip, hava kararınca İsmail ve Rukiye tek kelime etmeden yan yana yürümeye başlamış fakat İsmail bu durumun kızı korkutacağını düşünerek ailesinden ve yaşadığı yerlerden ona bahsetmeye başlamış. Eve geldiklerinde ise anlatacak bir şey zaten kalmadığı için bundan sonra ne yaparım ne ederim diye düşünmüş ve bu belirsizliklerle kızı içeriye davet etmiş. İçeri girdiklerinde kızdan istediği yere oturmasını, kendisinin de mutfağa geçerek onun için hazırladığı sürprizi getireceğini söyleyerek kıza doğru gülümsemiş lakin tüm bunlardan önce yazdığı şiirleri de görmesini istediği için heyecanlı bir şekilde kâğıtları çıkartarak Rukiye'ye uzatmış ve okumasını istemiş. Tüm bu olup bitenlerden sonra içinde bulunan fenalıkların yine ortaya çıktığını hissetmiş fakat kendisini zapt etmeye çalışarak böyle bir şeyin olmasına imkan vermemek için direnmeye başlamış. Sonra kızın yerinden kalkarak banyoda ellerini yıkadığını görünce aklına eve getirdiği hayat kadınları gelmiş ve Rukiye'yi kurbanlarından birisi olarak görmeye başlamış. Aklına gelen bu görüntüler gitmemek de ısrar edince, kızın davetini hemen kabul etmesini işin kolaylığına ve uygulanabilirliğine vurarak sırıtmış ama bu hislerini ona belli etmemiş. Rukiye'nin tedirgin olmayışından da cesaret alarak odaya döndüğünde onun sırtı dönük bir şekilde şiirlerini okuduğunu görmüş. İçinde bulunduğu vaziyetten cesaret alarak kendini bırakmış ve bir hışımla kızın yanına giderek onu boynundan öpmüş ve sevdiğini söylemiş. Yaşadıkları karşısında afallayan Rukiye ise İsmail'i sertçe ittirmiş ve onun yere düşmesine sebep olmuş. Böyle bir hareketi beklemeyen İsmail ise özür dileyerek ayağa kalkmış ve kendisine küçük bir hediye daha verdikten sonra buradan çıkıp gidebileceğini ve bir daha kendisini rahatsız etmeyeceğini söylemiş.

Devam edecek

Bünyamin Tan

AYNALAR HER ZAMAN GERÇEĞİ OLDUĞU GİBİ YANSITIR MI? MİRRORS 1-2

Ayna ve yansıma... İnsanoğlunun suda yansımasını gördüğü günden beri hayatımızda olan iki kavram... Urşanabi'nin Gılgamış'a ölümsüzlük iksirini bulması için yapmayı önerdiği eşya...

Ayna ve yansıma... İnsanoğlunun suda yansımasını gördüğü günden beri hayatımızda olan iki kavram... Urşanabi'nin Gılgamış'a ölümsüzlük iksirini bulması için yapmayı önerdiği eşya... Narkissos'u kendine âşık eden ve ölümüne sebep olan yansıma... Afrodit ile Hermes'in oğlu Hermafrodit'i metamorfoza uğratan... Şarap tanrısı Dionysos'un ölmeden önce gördüğü, bilgeliğinin sembolü olan nesne. Altın kadar değerli bir nesne olduğu Mısır'da Hathor'un simgesi... Azteklerin yaratılış mitolojisindeki Tezcatlipoca, sigara içen bir aynadır. İnkaların savaş ve fetih sembolü... Keltlerin aşk tanrısı Mermaid'in vazgeçilmez eşyası... Etrükslerin doğum tanrıçası Tinia'nın bolluk ve bereket simgesi... Çin'in ışık tanrıçası Lei Gong'un elinde de sürekli ayna vardır. Şintoizm'de ay tanrısı Tsukiyomi'nin sembolüdür de. İlk semavi din olan Yahudiliğin bazı ayinlerinde de aynaya rastlanır. Peki ruhsal âlemle olan ilişkisi nedir?

Bengal Körfezi'nde yaşayan Andamanlılar, insanın ruhunun aynadaki yansıması olduğuna inanır. Yeni Gineli Motumotular, aynaya ilk defa baktıkları zaman kendi ruhlarını gördüklerini düşünürler. Burmalılar, ölen annenin peşinden giden bebeğin ruhunu getirmek için annenin cesedinin yanına ayna koyarlar. Eskiden Çin'de evleri kötü ruhlardan korumak için pirinç aynalar kullanılırdı. Koruyuculuk özelliği vardı. Japonlara göre ayna insan veya tanrının ruhunu taşıyan bir semboldür.

Ve biz Türklerde öte aleme açılan bir kapı... Gelecekten haber vermenin bir yolu, iblisleri ve kötü ruhları kaçırmak için kullanılan

bir araç ve aynı zamanda kötü ruhları biriktiren bir cisim... Anadolu'da özellikle geceleri uzun süre aynaya bakmanın cinleri musallat edeceğine inanılır. Pek çok kültürde de benzer inanışlar mevcut. İşte bu tam da Alexandre Aja'nın ilham kaynağı olan inançlar bütünü.... Senaristliğini, yönetmenliğini ve yapımcılığını üstlendiği Mirrors serisi, öte âlem ile bu âlem arasında kötü ruhlar için köprü görevi gören bir hikâyeyi ele alıyor.

ABD, Romanya ve Almanya ortak yapımı olan bu film 2008 yılında izleyiciyle buluştu. Başrolde Kiefer Sutherland'ı Ben Carson karakteriyle, Amy Smart'ı kardeş Angela Carson, Paula Catton'ı eş Amy Carson, Jason Flemyng'i detektif Larry Byrne ve Cameron Boyce'u da oğul Michael Carson karakterleriyle görüyoruz. Film aynalarla ilgili halk arasındaki memorat dediğimiz inanç sarmalının bir yansıması olarak karşımıza çıkıyor.

Serinin ikinci filminde yönetmen koltuğunda Victor Garcia var. Senaryo Matt Venne ve Sung-ho Kim'e ait. Yapımcılar ise Betsy Danbury ve Nick Thurlow. Başrolde Nick Stahl'ı Max Matheson, Christy Carlson Romano'yu Jenna Mccarty, Stephanie Honore'u Eleanor, Jenny Shakesshaft'ı Kayla ve William Katt'ı Jack Matheson karakteriyle görüyoruz. İkinci film, diğer pek çok seri filmlerde olduğu gibi ilk filmin gölgesinde kalıyor ve anlamsız tekrarlardan (ki kötü tekrarlar) öteye gidemiyor.

İlk film, Gary Lewis adlı bir güvenlik görevlisinin korku içerisinde metro istasyonunda koşuşturmasıyla başlar. Can havliyle girdiği odada kendisinden geçtiği varlık aynanın içiden ona ulaşır ve yaşamına son verir. İkinci sahne Ben Carson isimli eski polis memurunun hayatıyla başlar. Ben, bir polis arkadaşının hayatına son vermiş ve bu sebeple depresyonda olan bir adamdır. Ruhsal bunalımı hem işini hem de ailesini kaybetmesine neden olmuştur. Kendisini toparlamak için iş aramaktadır ve eski, yanmış bir avm olan Mayflower'da gece bekçiliği işi bulur. Bu avm, karanlık bir geçmişi olan St. Matthew Hastanesi'nin üzerine kurulmuştur. Bir gün bir avm çalışanı buradaki aynaları yok etmek için tüm binayı ateşe vermiştir ve hastanenin geçmişiyle bu trajik olayın arasındaki bağı çözecek olan Ben Carson'dır. Ben, işteki ilk gecesinde aynalardaki garipliği fark eder. Fakat ertesi sabah evindeki aynada yansımasını çarpık görene kadar bunun üzerinde çok da durmaz. Aynalarda ilk dikkatini çeken şey el izleridir. Tıpkı eski inanışlarda kötü ruhların hapsolması gibi. İlk inançsal motif burada karşımıza çıkar. Aniden ortadan kaybolan Gary Lewis'in cüzdanını bulması ve onun bir metro istasyonunda bir ayna parçasıyla kendini keserek öldürdüğünü öğrenince olayların sarpa sarmaya başladığını anlar. Duyduğu bir kadın çığlığını ayna sayesinde yansıma olarak gördüğünde de ölü ruhların ayna içerisine hapsolduğunu ve aynaların cehenneme açılan kapılara dönüştüğünü fark eder.

Kardeşi Angela ve eski eşi Amy'ye olanları anlatsa da onları inandıramaz. Yaşadıklarının geçirdiği stresli dönemden olduğunu sanırlar. Fakat gerçek öyle değildir. Bir gece aynadaki yansıması alev aldığında yanma hissine kapılan Ben,

bunun nedenini aynadaki ruha sorduğunda tek kelimelik cevap alır: Esseker! Bir gün eski, ölen güvenlik görevlisinden bir paket alır ve içerisinde Mayflower'daki yangın ve burayla irtibatlı olan kişilerin etraflarında gerçekleşen ölüm vakalarında aynaları suçlandığını fark edince konuyu araştırmaya karar verir. Üzerinde durduğu isim Esseker'dır; fakat yaptığı araştırmalarda bir türlü bu isme ait bir kayıt bulamaz. Avm'yi yakan çalışanın ifadesinde de Esseker ismini duyunca doğru yolda olduğunu anlar. Fakat bu isim hala onun için bir muammadan öteye gidemez. Kız kardeşi Angela'yı evde feci şekilde ölmüş olarak bulunca aynaları yok etmeye karar verir. Hatta eski eşinin evindeki tüm yansıma yapabilecek nesnelerden kurtulmaya çalışır. Fakat başarılı olamaz. Çünkü ayna içindeki şeytani varlığın ondan istediği şeyi henüz bulamamıştır. Bir gece bodrum katta dolaşırken, eski hastane kalıntıları içerisinde aynalarla kaplı bir oda keşfeder. Hastane kayıtlarını araştırınca Anna Esseker'ın adına ulaşır. Anna, şizofreni teşhisiyle hastaneye yatırılmış genç bir kızdır. Doktor Kane, onu tedavi etmek için aynalı oda terapisi uygular. Bu yolla onu sorunlarının yansımasına maruz bırakıp ruhsal durumunu aşmaya yardımcı olacağını sanır. Fakat Anna'yı ele geçiren varlık bu sayede aynalarla insanlara musallat olmanın yolunu bulmuştur. Bir gün tüm hastalar bir koridorda toplanmış ve ölü halde

bulunmuşlardır. Fakat ruhları bu dünyayı terk etmemiştir. Aynalar onların ruhlarını biriktiriyordur. Ve Ben Carson aynanın istediği şeyi anlamıştır: Anna Esseker.

Eski hastane kayıtlarından ailesinin adresine ulaşır. Onun hastaneye yatmadan önce şeytani bir varlığın tesirine girdiğini ve her çareyi denemelerine rağmen bir türlü sonuca ulaşamadıklarını öğrenir. Doktor Kane'in Anna'yı tedavi etmeyi kabul etmesi üzerine hastaneye yattığını ve o malum gecede öldüğünü dinler. Fakat gerçek bambaşkadır. Anna o olaydan iki gün önce taburcu olmuştur. Israrı üzerine onun St. Augustine Manastırı'nda rahibe olarak hayatına devam ettiğini öğrenir. Ona ulaşır ve kendisini ve ailesini kurtarması için ondan yardım ister. Aynalı odaya tekrar gelir ve Anna'yı oradaki hasta sandalyesine bağlar. Şeytan istediğini almıştır ve tüm aynalar birden parçalanarak tüm ruhları serbest bırakır. Bu kötü ruhlar artık Anna'nın içindedir. Ben, Anna'nın içine giren varlıktan kurtulmak için mücadele verirken gaz hattında patlamaya sebep olur. Güneş doğduğunda yıkıntılar arasından çıkan Ben bir tersliği fark eder. Her şey terstir! Bir dükkan camekanında bir el izi olup çıkmıştır. Aslında kurtulduğunu sandığı ayna onun ruhunu da koleksiyonuna katmıştır.

İkinci filmin konusu ise klasiktir. Acılar içerisinde öldürülen ve ruhu huzur bulmayan bir genç kızın intikamı söz konusudur. Max, bir yıl önce nişanlısını neden olduğu bir trafik kazasında kaybetmiştir ve suçluluk duygusuyla yaşamaktadır. Babası Mayflower'ı satın alıp yeniden işlerlik kazanmasını sağlayan iş adamı Jack Matheson'dır. Oğlunu toparlanması için görevden ayrılan gece bekçisinin yerine onun işe başlamasını sağalr. Max, ilk geceden aynalarda bir gariplik olduğunun farkına varır. Öldürülen genç kızın ruhunu aynalarda görmektedir. Bu sırada avm'deki üst düzey çalışanların ölüş biçimlerini

aynalarda görmeye başlar ve bu kişilerin tam da gördüğü şekilde ölmeye başladığını görünce işlerin çığırından çıktığının farkına varır. Bir gece vardiyasında bazı video kayıtlarının eski güvenlik tarafından silindiğini fark eder. Bu videonun tarihiyle avm'nin eski çalışanlarından olan ve halen kayıp olan genç kızın kaybolduğu gecenin aynı geceye tesadüf etmesiyle olayların farkına varır. Eski güvenlik görevlisinden kayıtları silmesini isteyen kişinin mağazanın genel müdürünün olduğunu öğrenince avm'yi baştan aşağı arar ve genç kızın cesedine ulaşır. Şirketin bir gece yemeğinde genç kızı birlikte sarhoş etmişlerdir. Daha sonra genel müdür kıza tecavüz etmiş ve kız ayılınca paniklemiş, onu boğarak öldürmüştür. Ruhu aynalar yoluyla intikamını almış ve hepsini öldürmeye başlamıştır.

İki filmde aynalarla ilgili işlenen motiflere bakalım. İlk filmde öte âleme açılan, ruhları biriktiren ve kötü ruhların aracı olan ayna motifini görüyoruz. İkinci filmde ise gelecekten haber veren bir araç olarak karşımıza çıkıyor. Her iki filmde de aynadaki yansımalar aslında o insanların gerçek ruhudur. Geceleri uzun uzun bakıldığında öte taraftaki kötü ve şeytani ruhları harekete geçiren bir semboldür aynalar.

Aynaların gerçeği olduğu gibi yansıtan eşyalar olduğu söylenir. Gerçekten öyle mi? Bu seriyi izledikten sonra buna inanıp inanmamayı bir daha düşüneceksiniz. Acaba gerçekleri gerçekten olduğu gibi mi yansıtıyorlar? Korku severler için güzel bir seri film. İyi seyirler...

Kaynaklar:

Necati SÜMER, Mitolojik ve Dinsel Bir Sembol Olarak Ayna, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, Cilt: 10, Sayı: 52, Ekim 2017, s. 1367-1375.

Mirrors 1, https://www.sinemalar.com/film/20484/aynalar

Mirrors 2, https://www.sinemalar.com/film/45028/aynalar-2

Teyfik Emre

DİŞ

Ağrıyan dişime rakı basmıştım. Biraz hafifler gibi oldu. Saat gece üçtü, salonda boxer donumla oturmuş televizyona bakıyordum. Genelde insanın yaşamı ve kendisini sorguladığı hallerde ki fotoğrafı pek parlak değildir. Ciddi bir kabızlıkla tuvalette otururken var oluşunu sorguladığında, bir şeyleri bir türlü içinden atamadığını düşündüğünde çaresizliğin ıssız çölünde kaldığını zannedersin.

Ağrıyan dişime rakı basmıştım. Biraz hafifler gibi oldu. Saat gece üçtü, salonda boxer donumla oturmuş televizyona bakıyordum. Genelde insanın yaşamı ve kendisini sorguladığı hallerde ki fotoğrafı pek parlak değildir. Ciddi bir kabızlıkla tuvalette otururken var oluşunu sorguladığında, bir şeyleri bir türlü içinden atamadığını düşündüğünde çaresizliğin ıssız çölünde kaldığını zannedersin. Aslında altı metre karelik bir banyoda fayanslara bakarak ıkınmaktasındır. Ikınmayı önermez doktorlar, derin nefesler alarak karın içi basıncı arttırmanı önerirler. Basıncı arttırayım derken nefes nefese kalırsın, her şey doktorların söylediği gibi değildir. Kabızlık biraz da yazamamaya benzer, bir şeyler vardır, zorlamaktadır ama henüz kağıt üzerine dökülmemiştir veya silintisi kağıda bulaşmamıştır bile.

Dört saat sonra işe gitmek için hazırlanmaya başlamam gerektiğini, sevgilimin telefonlarımı açmadığı gerçeğini ve küçülme kararı alan şirketimin yeni insan kaynakları organizasyon çalışmalarını düşününce aklıma “Hassiktir” geldi ama söylemedim. Sevgilim çok küfürlü konuştuğumu bu kelimeyi sürekli söylememin doğru olmadığını belirtmişti. İçimde biriken bir öfke varmış ve bu öfkeyi bir türlü dışarı atamıyormuşum, beni öfkelendiren etmenleri bulmam ve onlarla yüzleşmem gerekiyormuş. “Belki onlarla hiç karşılaşmasam öfkelenmem bu durumda da içimde bir şeyler birikmez” dedim . Bu da bir tür kaçışmış, mutlaka bir şeyler birikirmiş, mesele bunları yönetmekmiş. Bir tür duygusal kabızlık diye düşündüm, kuru kayısının bağırsağı yumuşattığı gibi, ruhu da yumuşatan bir şey olmalı dedim kendi kendime. Sevgilim psikolog değildi, bunları kitaplardan okuyup beni

MKAANS

kritik ediyordu, aslında bir kadın giyim firmasında satış temsilcisi olarak çalışıyordu ve sanırım bütün gün kadın müşterilerinin kaprisleriyle dolup, akşamları beni masaya yatırıyordu. Gerçek masa değil tabii ki. Masada saçımın açılan yerlerinden başlayıp, bıyıklarımın sigara kokmasına kadar bütün detayları parçalara ayırıyor ve öyle paramparça beni masada bırakıyordu. Her öpüşmemizde bıyıklarımın sigara koktuğunu bir daha hatırlatıyordu. Sigara içen bir adam sigara kokar, nasıl ki benzin pompacısı benzin, kebapçı Adana, garson da ter kokarsa. Bıyıklarımı sabunla yıkayıp aynanın karşısında tam bir dakika beklerdim. Sabunun etkisini göstermesi için. Bu bir dakika, aynaya bakardım, suratı sabunlu aptal aptal aynaya bakan bir adam görürdüm. Biraz sonrası için konsantre olmaya çalışırdım, ışıkları yavaşça kısıp, elimde kadehle kanepede yanına oturup, kolumu başının arkasına atıp onu omuzundan kavrayarak ve bıyıkların sigara kokuyor dememesini umarak. Şunu iyi biliyordum ki, ışıklar kısılınca ve birinin omuzuna elinizi atınca çok savunmasız olursunuz yani hepimiz oluruz. Çok ince, çatırdayan bir buz tabakasının üzerinde yürümek gibi.

Televizyondaki kadınlar ve adamlar ya da onların canlandırdığı karakterler bunlardan pek etkilenmiyordu her halde. "Motor" deyince başlıyorlar ve sonuna kadar gidiyorlardı. Karakterler tabii ki, belki de bir karakter olmak lazım, sıradan bir insan olup onun bin türlü çilesini çekmektense, iyi yazılmış bir karakter olup ve benim karakterim şimdi bunu yapardı kararlılığı ile sonuna kadar.

Dişimin ağrısı azalmış ve yaygınlığını kaybetmişti. Artık kafamın bütün yarısı ağrımıyordu, ağrı dişin etrafında toplanmış ve küçülmüştü sanki. Açık balkon kapısından kedi girdi, bana baktı ve ağzının içinde bir miyavlama geveledi. Hani pek de cevabını merak etmediğin "Naber" sorusu gibi. "İyilik be abi" dedim. Kuyruğunu dikleştirip yavaşça ve kedi adımlarıyla tuvaletine doğru yürüdü. Kısa bir sessizlikten sonra kumunu karıştırdığını duydum. Sonra kafasını kutunun kapısından uzatıp bir "Naber" daha çaktı. Anlaşılan gecenin bu saatinde canı benimle muhabbet istiyordu, belki de atıştırmalık birkaç parça kuru mama.

Telefonum titredi, bir mesaj gelmişti, sevgilimden olabilir diye telefonu elime aldım. 118482646 no2lu aboneliğime ait fatura otomatik ödeme talimatım olan hesaptan tahsil edilememişti. Gece saat üç buçukta bu mesajı bana göndererek borcumu ve boş hesabımı hatırlatan elektrik idaresine bir "Hasssiktir" daha demeyi düşündüm ama demedim. Dişimin üzerine basarak kontrol ettim hala acıyordu. Acıyan yerim dişimdi ama sanki koltukta oturan koca bir diştim. Sistre cila ihtiyacı son beş senedir giderek artan ahşap döşemelere ve ahşap döşemelere basan ayaklarıma baktım. Parmaklarımın arasında kalmış çorabın siyah havlarını, birikmiş ve yıkanmayı bekleyen çoraplarımı, anneannemin çorabı elime geçirip tabanına sabun sürerek nasıl yıkanacağını öğrettiği o güzel öğleden sonrayı hatırladım. Susamıştım.

Buzdolabının ışığı ilk anda gözümü aldı, birkaç saniye sonra alıştım. Dolabın serinliği yüzüme vurdu ve sanki dişime iyi geldi. Kalan son birayı açtım. Soğuk bira dişime daha da iyi geldi. Hani o kabızlık, biriken öfke, sıkışmış var oluşsal şeyler falan birden çözülüp aktı sanki. Bir abseyi sıktığında hissettiğin o rahatlık gibi. Soğuk bira kutusunu bacağıma koyup televizyona bakmaya devam ettim. Kedi tam karşımdaki koltukta uyuyordu. Sigaram bittiği için, bir aralar merak sardığım sarma tütünden bir sigara sarmaya çalıştım, yamuk yumuk filtresini ağzıma denk getirip ateşledim. Telefona yeni bir mesaj geldi, olası mesajlardan en iyileri ne olabilir diye şöyle bir aklımdan geçirdim. Hep en kötülerini hatırlıyordum, sonra bir tanesi geldi hatırıma, "Ben de seni". Kısa ama çok uzun bir anlatımı olan mesaj. Gözümün önünden resimler geçmeye başladı, aynanın önünde sabunlu suratımla dikildiğim resim takıldı kaldı. Uyumuşum.

Metin Savaş

Çolpan Kitap

1984, George Orwell'ın kült romanı. 1984 evreninde iktidar bütün ağırlığıyla gündelik hayatın her anında hissedilir. Vatandaşların özel ve mahrem hayatlarını kısıtlayan iktidarın ideolojisi asla sorgulanamaz. Vatandaş gibi görünen insanlar aslında köledir. 1984'ün devleti, bir canavardır.

KARANLIKTA SAVAŞANLAR -1984 üzerine bir irdeleme

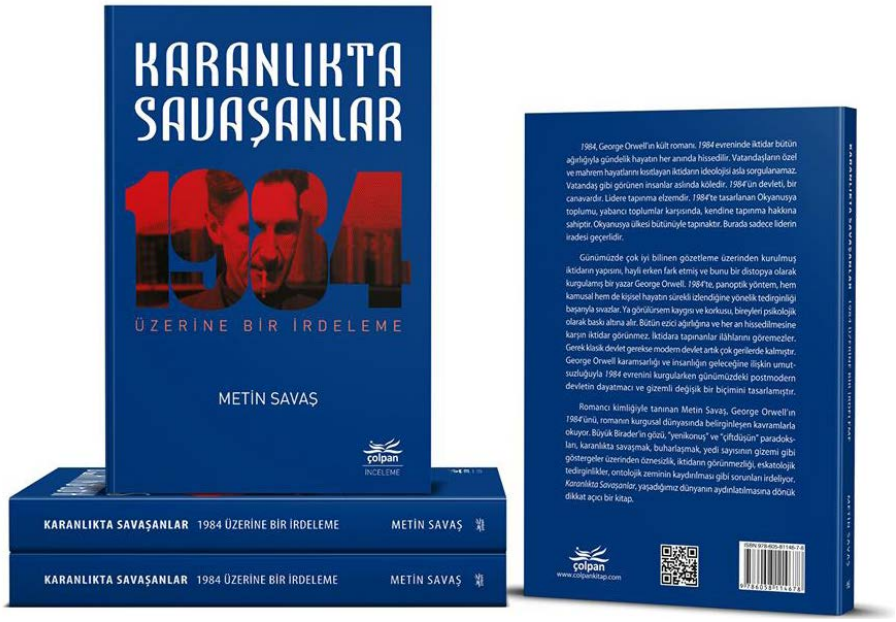

1984, George Orwell'ın kült romanı. 1984 evreninde iktidar bütün ağırlığıyla gündelik hayatın her anında hissedilir. Vatandaşların özel ve mahrem hayatlarını kısıtlayan iktidarın ideolojisi asla sorgulanamaz. Vatandaş gibi görünen insanlar aslında köledir. 1984'ün devleti, bir canavardır. Lidere tapınma elzemdir. 1984'te tasarlanan Okyanusya toplumu, yabancı toplumlar karşısında, kendine tapınma hakkına sahiptir. Okyanusya ülkesi bütünüyle tapınaktır. Burada sadece liderin iradesi geçerlidir.

Günümüzde çok iyi bilinen gözetleme üzerinden kurulmuş iktidarın yapısını, hayli erken fark etmiş ve bunu bir distopya olarak kurgulamış bir yazar George Orwell. 1984'te, panoptik yöntem, hem kamusal hem de kişisel hayatın sürekli izlendiğine yönelik tedirginliği başarıyla sıvazlar. Ya görülürsem kaygısı ve korkusu, bireyleri psikolojik olarak baskı altına alır. Bütün ezici ağırlığına ve her an hissedilmesine karşın iktidar görünmez. İktidara tapınanlar ilâhlarını göremezler. Gerek klasik devlet gerekse modern devlet artık çok gerilerde kalmıştır. George Orwell karamsarlığı ve insanlığın geleceğine ilişkin umutsuzluğuyla 1984 evrenini kurgularken günümüzdeki postmodern devletin dayatmacı ve gizemli değişik bir biçimini tasarlamıştır.

Romancı kimliğiyle tanınan Metin Savaş, George Orwell'ın 1984'ünü, romanın kurgusal dünyasında belirginleşen kavramlarla okuyor. Büyük Birader'in gözü, "yenikonuş" ve "çiftdüşün" paradoksları, karanlıkta savaşmak, buharlaşmak, yedi sayısının gizemi gibi göstergeler üzerinden öznesizlik, iktidarın görünmezliği, eskatolojik tedirginlikler, ontolojik zeminin kaydırılması gibi sorunları irdeliyor. Karanlıkta Savaşanlar, yaşadığımız dünyanın aydınlatılmasına dönük dikkat açıcı bir kitap.

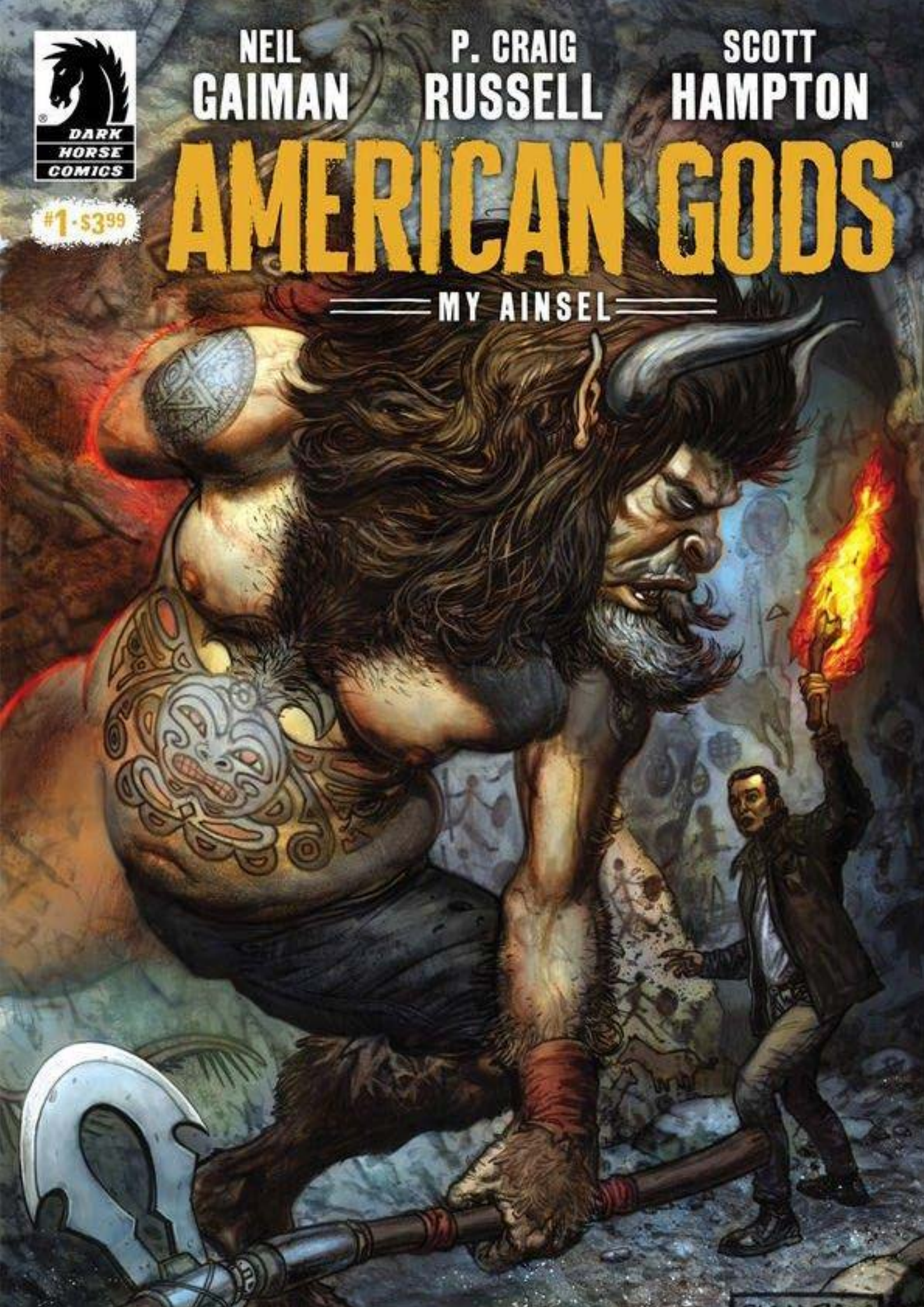
DARK HORSE COMICS
NEIL GAIMAN
P. CRAIG RUSSELL
SCOTT HAMPTON
AMERICAN GODS
MY AINSEL
#1 · $3.99

Reha Ülkü

POPÜLER KÜLTÜR ÜRÜNLERİNDE ŞEYTANİ KÖTÜLÜĞÜN SIRADANLIĞI VE/YA YÜCELTİLMESİ

'Şeytani Kötülüğün Sıradanlığı', Hannah Arendt'in bir kitabı: İsrail devleti, bir Nazi'yi yargılarken, onun söyledikleri, ona o kitabı yazdırtmış: Adam, yaptıklarının çok sıradan şeyler olduğunu önesürmüş çünkü.

'Şeytani Kötülüğün Sıradanlığı', Hannah Arendt'in bir kitabı: İsrail devleti, bir Nazi'yi yargılarken, onun söyledikleri, ona o kitabı yazdırtmış: Adam, yaptıklarının çok sıradan şeyler olduğunu önesürmüş çünkü.

Aynı Arendt, aynı kitapta, beyaz bir Musevi = Eşkenaz olarak, İsrail sokaklarında dolanırken, siyah Museviler'in = Seferadlar'ın gürültücülüğünden, avamlığından, bayağılığından yakınarak, kendisi de küçük çaplı bir Nazimsi şeytani kötülük eyler.

Şeytani kötülük kavramı, ilk-asıl-eski olarak, bir Orta Çağ kavramı. Avrupalılar'ın 3 istila, 1 salgın dalgasıyla, 1.100 yıl boyunca ezilirlerken, bu süreçte güneyden kuzeye hristiyanlaşırken / katolikleşirken, Tanrı'nın karşıtı sayılan Şeytan'ın onu yendiğine ikna olup, bir mitoloji yaratmış ve hatta onu yüceltmişler.

Konumuz bu:

Şeytan, Tanrı, insan çatışmaları:

Bir triyalektik trilemma.

(Sonsöz yerine baştan, Tanrı ile Şeytan'ın insana karşı savaşta işbirliğine girdiği popüler kültür ürünleri örnekleri çok yakında

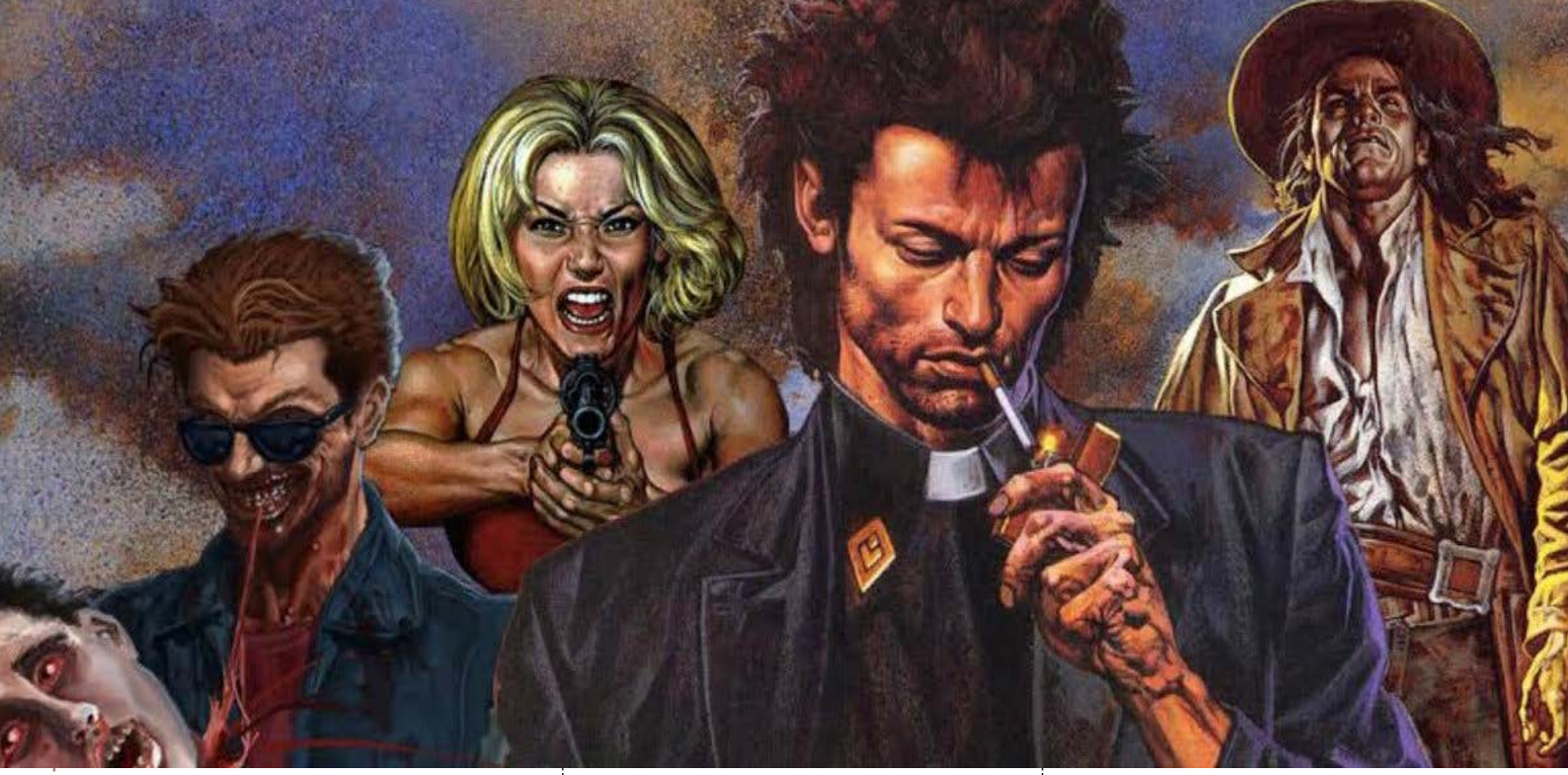

göreceğimize emin olduğumuzu yazacağız.)

1995'den (Bosna İç Savaşı) sonra girdiğimiz kabul edilen Yeni Orta Çağ'da, popüler kültür ürünlerinde, estetiko-politik / teolojik-mitolojik bir gösterge olarak, 2015-2020 arasında, yeniden Şeytan ve şeytani kötülük olumlanır oldu.

'Preacher' dizide, 'Hellboy' filmlerde, 'Amerikan Tanrıları' dizide, 'Happy!' dizide olarak. (İlk 3'ü, aynı zamanda birer çizgiroman da…)

Başka bir göstergeler dizisi daha var:

Reich'ın 'Dinle Küçük İnsan' simgesinde, sıradan insanların şeytani kötülüğü, tıpkı Arendt'in edimi gibi anlatılıyor.

'Preacher'ın ilk sezonu sonunda, sıradan insanlarla dolu tüm bir kasaba var: Bakınız Sodom ve Gomor. İşte o kasaba, kendi bokunun gazı ile havaya uçuyor ve yok oluyor.

Eski Orta Çağ'da, Roma üzerinden, devletlilik x devletsizlik, yerel x global hegemonculuk, Papa'lılık x kralcılık çatışmaları vardı: Yani sürü, sıkça çobansız kalıyordu ve kendini şeytani kötülüğe kaptırıyordu. Hegemonlar geri gelince de, sürüye Şeytan'ın bile yapmayacaklarını yapıyorlardı.

Eski Orta Çağ'da animizmden hristiyanlığa zorbalıkla geçirilme vardı, Yeni Orta Çağ'da hristiyanlıktan ve müslümanlıktan ateizmlere özgür geçişler var.

Eski Orta Çağ'da teolojik-epistemik dezenformasyonlama vardı. Yeni Orta Çağ'da anti-teolojik-epistemolojik (popüler

kültür ürünü olan çizgiromanlar ve dizi filmler üzerinden) enformasyonlama var. 'Amerikan Tanrıları'nda eski tanrılarla yeni tanrılar (teknoloji = sosyal medya ve medya) varve aralarından savaşıyorlar.

Şeytani kötülük sayıylan şey; Tanrı'da da, Şeytan'da da, insanda da hep vardı ama bu, açıkça söylenmiyordu. Bunu yapmak, yani doğruyu söylemek, ölümle cezalandırılmacasına yasaktı.

Şeytani kötülüğün bugünkü popüler kültür ürünlerinde olumlanması bunu yapıyor, yapabiliyor ve şimdilik ölümle cezalandırılmıyor.

Adı geçen popüler kültür ürünlerindeki şeytani kötülüğün olumlanması imajlarına bakalım:

'Preacher'da, Şeytan'ın kendi işi için cehennemden çıkardığı kendi tetikçisi olan, şeytani kötü sıradan insan önce Şeytan'ı öldürür, sonra Tanrı'yı öldürür ve her iki (öte ve bu) yanın da krallığına geçer.

'Hellboy'da cehennemden insanların Dünya'sına devşirilen Hellboy, iyiliğin tacını takar.

'Amerikan Tanrıları'nda tektanrılılık öncesiki tanrılar, tektanrılık sonrasıki tanrılar ile japon-kale-orji maç yapar. Maçın sonu muğlak kalır. Şef Odin, şeytani kötüdür orada.

'Happy!'de medyatörlerle katoliklerin karma takımına karşı, şeytani kötüyle meleksi iyi melezi, sıradan bir insan kapışır:

Sıradan insan, şeytani kötülükler eyleyerek şeytani kötüleri yener.

Sonuç mu?:

Şeytan, Tanrı, insan arasında fark yok: Hepsi birer mitoloji teoloji: En azından günümüz hristiyanlığında böyle…

Aslına bakılırsa, zaten hiç yoktu da…

Ancak, daha önceleri bu gerçek hiç söylenemiyordu, hatta akla dahi getirilemiyordu (hem korkudan, hem de aptallık ve cahillikten dolayı). Çizgiromanda 90 yılda, sinemada 125 yılda, buna ancak şimdi akıl ve cesaret edilebildi. Olağandır, çünkü resimde de, Bosch, Bruegel, Dürer realizmi çizgisine 4.500 yılda gelinebildi ancak.

Bundan sonrası mı?

Onu biz de merak ediyoruz.

(20 Mart + 26 Mayıs 2019)

CHRISTOPHER MELONI
PATTON OSWALT
HAPPY!
SAY HELLO TO HIS LITTLE FRIEND.
DEC 6

Yusuf Gürkan

UNUTULMUŞ MEZARIN SAKİNİ
"Yaşasaydım ve Görseydim"

Sabah uyursun seslerle, kuşların veya uzakta bir traktörün sesi daha da uzakta bir şeyleri tamir için vurulan çekiç darbeleri, ağaçları kesen elektrikli testereler. Oyun oynayan çocukların neşeli cıvıltısı. Ovayı hayal edersin sis içinde. Biraz daha uzakta gizlenmiş ve bütün ufku sınırlandıran dağlar.

Sabah uyursun seslerle, kuşların veya uzakta bir traktörün sesi daha da uzakta bir şeyleri tamir için vurulan çekiç darbeleri, ağaçları kesen elektrikli testereler. Oyun oynayan çocukların neşeli cıvıltısı. Ovayı hayal edersin sis içinde. Biraz daha uzakta gizlenmiş ve bütün ufku sınırlandıran dağlar.

Solucanlar hiç durmadan toprağı deler geçer ki daha rahat nefes alsın. Karabakkal denilen kuşlar taflan kaçırır gördüğü ağaçlardan. Yolunu kaybetmiş bir buzağı seslenir sana sesinde bir çaresizlik vardır sanki seni çağırır yardıma.

Gün devamlı geçer, sürekli zaman akar, insanlar sıkılmaz "yalanın" eş anlamlı kelimesi "yaşamdan", fakat kimileri için burası zamanın durduğu yerdir.

Gün batana kadar beklersin üzülerek, uzaklara bakarsın ufuklar kapanmış, güneş terk etmiş görev yerini çoktan, akşam olur. Bir sevinç gibi beklediğin güzelliktir.

Beklediğin karanlığın koyuluğu ve renklerin yerini siyaha bırakmasıdır, sabahtan beri…

Geçmiş bir acın gelir aklına belki defalarca uğramıştır aklına ama yine de ıstırap verir sana

Artık saat gecenin üçüdür.

Ölümlü insanlar, uykuları sırasında zihninde ki görüntülerin peş peşe geçişmesiyle oyalanır ve uyanınca gülümser veya yüzündeki ifadesi değişir.

Seni uyandıracak bir şey beklersin. Geceyi, terk edilmiş ışıksızlığı izlersin.

Issızlığı hissedersin ve bomboş bahçeler fındık, söğüt, kestane, meşe ağaçlarının arasındadır…

Dışarı çıkıp; yağmurun ıslattığı toprakta, üzerinde ki ıslak kuru yaprakları ezerek gezersin. Üzerine her basınca parçalanan nemli gazeller, ağaçların arasında ve uzaklarda sanki bir eski avaz, avaz bir çığlığın yankısı yavaş, yavaş kaybolur… Gecenin içinde saklı kış bahçelerinde gezersin. Bilirsin, vardır her insanın kalbindeki cehenneme yağan kar taneleri. Kıştan kalma olabildiğince ayaz zifiri bahar gecesi.

Kâinatta yalnızca ben ve "O"

Aniden bir ses…

Bir gece kuşunun şarkısıdır. Neler hatırlatır, o an neler yaşatır? Hiç kimse anlayamaz.

Sormadan edemezsin;

"Ne yapıyorsun burada bu saatte, yoksa yolunu mu kaybettin?" diye.

Şarkı kesilmez, alçalır ve yükselir sen orada yokmuşsun gibi sadece şarkısını söyler.

Geçmişte orada kimlerin uykusunun kaçtığını merak edersin, benden önce görebildiğim veya göremediğim herkes. Yine şu meşe ağacına kederle bakanlar. Bir yastan arta kalan düş kırıkları, yapbozun diğer parçaları…

Ölümü kucağında beslemektir yaşamak ölmek için nefes alır insan. Gerçeğe kavuşmak için sıkılmadan düşler ve yaşar.

Birden tenini okşayıp irkilmene sebep olan serin bir esinti ve hissetmek…

"Yaşamın ölümlülüğü… Her şeyin zamanla solan yüzü"

Yorgunsundur, gece kuşu uyutmak ister sanki seni kulaklarını okşar, ulaşır zihninin derinliklerine. Kalbinin bilinmez köşelerine süzülür melodisi, akıp gider damarlarının içinde tıpkı kan gibi.

Feryat figan çığlıklarla hiç durmadan anlatır o kuş, asla usanmadan, hiç kimse den utanmadan.

Her gecenin üçünde, yorulana kadar… Gün ışığına kavuşmak için bir çift ufacık kanadıyla kendini daldan dala savurur. Yüreğini parçalara ayırır. Gündüzün içindeki hiçbir güzelliği düşünmemelisin o an.

Ya da sabah olunca yine o kuşu özlemezsin, seversin biraz daha ağzındaki zehir tadını. Bir izbe odadır ciğerlerin her gün ve gece boyarsın tütünün kimyasal kokusunu zevk ve acı ile.

Bütün geceleri uykusu kaçmış olanlar orada sanki. Onlarında uykusu kaçmıştır sen uyuyamayınca, orada yaşamış ataların gelir yanına, dururlar bakarlar sanki dolunayın ışığında sana.

Buz gibi bir esinti, dolar içine. Alev, alev lacivert bir soğuk diker yaraları, bedenine bata çıka gider. Şubatın iğneleri… Soğuktur…

Yutar karanlıklar gizlenen aydınlıkları, susturur fısıltılar acı çekenlerin çığlıklarını.

Gün batımına asi kırlangıçlar uçar.

Akşamları yalpalayarak çıkıp karanlığa, durmadan ilerleyen yarasalar.

Bir kuzgun uyuklar herhangi bir kuru ağacın dallarından birinde.

Uzakta bir zincir rüzgârla hareket eder, sallantısı içinde devam eder.

Bir kadın ağlar gece de akmış göz kaleminin kokusu dolar içime.

Ve çok uzaklarda çakalların sesleri, Korkutmasa da hiç kimseyi.

Bir baykuş katılır bahçeye bekçi edasıyla gezdirir gözlerini. Gözaltında tutar her saniyeyi.

Bir boş salıncak kasvetli bir

şekilde rüzgârla sallanır. Gıcırdar zincirinin şakırtılarıyla içimde, çok daha derinde...

Uğuldar orman kalbinin içinde. Sevinirsin.

Sakince kar suyu akar bahçenin bir köşesinde, akar gider serin ışıksızlıkta. Kerem Ali'den gelen buz gibi sular, en ince damarlarının içinde akar gider sanki.

Hendek ve Akyazı'nın ışıkları çarpınca gözüne… "Neden uyumuyorsunuz?" dersin.

Gecenin sisleri, yalnızlık denilen zaferinin nişanıdır.

Köyün biraz daha aşağılarında bir kavaklık vardır, yaprakları rüzgârla aceleyle hışırdar dinlersin bir müzik gibi ama ruhunu da okşar.

Müziklerin en değerlisi içine işleyendir, nağmeler olmasa da belki sadece rüzgâr.

"Altındere bir loş ışıktır herkesten uzak yüreğimde
İçsen tadamazsın, yunsan arınamazsın içinde
Onu sevmek bir çığın içinde uyanmaktır seherde
Gece periler taşır damla, damla suyunu her an sessizce
Ve uzaklardan gelen bir haykırışın kokusu gibi akar narince"

Altındere ye doğru ilerlersin sular daha yavaş ve sakin akar orada ve çimlerin kuşattığı ufak bir park vardır, bakarsın dikkatsiz bakışlarınla, ifadesiz suratınla. Her güzellik ne kadar da geçicidir ve içinde sen olsan da olmasan da hep güzeldir.

Öyleyse o bankta oturmak iyi gelir. Hiç kimsenin yanında, konuşmadan sadece kalabalık yalnızlığın ölgün sesini duyarak… Biraz daha yürürsün, kimsenin olmadığı sokaklarda kuş yok, varlık yok, hiç kimse yok, sadece sessizliği bozan… Adımlarının yankısı… Sanki sonsuz bir morg gibidir Altındere, çekmecelerde de bir ceset gibidir uyuyan herkes.

Uyuyorlar; yarına ulaşmak için, uyuyorlar; uyanmak için. Uyanınca bir hayale dalmak için.

Mezarlıktan geçersin bir siluet gibi, var olma korkusu taşımadan, artık uykun gelmiştir.

Sabahın ilk ışıklarıyla yarılır parça, parça karanlık gök, yenilir ışıksız güzellik, ihtişam biter. Sanki güneş ülkene girmiş gibi olur, biraz da ele geçirilmişlik hissi.

İsteyemezsin bir mezar taşı nede üzerinde birkaç satır yazı. Sadece uykun gelmiştir

Yine burada veda edeceksin, lanetin tamamlayınca, ağaçların yan yana tuttuğu atalarının ruhları arasında, bu mezarlıkta.

Biraz daha dinle; mezarlıkta yoktur hiçbir kuş. Sessizliği dinle; ölümcül sessizlik, mezarların arasından sis gibi yayılan sessizlik. Uyumaya çalışma, kapanır gözlerin uzun bir uykuya geçmiş bedenlerin arasında, ölümsüzlüğünü bir daha hatırla…

Kuru yapraklar bir esinti ile üzerine düşer, bedenini kapatır, sanki gizlerler beni ve her kuru yaprak bir ağır bir ölüm ezgisiyle iner üzerime, toprak biraz daha kucaklar içinde ayrıştırdığı cesetlerle… Ayazda bağrım sıcacıktır.

O an yaşam kuru ağaçlarla sınırlıdır. Kara toprak yatağın yıldızsız gök ise yorganındır.

Yavaşça ölürsün… Her gece tekrar dirilmek için. Her gündüz; yeniden uykuya dalmak için. Burada doğdum, burada büyüdüm, burada öldüm. Burada ölümüm öldü ve ölümsüz oldum. Sonsuz bir yaşam, sonsuz bir ölüm, tıpkı ölümün ölmesi gibi… Kim öldürdü ölümümü? Rahatsız etti beni? Kim katletti huzurlu sonumu? Uykumu sonsuz hülyalarımı yok etti.

Kim hatırlayacak yitip gitmiş eski bir anı olmuş ismimi? Yüzyıllardan beri dolaşıyorum ölmemekle lanetmiş bir yaşayan gibi… Yaşasaydım ve görseydim, eminim üzerdi bu beni…

ZALİM ZÜHTÜ
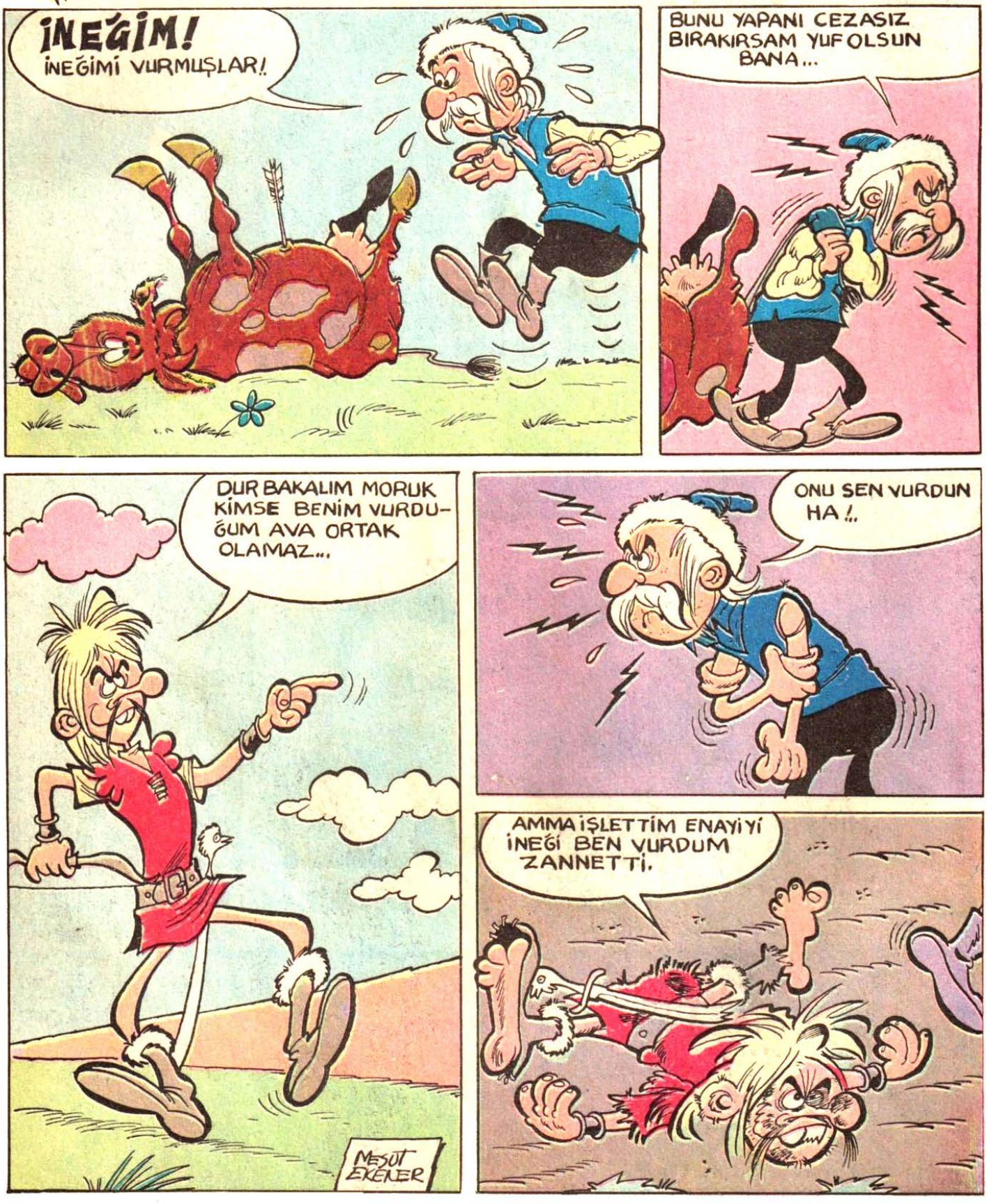
Mesut Ekener